

ด่วนที่สุด
ที่ (รธน) ๕๖๔/๒๕๖๐

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขรับ 11743
วันที่ 28 พ.ย. 2560
เวลา 13.09 น.

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ ฉบับ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
๒. รายงานการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และรายงานการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
๓. การวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และการวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
๔. บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

โดยที่มาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๐ ฉบับ ให้แล้วเสร็จและเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เสร็จแล้ว ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ พร้อมนี้ได้ส่งรายงานการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

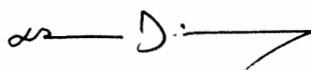
นอกจากนี้ มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงได้จัดทำเอกสารการวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

ทั้งนี้ ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๐๗ กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภาต้องมีบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติด้วยนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงขอเสนอเอกสารบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

อนึ่ง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญใคร่ขออนุญาตเข้าร่วมชี้แจงร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติจนกว่าการพิจารณาจะเสร็จสิ้น

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และโปรดเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)

ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๗๒๑/๒๐ วันที่ ๒๕/พ.ย./๒๐
เวลา ๑๔.๐๙ น. ณ สภ.น.
ตำแหน่งกรรมการประชุม

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๒๖๒

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๒๖๒

กลุ่มงานนิติ
รับที่ ๗๒(๒)/๒๕๖๐
รับที่ ศส./พ.ย./๒๐
เวลา ๑๔.๑๖ น.
ตำแหน่งกรรมการประชุม

ร่างที่เสนอ สนช. วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

(๓) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗
เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ ๗ มิถุนายน
พุทธศักราช ๒๕๕๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการการเลือกตั้งด้วย

“ผู้ตรวจการเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้ตรวจการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด” หมายความว่า ผู้อำนวยการการเลือกตั้ง
ประจำจังหวัดตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำ
เขตเลือกตั้ง ประธานกรรมการและกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ประธานกรรมการ
และกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือ
การปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง

“ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

“ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

“วันเลือกตั้ง” หมายความว่า วันที่คณะกรรมการประกาศกำหนดให้เป็นวันเลือกตั้ง

“การเลือกตั้ง” หมายความว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

“เขตเลือกตั้ง” หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดเป็นเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

“หน่วยเลือกตั้ง” หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดให้ทำการออกเสียงลงคะแนน

“ที่เลือกตั้ง” หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการออกเสียงลงคะแนน
และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดขึ้นโดยรอบที่เลือกตั้งด้วย

“จังหวัด” หมายความว่า รวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย

“อำเภอ” หมายความว่า รวมถึงเขตด้วย

“ตำบล” หมายความว่า รวมถึงแขวงด้วย

“ศาลากลางจังหวัด” หมายความว่า ศาลาว่าการกรุงเทพมหานครด้วย

“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความว่า สำนักงานเขตด้วย

“เทศบาล” หมายความว่า รวมถึงเมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มี
กฎหมายจัดตั้งขึ้นเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษด้วย

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามกฎหมาย
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มิได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว

ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการกำหนดโดยทำเป็นระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใดมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอื่นใดที่จำเป็นได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งหรือที่มิได้มีบัญญัติไว้แล้วเป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในระหว่างเวลานับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งใช้บังคับจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง หากมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องมีการประชุมคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่แตกต่างกันได้ และให้เลขาธิการดำเนินการบันทึกเสียงและภาพเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๘ การพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นดังกล่าวเป็นผู้ไต่สวนพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้

การปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้พิพากษาซึ่งร่วมประชุมใหญ่ศาลฎีกา องค์คณะผู้พิพากษา ตลอดจนบุคคลซึ่งองค์คณะผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทน แล้วแต่กรณี ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด

มาตรา ๙ ในการจัดให้มีการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนให้สภาองค์กรชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยสภาองค์กรชุมชน ชุมชน รวมตลอดทั้งประชาชนทั่วไป ให้มีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลต่อคณะกรรมการ เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

การส่งเสริม สนับสนุน และการแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด โดยอย่างน้อยต้องมีมาตรการคุ้มครองมิให้เกิดอันตรายแก่ผู้แจ้งเบาะแสหรือข้อมูล รวมตลอดทั้งมาตรการรักษาความลับของผู้แจ้งเบาะแสหรือข้อมูลด้วย เบาะแสหรือข้อมูลที่องค์กร ชุมชน หรือบุคคลตามวรรคหนึ่งแจ้งต่อคณะกรรมการจะนำไปเป็นเหตุในการดำเนินคดีแก่ผู้แจ้งเบาะแสหรือข้อมูลนั้นในทางใดมิได้ เว้นแต่เป็นเบาะแสหรือข้อมูลที่ผู้แจ้งรู้อยู่แล้วว่าเป็นเท็จ

มาตรา ๑๐ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หมวด ๑ บททั่วไป

มาตรา ๑๑ เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นใช้บังคับ ให้คณะกรรมการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสามร้อยห้าสิบคน

(๒) ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองรวมจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๒ ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดวันเลือกตั้ง

(๒) กำหนดวันรับสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยเริ่มรับสมัครไม่เกินยี่สิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวัน

(๓) จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดจะมี และจำนวนเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด ซึ่งต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับอำเภอ หรือเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตเลือกตั้ง

(๔) กำหนดสถานที่ที่พรรคการเมืองจะส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ ในกรณีที่มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ ในการเลือกตั้งทั่วไป ให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแจ้งรายชื่อบุคคล ซึ่งพรรคการเมืองนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็น นายกรัฐมนตรีไม่เกินสามรายชื่อต่อคณะกรรมการก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้ง และให้ คณะกรรมการประกาศรายชื่อบุคคลดังกล่าวพร้อมกับชื่อของพรรคการเมืองนั้นให้ประชาชนทราบ เป็นการทั่วไป

เมื่อพรรคการเมืองแจ้งรายชื่อบุคคลใดตามวรรคหนึ่งแล้ว บุคคลนั้นหรือ พรรคการเมืองนั้นจะถอนรายชื่อหรือเปลี่ยนแปลงรายชื่อบุคคลนั้นได้เฉพาะกรณีบุคคลนั้นตาย หรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม และต้องกระทำก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้ง

การคัดเลือกรายชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง

พรรคการเมืองจะไม่เสนอรายชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งก็ได้

มาตรา ๑๔ การเสนอรายชื่อบุคคลตามมาตรา ๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องมีหนังสือยินยอมของบุคคลซึ่งได้รับการเสนอชื่อ โดยมีรายละเอียด ตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) ผู้ได้รับการเสนอชื่อต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ที่จะป็นรัฐมนตรีตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และไม่เคยทำหนังสือยินยอมตาม (๑) ให้พรรคการเมืองอื่นในการเลือกตั้งคราวนั้น

การเสนอชื่อบุคคลใดที่มีได้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าไม่มีการเสนอชื่อบุคคลนั้น

มาตรา ๑๕ กรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้ไม่สามารถ จัดการเลือกตั้งทั่วไปพร้อมกันทั่วราชอาณาจักรตามวันที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตาม มาตรา ๑๒ (๑) อันมิใช่เป็นกรณีตามมาตรา ๑๐๓ และคณะกรรมการมีมติด้วยคะแนนไม่น้อยกว่า สองในสามว่าการดำเนินการเลือกตั้งต่อไปตามกำหนดวันเดิมจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมหรือ เรียบร้อย คณะกรรมการจะประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ก็ได้ แต่ต้องจัดให้มีการเลือกตั้งภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง

ในกรณีที่มีเหตุตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน คณะกรรมการจะสั่งยกเลิกการเลือกตั้ง และประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการนับอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและอายุของผู้สมัคร ให้นับถึง วันเลือกตั้งที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้ตามมาตรา ๑๒ (๑)

มาตรา ๑๖ ในการเลือกตั้งทั่วไปหรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หากคณะกรรมการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจ ออกประกาศกำหนดวันเลือกตั้ง และให้ยื่นหรือขยายระยะเวลาหรืองดเว้นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เฉพาะในการเลือกตั้งนั้น เพื่อให้เหมาะสมและจำเป็นแก่การดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยรวดเร็ว สุจริตและเที่ยงธรรมได้

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งใหม่ตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้สมัครเดิมที่มีคุณสมบัติครบถ้วน และไม่มีลักษณะต้องห้ามยังคงเป็นผู้สมัครในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่โดยไม่ต้องรับสมัครใหม่ เว้นแต่จะไม่มีผู้สมัครเดิมเหลืออยู่

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีได้บัญญัติไว้ เป็นอย่างอื่น การฟ้องคดีหรือการยื่นคำร้องเกี่ยวกับการดำเนินการของคณะกรรมการในการจัด หรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งอันมิใช่เป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นต่อ ศาลปกครองสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คดีที่ฟ้องคดีหรือยื่นคำร้อง แต่มิให้นำมาตรการ หรือวิธีการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองมาใช้บังคับ ในการพิจารณาคดีและการทำคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุด ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด มีอำนาจออกข้อบังคับโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็ว และเที่ยงธรรม ทั้งนี้ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดไม่กระทบถึงการดำเนินการ เลือกตั้งหรือการกระทำอื่นใดที่ได้ดำเนินการไปก่อนศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง

หมวด ๒

เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๘ ในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งบุคคล เป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหนึ่งคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการรับสมัคร รับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และดำเนินกิจการที่จำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามคน มีหน้าที่ เกี่ยวกับการกำหนดหน่วยเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การเพิ่มชื่อ และการถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง รวมทั้งมีหน้าที่กำกับดูแลการออกเสียงลงคะแนน การนับคะแนน และการประกาศผลการนับคะแนน

การแต่งตั้งและการพ้นจากตำแหน่งของผู้อำนวยความสะดวกประจำเขตเลือกตั้ง และคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คณะกรรมการกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งหรือ มอบหมายให้ผู้อำนวยความสะดวกประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขต

เลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะบุคคล หรือบุคคลใด เป็นผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงาน ในการเลือกตั้งได้ตามสมควร

การใดที่เป็นหน้าที่และอำนาจของผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการจะออกระเบียบให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งมีอำนาจมอบหมาย ให้คณะกรรมการ คณะบุคคล หรือบุคคลตามวรรคสามทำหน้าที่แทนก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น การดำเนินการ การแจ้ง หรือการยื่นที่กระทำต่อผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการ แจ้ง หรือได้ยื่นต่อผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ เขตเลือกตั้งแล้ว

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งห้าคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการออกเสียง ลงคะแนนในที่เลือกตั้งและนับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งแต่ละแห่ง ในกรณีที่หน่วยเลือกตั้งใด มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกินแปดร้อยคนอาจแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มได้ตามหลักเกณฑ์ ที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอย่างน้อยหนึ่งคน ซึ่งแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำ หน่วยเลือกตั้ง

การแต่งตั้งและการฝึกอบรมคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด โดยในการฝึกอบรมจะดำเนินการฝึกอบรมผู้มีคุณสมบัติตามวรรคหนึ่งเพื่อสำรองไว้มากกว่าจำนวน ที่ต้องใช้จริงแต่ไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ตรวจการเลือกตั้ง พบเห็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยผู้ใดกระทำผิดตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกระทำการใดอันอาจเป็นเหตุให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไป โดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้รายงานคณะกรรมการหรือกรรมการ โดยทันที และให้คณะกรรมการหรือกรรมการมีอำนาจสั่งเปลี่ยนแปลงกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยได้ตามที่เห็นสมควร ในกรณีที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ของรัฐ ให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งมีอำนาจแจ้งเตือนให้ปฏิบัติให้ถูกต้องได้ ถ้าไม่มีการดำเนินการแก้ไข ให้ถูกต้องตามที่แจ้งเตือน ให้รายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยเร็ว

ในกรณีที่กรรมการเป็นผู้พบเห็นการกระทำตามวรรคสาม ให้กรรมการมีอำนาจ สั่งเปลี่ยนแปลงกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ในกรณีที่เห็นว่าการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีอำนาจสั่งให้ระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามที่ เห็นสมควร ถ้าเป็นการกระทำของบุคคลซึ่งมิใช่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีอำนาจสั่งให้ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ดำเนินการ ตามหน้าที่และอำนาจ หรือสั่งให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดบันทึกพฤติกรรม

แห่งการกระทำและรวบรวมพยานหลักฐานไว้เพื่อดำเนินการต่อไปได้ตามที่จำเป็น หรือในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้จะสั่งให้ระงับหรือยับยั้งการดำเนินการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วยในเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำนั้นก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการเพื่อทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๐ ก่อนวันเลือกตั้ง หากกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีไม่ครบจำนวนไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๙ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้ครบจำนวน

มาตรา ๒๑ ในวันเลือกตั้ง ถ้าถึงเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนนแล้วมีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบจำนวน แต่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ได้รับแต่งตั้ง ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ได้ และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง เพื่อแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๙ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติมให้ครบจำนวนก่อนการนับคะแนน

ในกรณีที่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง เพื่อแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๙ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้ครบจำนวนโดยเร็ว

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่เลย ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๙ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น

การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งผู้ใดขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ หรือละทิ้งหน้าที่ หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้กรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ

มาตรา ๒๓ ห้ามมิให้กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ หรือปฏิบัติตามคำสั่ง

ของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หากได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดชอบ
ทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง

มาตรา ๒๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
ให้บุคคลดังต่อไปนี้เป็นเจ้าของงานตามประมวลกฎหมายอาญา

(๑) กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำ
จังหวัด

(๒) เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง
สำหรับบุคคลตาม (๒) ให้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญานับแต่วันที่
ได้รับการแต่งตั้งจนสิ้นสุดแห่งการงานในหน้าที่

มาตรา ๒๕ ค่าตอบแทนของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่
คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๓

การจัดการเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๑

จำนวนสมาชิก เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง

มาตรา ๒๖ การกำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัดจะมี
และการแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ดำเนินการตามวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ใช้จำนวนราษฎรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศ
ในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง เฉลี่ยด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามร้อยห้าสิบคน
จำนวนที่ได้รับให้ถือว่าเป็นจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน

(๒) จังหวัดใดมีราษฎรไม่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคนตาม (๑)
ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นได้หนึ่งคน โดยให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง

(๓) จังหวัดใดมีราษฎรเกินจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน ให้มีสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรในจังหวัดนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนทุกจำนวนราษฎรที่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน

(๔) เมื่อได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดตาม (๒) และ (๓) แล้ว
ถ้าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังไม่ครบสามร้อยห้าสิบคน จังหวัดใดมีเศษที่เหลือจาก
การคำนวณตาม (๓) มากที่สุด ให้จังหวัดนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน และให้เพิ่ม
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวิธีการดังกล่าวแก่จังหวัดที่มีเศษที่เหลือจากการคำนวณนั้นในลำดับ
รองลงมาตามลำดับจนครบจำนวนสามร้อยห้าสิบคน

(๕) จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินหนึ่งคน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้งเท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมี โดยต้องแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้ติดต่อกันและต้องจัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตใกล้เคียงกัน

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งไว้ทุกจังหวัด เพื่อให้ประชาชนได้ทราบล่วงหน้าซึ่งจะต้องกำหนดตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ และต้องแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้ติดต่อกันและต้องจัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งใกล้เคียงกัน โดยถือเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ให้รวมอำเภอต่าง ๆ เป็นเขตเลือกตั้ง โดยคำนึงถึงพื้นที่ที่ติดต่อกันใกล้เคียงกัน ความสะดวกในการคมนาคมระหว่างกัน และการเคยอยู่ในเขตเลือกตั้งเดียวกัน ถ้าการรวมอำเภอในลักษณะนี้จะทำให้มีจำนวนราษฎรมากหรือน้อยเกินไป ให้แยกตำบลของอำเภอออกเพื่อให้ได้จำนวนราษฎรพอเพียงสำหรับการเป็นเขตเลือกตั้ง แต่จะแยกหรือรวมเฉพาะเพียงบางส่วนของตำบลไม่ได้

(๒) ในกรณีที่การกำหนดพื้นที่ตามเกณฑ์ใน (๑) จะทำให้จำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนไม่ใกล้เคียงกันหรือไม่มีสภาพเป็นชุมชนเดียวกัน ให้ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งตามสภาพของชุมชนที่ราษฎรมีการติดต่อกันเป็นประจำในลักษณะที่เป็นชุมชนเดียวกันหรือใกล้เคียงกันและสามารถเดินทางติดต่อกันได้โดยสะดวก โดยจะต้องทำให้จำนวนราษฎรมีจำนวนใกล้เคียงกันมากที่สุด

(๓) เปิดโอกาสให้พรรคการเมืองและประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการแบ่งเขตเลือกตั้งตาม (๑) และ (๒) ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๘ เมื่อได้ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ใช้เขตเลือกตั้งนั้นจนกว่าจะมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งใหม่

ในกรณีที่มีการกำหนดเขตเลือกตั้งใหม่และมีผลให้พื้นที่ของเขตเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงไป ให้การดำเนินการใดที่ได้ดำเนินการไปโดยชอบด้วยกฎหมายแล้วก่อนมีการกำหนดเขตเลือกตั้งใหม่เป็นอันใช้ได้

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่จะมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งใหม่ ให้คณะกรรมการถือเขตเลือกตั้งที่มีการประกาศกำหนดไว้แล้วเป็นหลักและปรับปรุงแก้ไขตามหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๒๗ และให้นำความในมาตรา ๒๘ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าวัน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งกำหนดหน่วยเลือกตั้งที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้ง และที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ใช้เขตหมู่บ้านเป็นเขตของหน่วยเลือกตั้ง เว้นแต่ในกรณีที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนน้อย จะรวมหมู่บ้านที่อยู่ติดกันตั้งแต่สองหมู่บ้านขึ้นไปเป็นหน่วยเลือกตั้งเดียวกันก็ได้ สำหรับในเขตเทศบาล เขตกรุงเทพมหานคร หรือเขตชุมชนหนาแน่น อาจกำหนดให้ใช้เขตชุมชน แนวถนน

ตรอก ซอย คลอง หรือแม่น้ำ เป็นเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้ โดยคำนึงถึงความสะดวกในการเดินทาง มาใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(๒) ให้ถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหน่วยละหนึ่งพันคนเป็นประมาณ แต่ถ้าเห็นว่า ไม่เป็นการสะดวกหรือไม่ปลอดภัยในการไปออกเสียงลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อาจกำหนด จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากกว่าจำนวนดังกล่าวก็ได้ หรือจะกำหนดหน่วยเลือกตั้งเพิ่มขึ้นโดยให้มี จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งน้อยกว่าจำนวนดังกล่าวก็ได้

(๓) ที่เลือกตั้งต้องเป็นสถานที่ที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าออกได้สะดวก เพื่อการออกเสียง ลงคะแนน มีความเหมาะสม มีขนาดพอสมควร และควรตั้งอยู่ในย่านกลางของหน่วยเลือกตั้ง พร้อมทั้งให้มีป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของที่เลือกตั้งไว้ด้วย ตามลักษณะ ของท้องที่และภูมิประเทศในการออกเสียงลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในท้องที่ใดถ้าเห็นว่า จะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือเพื่อความปลอดภัยของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อาจประกาศกำหนดที่เลือกตั้งนอกเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้ แต่ต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับ หน่วยเลือกตั้งนั้น

ให้ปิดประกาศการกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งไว้ ณ ที่เลือกตั้งหรือบริเวณ ใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง

การเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้งหรือที่เลือกตั้ง ให้กระทำได้โดยประกาศก่อน วันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน เว้นแต่ในกรณีเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็น อย่างอื่น จะประกาศก่อนวันเลือกตั้งน้อยกว่าสิบวันก็ได้ และให้นำความในวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๓๑ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และมีหน้าที่ไปใช้ สิทธิเลือกตั้งอย่างอิสระโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ

(๑) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทย มาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีในวันเลือกตั้ง

(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน นับถึงวันเลือกตั้ง

มาตรา ๓๒ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้ง เป็นบุคคลต้องห้าม มิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

(๑) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๒) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๓) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

(๔) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

ส่วนที่ ๓
การแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๓๓ ในการเลือกตั้งครั้งใด ถ้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ เนื่องจากมีเหตุอันสมควร ให้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งไว้ในแต่ละเขตเลือกตั้งภายในเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งหรือภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือกตั้ง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจแจ้งได้ภายในเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้ง ให้ดำเนินการแจ้งตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ การแจ้งเหตุดังกล่าวไม่เป็นการตัดสิทธิที่ผู้นั้นจะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ในการแจ้งเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเป็นหนังสือหรือโดยวิธีการอื่นเพื่อชี้แจงเหตุดังกล่าว โดยอาจมอบหมายให้บุคคลใดไปยื่นต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งแทนหรือจัดส่งหนังสือชี้แจงเหตุนั้นทางไปรษณีย์ลงทะเบียน หรือแจ้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

ในกรณีที่บุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่า เหตุที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งนั้นมีเหตุอันสมควร ให้แจ้งให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้รับแจ้งตามวรรคสาม มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง

การแจ้งเหตุ วิธีการแจ้งเหตุทางอิเล็กทรอนิกส์ บุคคลที่จะรับแจ้งเหตุ สถานที่รับแจ้งเหตุ การพิจารณาการแจ้งเหตุ และการอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด โดยในการกำหนดดังกล่าวให้คำนึงถึงการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนด้วย ในการนี้ ให้คณะกรรมการกำหนดรายละเอียดของเหตุที่ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งไว้เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาของบุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งด้วย

มาตรา ๓๔ เมื่อครบกำหนดหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง ให้บุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งตามมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง ประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุตามมาตรา ๓๓ หรือแจ้งเหตุไว้แล้วแต่เหตุนั้นมีเหตุอันสมควร

ในกรณีที่ประกาศรายชื่อตามวรรคหนึ่งมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง ให้ผู้มีส่วนได้เสียยื่นคำร้องต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือบุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งตามมาตรา ๓๓ เพื่อดำเนินการแก้ไข ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๕ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วแต่เหตุนั้นมีเหตุอันสมควร ผู้นั้นถูกจำกัดสิทธิดังต่อไปนี้

- (๑) สิทธิยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๒) สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา
- (๓) สิทธิสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น

การจำกัดสิทธิตามวรรคหนึ่งให้มีกำหนดเวลาครั้งละสองปีนับแต่วันเลือกตั้งครั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และหากในการเลือกตั้งครั้งต่อไปผู้นั้นไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอีก ให้นำเวลาการจำกัดสิทธิครั้งหลังนี้ต่อจากกำหนดเวลาครั้งก่อน เว้นแต่กำหนดเวลาครั้งก่อนได้สิ้นสุดลงแล้วก่อนมีการเลือกตั้งครั้งใหม่

ส่วนที่ ๔ บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๓๖ เมื่อมีการประกาศกำหนดวันเลือกตั้งครั้งใดแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง และปิดประกาศไว้ ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่ที่ประชาชนสะดวกในการตรวจสอบก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าวัน กับให้แจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในทะเบียนบ้านไปยังเจ้าบ้านให้ทราบก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง มิให้ระบุเลขประจำตัวประชาชนของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้ง ให้ระบุเลขประจำตัวประชาชนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วย

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าตนหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตนไม่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแห่งหน่วยเลือกตั้งที่ตนหรือผู้นั้นสมควรมีชื่อเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น ให้มีสิทธิยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน

เมื่อได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบหลักฐาน และถ้าเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ส่งเพิ่มชื่อตามที่ยื่นคำร้องลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเร็ว ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ก็ให้สั่งยกคำร้อง และแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในสามวันนับแต่วันที่รับคำร้องโดยแสดงผลไว้ด้วย

เมื่อได้รับแจ้งตามวรรคสองแล้ว ผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่ หรือต่อศาลแพ่งสำหรับผู้ที่มิมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าวัน โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินกระบวนการพิจารณา เพื่อให้ศาลวินิจฉัยว่าจะให้เพิ่มชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามที่ได้รับคำร้องหรือไม่

เมื่อศาลได้รับคำร้องตามวรรคสามแล้ว ให้ศาลดำเนินการพิจารณาโดยเร็ว คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด และให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติการตามคำสั่งโดยเร็วที่สุด และในกรณีที่มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปก่อน

ได้รับคำสั่งศาล ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งดำเนินการแก้ไขบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกฉบับให้ถูกต้องด้วย

การใดที่ได้ปฏิบัติไปตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งก่อนได้รับคำสั่งศาลให้เป็นอันสมบูรณ์ตามกฎหมาย

มาตรา ๓๘ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเห็นว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้ประกาศตามมาตรา ๓๖ มีชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้ง หรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งปรากฏชื่อบุคคลอื่นอยู่ในทะเบียนบ้านของตน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน เพื่อให้ถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรสั่งถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือสมควรยกคำร้อง ก็ให้มีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นหรือยกคำร้อง แล้วแต่กรณี และให้แจ้งคำสั่งให้ผู้นั้นหรือเจ้าบ้านทราบ และให้นำความในมาตรา ๓๗ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๙ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลใด แม้คำพิพากษายังไม่ถึงที่สุดก็ตาม ให้สำนักงานจัดทำทะเบียนผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและบันทึกการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลนั้นไว้ และในกรณีที่ได้มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้ว ให้สำนักงานแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งถอนชื่อผู้ซึ่งศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยการขีดชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พร้อมทั้งหมายเหตุไว้ด้วยว่าถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามคำสั่งศาล

กรณีตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานศาลยุติธรรมแจ้งคำพิพากษาดังกล่าวต่อสำนักงานเพื่อดำเนินการแก้ไขบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้สอดคล้องกัน

มาตรา ๔๐ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการหรือยินยอมให้มีการย้ายบุคคลใดเข้ามาในทะเบียนบ้านของตน เพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ

กรณีดังต่อไปนี้ ให้สันนิษฐานว่าเป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ

(๑) การย้ายบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายในสองปีนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน

(๒) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยบุคคลนั้นมีได้อยู่อาศัยจริงโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๓) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าบ้าน ความในวรรคสอง (๑) มิให้ใช้บังคับแก่หน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา หรือสถานประกอบการ หรือสถานที่อื่นใดที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ที่ย้ายเจ้าหน้าที่ นักศึกษา หรือพนักงานของตน หรือบุคคลที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เข้ามาในทะเบียนบ้านของตน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๔
ผู้สมัครและการสมัครรับเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๑
ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๔๑ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง

(๓) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคการเมืองเดียว
เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในกรณีที่มีการเลือกตั้งทั่วไป
เพราะเหตุยุบสภา ระยะเวลาเก้าสิบวันดังกล่าวให้ลดลงเหลือสามสิบวัน

(๔) ผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลา
ติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

(ข) เป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง

(ค) เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลา
ติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีการศึกษา

(ง) เคยรับราชการหรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ หรือเคยมีชื่ออยู่ใน
ทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี

มาตรา ๔๒ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัคร
รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๑) ตัดยาเสพติดให้โทษ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ

(๔) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๖) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๗) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอน
สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๘) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๙) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่
ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๔) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำนอกจากข้าราชการการเมือง

(๑๕) เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๑๖) เป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพสิ้นสุดลงยังไม่เกินสองปี

(๑๗) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นเจ้าของหน้าที่อื่นของรัฐ

(๑๘) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

(๑๙) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๒๐) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(๒๑) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

ส่วนที่ ๒

การสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

มาตรา ๔๓ ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต้องเป็นผู้ซึ่งพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกส่งสมัครรับเลือกตั้งและได้รับการสรรหาตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง โดยจะสมัครรับเลือกตั้งเกินหนึ่งเขตมิได้ และต้องไม่เป็นบุคคลที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ

มาตรา ๔๔ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศวิธีการหรือสถานที่รับสมัครภายในสามวันนับแต่วันที่คณะกรรมการกำหนดวันเลือกตั้ง กรณีมีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ อาจมีการเปลี่ยนวิธีการหรือสถานที่รับสมัครก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด โดยจะกำหนดให้การรับสมัครของแต่ละเขตเลือกตั้งในจังหวัดเดียวกันกระทำในสถานที่เดียวกันก็ได้

มาตรา ๔๕ ในการสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครยื่นสมัครรับเลือกตั้งตามที่กำหนดตามมาตรา ๔๔ ภายในระยะเวลาการรับสมัคร โดยมีเอกสารและหลักฐานดังต่อไปนี้

(๑) หนังสือรับรองการส่งผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมือง ซึ่งต้องมีคำรับรองด้วยว่าได้ดำเนินการถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองแล้ว ตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) หลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเวลาดำเนินการติดต่อกันสามปี นับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัคร เว้นแต่เป็นผู้ไม่ได้เสียภาษีเงินได้ ให้ทำหนังสือยืนยันการไม่ได้เสียภาษีพร้อมทั้งสาเหตุแห่งการไม่ได้เสียภาษี

(๓) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครคนละหนึ่งหมื่นบาท

(๔) เอกสารและหลักฐานอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดเท่าที่จำเป็นต่อการดำเนินการเลือกตั้ง

ให้สำนักงานจัดทำข้อมูลหลักฐานตาม (๒) และเปิดเผยให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

มาตรา ๔๖ ให้สำนักงานเก็บรักษาเงินค่าธรรมเนียมการสมัครตามมาตรา ๔๕ (๓) ไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกตั้ง และให้ดำเนินการแต่ละกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้สมัครรายใดได้คะแนนมากกว่าร้อยละห้าของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้สำนักงานคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครดังกล่าวให้เป็นรายได้ของพรรคการเมืองที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก เว้นแต่ผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรืออุทธรณ์เป็นใจกับบุคคลอื่นอันทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

(๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครที่เหลือจากการจ่ายเงินให้แก่พรรคการเมืองตาม (๑) ให้นำส่งเข้ากองทุน

การคืนเงินค่าธรรมเนียมตาม (๑) สำหรับผู้สมัครที่ได้รับการประกาศผลการเลือกตั้งให้คืนให้พรรคการเมืองภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศผลการเลือกตั้งดังกล่าว

มาตรา ๔๗ ให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่จะต้องตรวจสอบการสมัครของผู้สมัครว่าได้ส่งเอกสารและหลักฐานตามมาตรา ๔๕ ถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่ถูกต้องครบถ้วนให้คืนเอกสารและหลักฐานทั้งหมดให้ผู้สมัครนั้น

ในกรณีที่ผู้สมัครได้ส่งเอกสารและหลักฐานตามมาตรา ๔๕ ถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งออกหลักฐานการรับสมัครรับเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครนั้นเรียงตามลำดับการยื่นสมัคร และให้ทำสำเนาฉบับไว้เป็นหลักฐานและให้ประกาศรายชื่อผู้สมัคร

ภายในเจ็ดวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร

ประกาศตามวรรคสองอย่างน้อยให้มีชื่อตัว ชื่อสกุล และรูปถ่ายของผู้สมัคร พรรคการเมืองที่สังกัด และหมายเลขประจำตัวผู้สมัครที่จะใช้ในการออกเสียงลงคะแนน

มาตรา ๔๘ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการรับสมัครรับเลือกตั้งได้ตามมาตรา ๔๕ เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นในเขตเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดวันรับสมัครเพิ่มเติมโดยอาจกำหนดให้ดำเนินการรับสมัครรับเลือกตั้งในท้องที่อื่นได้

ให้นำความในมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับแก่การจัดการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๙ ในการสมัครรับเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครเรียงตามลำดับเลขที่ของหลักฐานการสมัครรับเลือกตั้งที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งออกให้ตามมาตรา ๔๗

ในกรณีที่มีผู้มาสมัครพร้อมกันหลายคนและไม่อาจตกลงลำดับในการยื่นใบสมัครได้ ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างผู้สมัครที่มาพร้อมกัน

เมื่อได้กำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครแล้วจะเปลี่ยนแปลงหมายเลขประจำตัวผู้สมัครไม่ได้ไม่ว่าด้วยประการใด ๆ

มาตรา ๕๐ กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่รับสมัครผู้ใดหรือไม่ประกาศรายชื่อบุคคลใดเป็นผู้สมัครตามมาตรา ๔๗ ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับสมัครหรือวันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร แล้วแต่กรณี โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินกระบวนการพิจารณา โดยในการพิจารณาและวินิจฉัยของศาลฎีกาให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวัน และเมื่อศาลฎีกามีคำวินิจฉัยเช่นใดแล้วให้ศาลแจ้งคำวินิจฉัยไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเพื่อดำเนินการตามคำวินิจฉัยต่อไปโดยเร็ว แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติก่อนทราบคำวินิจฉัยของศาล

มาตรา ๕๑ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ออกหลักฐานการสมัครรับเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครตามมาตรา ๔๗ แล้ว ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจะถอนการสมัครหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครได้เฉพาะกรณีผู้สมัครตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม และต้องกระทำก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๒ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่อในประกาศรายชื่อที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ประกาศตามมาตรา ๔๗ ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร เมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยเช่นใดแล้ว ให้แจ้งคำวินิจฉัยไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้ง

ประจำเขตเลือกตั้งเพื่อดำเนินการตามคำวินิจฉัยต่อไปโดยเร็ว ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
ที่คณะกรรมการกำหนด แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติก่อนทราบคำวินิจฉัย
ของคณะกรรมการ

ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัยให้ถอนการรับสมัครของผู้ใด ให้ผู้นั้นมีสิทธิ
ยื่นอุทธรณ์คำวินิจฉัยดังกล่าวต่อศาลฎีกาได้ภายในสามวันนับแต่วันที่ถูกถอนการสมัคร
และในกรณีที่ศาลฎีกายังมิได้มีคำวินิจฉัยเป็นประการใดก่อนวันเลือกตั้ง ให้การพิจารณาเป็นอันยุติ
และให้ดำเนินการเลือกตั้งไปตามคำสั่งของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๓ ก่อนวันเลือกตั้ง หากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง
ตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะ
ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาให้ถอนชื่อผู้นั้นออกจากประกาศรายชื่อ
ผู้สมัคร

เมื่อถึงวันเลือกตั้ง ถ้าปรากฏว่าศาลฎีกายังมิได้วินิจฉัย ให้ดำเนินการเลือกตั้ง
ไปตามประกาศรายชื่อผู้สมัครที่มีผลอยู่ในวันนั้น

มาตรา ๕๔ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง หากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขต
เลือกตั้งตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติ
หรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งและผู้สมัครผู้นั้นได้คะแนนอยู่ในลำดับที่จะได้รับ
การเลือกตั้ง ให้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อวินิจฉัย ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยว่าผู้สมัคร
ผู้นั้นมีเหตุดังกล่าว ให้มีคำสั่งยกเลิกการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นและสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้งใหม่
ในกรณีนี้มิให้นำคะแนนที่ผู้สมัครแต่ละคนได้รับไปใช้ในการคำนวณตามมาตรา ๑๒๙

กรณีตามวรรคหนึ่งหากผู้สมัครที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามได้คะแนน
ไม่อยู่ในลำดับที่จะได้รับการเลือกตั้ง มิให้นำคะแนนที่ผู้สมัครนั้นได้รับไปใช้ในการคำนวณ
ตามมาตรา ๑๒๙

ในกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หากผู้สมัครผู้นั้นรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิ
สมัครรับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราว และดำเนินการ
ต่อไปตามมาตรา ๑๓๙

มาตรา ๕๕ กรณีที่พบเหตุตามมาตรา ๕๔ ภายหลังจากประกาศผลการเลือกตั้ง
และผู้นั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง หากผู้สมัครผู้นั้นรู้แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัคร
รับเลือกตั้งแล้วปกปิดหรือไม่แจ้งข้อความจริงนั้น ให้ถือว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไป
โดยสุจริตและเที่ยงธรรม และให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น
และเมื่อมีการเลือกตั้งใหม่ ให้นำความในมาตรา ๑๓๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้รับเรื่องไว้พิจารณาแล้ว หากปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่า
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ถูกร้องมีกรณีตามที่ถูกร้อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติ
หน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

มาตรา ๕๖ พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัคร หากประสงค์จะส่งผู้แทนไปประจำอยู่ ณ ที่เลือกตั้งเพื่อสังเกตการณ์การออกเสียงลงคะแนนและการนับคะแนน ให้ยื่นหนังสือแต่งตั้งผู้แทนของตนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ทั้งนี้ ให้แต่งตั้งได้ที่เลือกตั้งละหนึ่งคน

ผู้แทนพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง ต้องอยู่ในที่ซึ่งจัดไว้ ณ ที่เลือกตั้งซึ่งสามารถมองเห็นการปฏิบัติงานได้ และต้องปฏิบัติตามที่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่มีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนความในวรรคสอง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีคำสั่งให้ผู้แทนพรรคการเมืองนั้นออกไปจากที่เลือกตั้ง และให้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่ง

การปฏิบัติงานของผู้แทนพรรคการเมืองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ส่วนที่ ๓

การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ

มาตรา ๕๗ พรรคการเมืองใดส่งผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแล้ว ให้มีสิทธิส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อได้พรรคละหนึ่งบัญชี มีจำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบรายชื่อ ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการสรรหาผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

(๒) พรรคการเมืองจะเสนอรายชื่อบุคคลใดต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากบุคคลนั้น และบุคคลดังกล่าวต้องเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่จะเสนอรายชื่อเพียงพรรคเดียว

(๓) ให้จัดทำบัญชีรายชื่อตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด โดยจัดเรียงลำดับรายชื่อผู้สมัครตามลำดับหมายเลข

(๔) รายชื่อในบัญชีผู้สมัครของพรรคการเมืองต้องไม่ซ้ำกับพรรคการเมืองอื่น และไม่ซ้ำกับรายชื่อผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

การจัดทำบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่งต้องให้สมาชิกของพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วย โดยต้องคำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

มาตรา ๕๘ การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ให้พรรคการเมืองยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้นตามมาตรา ๕๗ ต่อคณะกรรมการก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ตามวิธีการและสถานที่ที่คณะกรรมการกำหนด กรณีมีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะกรรมการอาจเปลี่ยนวิธีการหรือสถานที่รับสมัครก็ได้

ในการยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ต้องยื่นพร้อมเอกสารและหลักฐานดังต่อไปนี้

(๑) หนังสือยินยอมของผู้สมัคร

(๒) หนังสือรับรองของพรรคการเมืองว่าได้ดำเนินการถูกต้องครบถ้วน

ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองแล้ว

(๓) หลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเวลาติดต่อกันสามปี นับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัคร เว้นแต่เป็นผู้ไม่ได้เสียภาษีเงินได้ ให้ทำหนังสือยืนยันการไม่ได้เสียภาษีพร้อมทั้งสาเหตุแห่งการไม่ได้เสียภาษี

(๔) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครคนละหนึ่งหมื่นบาท

(๕) เอกสารและหลักฐานอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดเท่าที่จำเป็นต่อการดำเนินการเลือกตั้ง

ให้สำนักงานจัดทำข้อมูลหลักฐานตาม (๓) และเปิดเผยให้ประชาชนทราบ เป็นการทั่วไป

ในกรณีพรรคการเมืองยื่นเอกสารและหลักฐานการสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัคร รายใดไม่ถูกต้องครบถ้วน ให้คณะกรรมการมีอำนาจไม่รับสมัครรับเลือกตั้งผู้สมัครรายนั้นได้ และให้สำนักงานแจ้งเหตุผลให้พรรคการเมืองทราบ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๙ ให้สำนักงานเก็บรักษาเงินค่าธรรมเนียมการสมัครตามมาตรา ๕๘ (๔) ไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกตั้ง และให้ดำเนินการแต่ละกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อได้รับเลือกตั้ง ให้คืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครให้เป็นรายได้ของพรรคการเมืองนั้นห้าพันบาทต่อผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อหนึ่งคน โดยคิดตามผลการคำนวณตามมาตรา ๑๒๙ เว้นแต่พรรคการเมืองหรือผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นอันทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

(๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครที่เหลือจากการจ่ายคืนให้แก่พรรคการเมืองตาม (๑) ให้นำส่งเข้ากองทุน

การคืนเงินค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่ง ให้คืนเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป

มาตรา ๖๐ เมื่อคณะกรรมการรับสมัครผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดแล้ว ให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในเจ็ดวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร และให้นำความในมาตรา ๕๗ วรรคสาม และมาตรา ๕๘ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๑ กรณีที่คณะกรรมการไม่รับสมัครบุคคลใดหรือไม่ประกาศรายชื่อบุคคลใดเป็นผู้สมัครตามมาตรา ๖๐ ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาภายในเจ็ดวันนับแต่วันปิดรับสมัคร และให้นำความในมาตรา ๕๐ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๒ ให้นำความในมาตรา ๕๒ มาใช้บังคับแก่กรณีที่มีสิทธิเลือกตั้ง หรือผู้สมัครผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการประกาศตามมาตรา ๖๐ ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๓ ก่อนวันเลือกตั้ง หากคณะกรรมการเห็นว่าผู้สมัครของพรรคการเมืองใด ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาให้ถอนชื่อนั้นออกจากประกาศรายชื่อผู้สมัคร และให้นำความในมาตรา ๕๓ วรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๔

ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียง

มาตรา ๖๔ ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของผู้สมัคร แบบแบ่งเขตเลือกตั้งแต่ละคน และของพรรคการเมืองที่จะใช้จ่ายในการเลือกตั้งโดยหารอกับหัวหน้าพรรคการเมือง และให้มีการทบทวนการกำหนดจำนวนเงินดังกล่าวให้สอดคล้องกับความจำเป็น และสภาวะทางเศรษฐกิจอย่างน้อยทุกสี่ปี

มาตรา ๖๕ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวน ค่าใช้จ่ายที่กำหนดตามมาตรา ๖๔ ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้รวมถึงบรรดาเงินหรือทรัพย์สินอื่นใด ที่บุคคลใด ๆ จ่ายหรือรับว่าจะจ่ายแทน หรือนำมาให้ใช้โดยไม่คิดค่าตอบแทนเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นยินยอมหรือไม่คัดค้าน ในกรณีที่น่าทรัพย์สิน มาให้ใช้ ให้คำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงค่าใช้จ่าย ที่คณะกรรมการจัดให้แก่ผู้สมัครทุกคนและพรรคการเมืองทุกพรรคอย่างเท่าเทียมกัน

มาตรา ๖๖ ในการคำนวณค่าใช้จ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองสำหรับการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ให้คำนวณตามค่าใช้จ่ายที่ใช้จริงในการเลือกตั้งในระหว่างระยะเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่หนึ่งร้อยแปดสิบวันก่อนวันที่คณะกรรมการประกาศให้มีการเลือกตั้ง จนถึงวันเลือกตั้ง

(๒) ในกรณีที่เป็นเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากการยุบสภา หรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่วันที่ยุบสภาหรือวันที่ตำแหน่งว่างลง แล้วแต่กรณี จนถึงวันเลือกตั้ง

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการหรือการจัดการเลือกตั้ง ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม คณะกรรมการจะขยายระยะเวลาตามวรรคหนึ่งออกไปก็ได้

ให้คณะกรรมการประกาศประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้เป็นตัวอย่าง ให้ผู้สมัคร พรรคการเมือง และประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ประกาศดังกล่าวให้มีการปรับปรุง ให้เป็นปัจจุบัน

มาตรา ๖๗ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๖๖ แล้ว พรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง และสมาชิกพรรคการเมืองซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใด ให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ แก่บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคล ให้ถือว่าเป็นการใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามมาตรา ๖๕ โดยให้นำไปรวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้นในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป

การกระทำตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งกระทำภายในเขตเลือกตั้งของตน ให้ถือว่าเป็นการใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามมาตรา ๖๖ โดยให้นำไปรวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายของผู้นั้นในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมิให้ใช้บังคับแก่การให้ตามปกติประเพณี หรือเมื่อมีเหตุอันสมควร ทั้งนี้ ตามจำนวน หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๖๘ ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการว่ามีผู้ใดกระทำการตามมาตรา ๖๗ ให้คณะกรรมการสั่งให้เลขาธิการบันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองหรือผู้สมัครผู้หนึ่งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป แล้วแจ้งให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครผู้หนึ่งทราบ

มาตรา ๖๙ ภายในกำหนดเก้าสิบวันนับจากวันเลือกตั้ง ผู้สมัครแต่ละคนและหัวหน้าพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ ต้องยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายต่อคณะกรรมการตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ได้จ่ายไปแล้ว และที่ยังค้างชำระ รวมทั้งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วนตามความเป็นจริง และผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี ต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องครบถ้วนของบัญชีรายรับและรายจ่าย

ให้คณะกรรมการเปิดเผยรายงานสรุปรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครแต่ละคน และพรรคการเมืองแต่ละพรรคโดยประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ให้คณะกรรมการดำเนินการให้มีการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่งตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการหรือมีการคัดค้านว่าผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินจำนวนค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการกำหนดหรือปรากฏว่าบัญชีรายรับและรายจ่ายไม่ถูกต้องครบถ้วนตามความเป็นจริง ให้คณะกรรมการดำเนินการให้มีการสืบสวนหรือไต่สวนและวินิจฉัยเพื่อดำเนินการต่อไปโดยเร็ว และให้เก็บรักษาบัญชีรายรับและรายจ่าย เอกสาร และหลักฐานดังกล่าวไว้จนกว่าคณะกรรมการจะดำเนินการแล้วเสร็จ

มาตรา ๗๐ เพื่อประโยชน์แห่งความเที่ยงธรรมและความเป็นระเบียบเรียบร้อย คณะกรรมการจะกำหนดวิธีการหาเสียงเลือกตั้งให้ผู้สมัครและพรรคการเมืองต้องปฏิบัติก็ได้ วิธีการหาเสียงเลือกตั้งดังกล่าวให้มีผลภายในกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นกรรณการเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร ให้กระทำได้ตั้งแต่หนึ่งร้อยแปดสิบวันก่อนวันครบอายุ จนถึงวันก่อนวันเลือกตั้ง

(๒) ในกรณีที่เป็นกรรณการเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากการยุบสภา หรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กระทำได้ตั้งแต่วันที่ยุบสภาหรือวันที่ตำแหน่งว่างลง แล้วแต่กรณี จนถึงวันก่อนวันเลือกตั้ง

(๓) ในกรณีมีการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้กระทำได้ตั้งแต่วันที่มิคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ จนถึงวันก่อนวันเลือกตั้ง

(๔) ในกรณีมีการสั่งให้มีการออกเสียงลงคะแนนใหม่ ผู้ใดจะหาเสียงเลือกตั้งมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการจะมีมติเป็นอย่างอื่นโดยคำนึงถึงความสุจริตและเที่ยงธรรม

มาตรา ๗๑ ห้ามผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใดโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ เว้นแต่เป็นการดำเนินการตามที่ได้รับ การสนับสนุน ตามมาตรา ๘๒

มาตรา ๗๒ การหาเสียงเลือกตั้งจะกระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด แต่ห้ามมิให้ผู้ใดหาเสียงเลือกตั้งเพื่อประโยชน์หรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดภายในสามวันก่อนวันเลือกตั้ง

ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการหารือกับพรรคการเมือง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสื่อมวลชนทั้งสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ ด้วย

ในกรณีที่มีความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าผู้ใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง โดยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ หรือฝ่าฝืนเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ให้นำค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรานี้ ไปรวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครและพรรคการเมืองด้วย

มาตรา ๗๓ การหาเสียงเลือกตั้งด้วยวิธีการอื่นใดนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ มาตรา ๘๒ และมาตรา ๘๔ คณะกรรมการจะกำหนดให้ต้องทำตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้ โดยคำนึงถึงความเท่าเทียม ความเสมอภาค และความเที่ยงธรรมของผู้สมัครและพรรคการเมือง

มาตรา ๗๔ การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนอันมีลักษณะเป็นการชี้แนะ หรือมีผลต่อการตัดสินใจในการลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด จะกระทำมิได้

มาตรา ๗๕ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ใ้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะ โดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถานศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบัน อื่นใด

(๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๕) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจ ให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

ความใน (๓) มิให้ใช้บังคับแก่ผู้สมัครที่ใช้ความรู้ความสามารถทางศิลปะของตน หาเสียงให้แก่ตนเองโดยไม่ใช้อุปกรณ์ในการแสดงมหรสพ

ความผิดตาม (๑) หรือ (๒) ให้ถือว่าเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้

การชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มิให้ถือว่าเป็น การใส่ร้ายด้วยความเท็จหรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

มาตรา ๗๖ ห้ามมิให้ผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดเรียกรับหรือรับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อลงสมัครหรือส่งผู้สมัคร หรือไม่ลงสมัครหรือไม่ส่งผู้สมัคร อันก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สมัครอื่นหรือพรรคการเมืองอื่นในการเลือกตั้ง และทำให้ การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

มาตรา ๗๗ ห้ามมิให้ผู้สมัครผู้ใดจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง เพื่อการเลือกตั้งหรือนำกลับมาจากที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งหรือกลับจาก ที่เลือกตั้งโดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารยานพาหนะหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติ

ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง เพื่อจูงใจหรือควบคุมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ไปลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด

บทบัญญัติในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่การที่หน่วยงานของรัฐจัดยานพาหนะ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๗๘ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยเข้ามีส่วนช่วยเหลือในการหาเสียง เลือกตั้ง หรือกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยประการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ทั้งนี้ เว้นแต่การกระทำนั้นเป็นการช่วยราชการหรือเป็นการประกอบ อาชีพตามปกติโดยสุจริตของผู้นั้น

มาตรา ๗๙ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย กระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

การใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายตามวรรคหนึ่ง มิให้หมายความรวมถึง การปฏิบัติหน้าที่ตามปกติที่พึงต้องปฏิบัติในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น หรือการแนะนำ หรือช่วยเหลือในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง โดยมีได้ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ แม้ว่าการกระทำจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการหรือกรรมการที่พบเห็นมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติหรือระงับการกระทำใด ที่เห็นว่าอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

ในกรณีตามวรรคสาม ให้คณะกรรมการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีหน้าที่และ อำนาจกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์อันอาจเป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ประจำ กระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ ในเขตเลือกตั้งหรือนอกเขตเลือกตั้ง หรือห้ามเข้าเขตเลือกตั้งใดเขตเลือกตั้งหนึ่งได้

มาตรา ๘๐ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใดไม่ว่าจะเป็น คุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง นับตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้ง หนึ่งวันจนสิ้นสุดวันเลือกตั้ง

มาตรา ๘๑ เพื่อให้การหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้คณะกรรมการ กำหนดลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครและพรรคการเมือง

ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจะมีผู้ช่วยหาเสียงก็ได้ แต่ต้องไม่เกินจำนวนที่ คณะกรรมการกำหนด และต้องแจ้งให้สำนักงานทราบรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ช่วยหาเสียง หน้าที่ และค่าตอบแทนผู้ช่วยหาเสียง ทั้งนี้ ตามรายการและวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๘๒ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่สนับสนุนการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้ง ให้แก่ผู้สมัครและพรรคการเมือง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ในกรณีนี้ คณะกรรมการจะขอให้หน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ดำเนินการสนับสนุนด้วยก็ได้

มาตรา ๘๓ ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน ผู้ตรวจการ เลือกตั้ง และเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง ที่จะต้อง ตรวจสอบดูแลการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีที่พบเห็นการกระทำ ใดมิได้เป็นไปตามมาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ ต้องรายงานให้คณะกรรมการทราบเพื่อดำเนินการตาม หน้าที่และอำนาจต่อไปโดยทันที

พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน หรือเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งมีหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ผู้ใดไม่รายงานให้คณะกรรมการทราบโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดทางวินัย และให้คณะกรรมการส่งเรื่องให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ แก่ผู้นั้นโดยเร็ว และแจ้งผลให้คณะกรรมการทราบด้วย ในกรณีที่ผู้ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง

เป็นผู้ตรวจการเลือกตั้ง ให้ถือว่าละทิ้งหน้าที่หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๘๔ ให้ผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใดปิดประกาศหรือติดแผ่นป้าย
เกี่ยวกับการเลือกตั้งได้เฉพาะในสถานที่ที่คณะกรรมการกำหนด และต้องมีขนาดและจำนวนไม่เกิน
ที่คณะกรรมการกำหนด โดยการกำหนดดังกล่าวให้หารือกับพรรคการเมืองด้วย

หมวด ๕

การออกเสียงลงคะแนนและการนับคะแนน

ส่วนที่ ๑

การออกเสียงลงคะแนน

มาตรา ๘๕ การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำได้โดยวิธีการลงคะแนน
ด้วยบัตรเลือกตั้ง

คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นก็ได้
หากการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีนั้นสามารถป้องกันการทุจริตในการเลือกตั้งได้ไม่น้อยกว่า
และสะดวกกว่าการออกเสียงลงคะแนนด้วยบัตรเลือกตั้งและมีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่า และวิธีการนั้น
เป็นการออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

การออกเสียงลงคะแนนตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่คณะกรรมการกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่มีใช้
การลงคะแนนด้วยบัตรเลือกตั้ง มิให้นำความในมาตรา ๙๒ มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๖ มาตรา ๙๗
มาตรา ๙๙ และมาตรา ๑๐๐ มาใช้บังคับ

มาตรา ๘๖ หีบบัตรเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้งให้มีลักษณะตามที่คณะกรรมการ
กำหนด ในการกำหนดเกี่ยวกับหีบบัตรเลือกตั้งต้องกำหนดให้สามารถใช้หีบบัตรเลือกตั้งเดิมได้ด้วย

มาตรา ๘๗ ในวันเลือกตั้งให้เปิดการออกเสียงลงคะแนนตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐
นาฬิกา ถึงเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา

มาตรา ๘๘ ก่อนเริ่มเปิดให้มีการออกเสียงลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำ
หน่วยเลือกตั้งนับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมดของหน่วยเลือกตั้งนั้น และปิดประกาศจำนวน
บัตรเลือกตั้งไว้ในที่เปิดเผย และเมื่อถึงเวลาเปิดการลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง
เปิดหีบบัตรเลือกตั้งในที่เปิดเผย แสดงให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งนั้นเห็นว่าหีบบัตรเลือกตั้ง
เป็นหีบเปล่า และให้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด แล้วให้ทำการบันทึก

การดำเนินการดังกล่าว โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองคนซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้งในขณะนั้น
ลงลายมือชื่อในบันทึกนั้นด้วย เว้นแต่ไม่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้ง

มาตรา ๘๙ ในระหว่างเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนน ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
ซึ่งประสงค์จะออกเสียงลงคะแนนนำบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใด
ของทางราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีรูปถ่ายและมีเลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตรไป
แสดงตนต่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง แล้วให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมอบบัตรเลือกตั้ง
ให้แก่ผู้นั้นเพื่อไปออกเสียงลงคะแนน

บัตรประจำตัวประชาชนแม้จะหมดอายุแล้วก็ให้สามารถใช้ในการแสดงตน
ตามวรรคหนึ่งได้

ขั้นตอนและวิธีการตรวจสอบการแสดงตนให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๙๐ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของ
หน่วยเลือกตั้งใด ให้ออกเสียงลงคะแนนได้ ณ ที่เลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งนั้น และให้มีสิทธิลงคะแนน
ได้เพียงแห่งเดียว

มาตรา ๙๑ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยเลือกตั้งอื่น
ที่อยู่นอกหน่วยเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งเดียวกัน สามารถออกเสียงลงคะแนน
ในหน่วยเลือกตั้งที่ตนต้องปฏิบัติหน้าที่ โดยให้ประธานกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งบันทึก
การลงคะแนนของผู้นั้นไว้ และแจ้งให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งทราบ
ทั้งนี้ ตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๙๒ การออกเสียงลงคะแนน ให้ทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่อง
ทำเครื่องหมายของหมายเลขผู้สมัครในบัตรเลือกตั้ง และในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งประสงค์
จะลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด ให้ทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่องทำเครื่องหมาย
“ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด”

มาตรา ๙๓ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุ
ในการออกเสียงลงคะแนน ให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายจัดให้มี
การอำนวยความสะดวกสำหรับการออกเสียงลงคะแนนของบุคคลดังกล่าวไว้เป็นพิเศษ หรือจัดให้มี
การช่วยเหลือในการออกเสียงลงคะแนนภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง
ในการให้ความช่วยเหลือดังกล่าวต้องให้บุคคลนั้นได้ออกเสียงลงคะแนนด้วยตนเองตามเจตนา
ของบุคคลนั้น

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควร อาจกำหนดให้มีการจัดที่เลือกตั้งสำหรับคนพิการ
หรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุ เป็นกรณีพิเศษ โดยจัดให้บุคคลนั้นได้ลงทะเบียนเพื่อขอใช้สิทธิเลือกตั้ง
ณ สถานที่ดังกล่าว และเมื่อได้ลงทะเบียนแล้ว ให้หมดสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ใน
ทะเบียนบ้าน

การอำนวยความสะดวกตามวรรคหนึ่ง การจัดที่เลือกตั้งและการลงทะเบียน เพื่อขอใช้สิทธิตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด การลงทะเบียนดังกล่าวให้เป็นไปตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งต้องคำนึงถึงความสะดวกของผู้ลงทะเบียนด้วย

มาตรา ๙๔ เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเครื่องหมายกากบาทลงในบัตรเลือกตั้งแล้ว ให้บัตรเลือกตั้งเพื่อมิให้ผู้อื่นทราบว่าจะคะแนนเลือกผู้สมัครผู้ใดหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด แล้วให้นำบัตรเลือกตั้งนั้นใส่ลงในหีบบัตรเลือกตั้งด้วยตนเองต่อหน้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

มาตรา ๙๕ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งหรือไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งนั้น พยายามออกเสียงลงคะแนนหรือออกเสียงลงคะแนน โดยแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือหลักฐานอื่นที่มีได้มิไว้สำหรับตนหรือที่ปลอมแปลงขึ้น ต่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อออกเสียงลงคะแนน

มาตรา ๙๖ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดใช้บัตรอื่นที่มีใช้บัตรเลือกตั้งที่ได้รับจากเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งซึ่งมีอำนาจเพื่อออกเสียงลงคะแนน ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งออกไปจากที่เลือกตั้ง

มาตรา ๙๗ ห้ามมิให้ผู้ใดจงใจทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตโดยวิธีใดไว้ที่บัตรเลือกตั้ง

มาตรา ๙๘ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรเลือกตั้ง

มาตรา ๙๙ ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งใส่ในหีบบัตรเลือกตั้งโดยไม่มีอำนาจ โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตน เพื่อออกเสียงลงคะแนนโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรเลือกตั้งเพิ่มขึ้นจากความจริง

มาตรา ๑๐๐ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนำบัตรเลือกตั้งที่ออกเสียงลงคะแนนแล้ว แสดงต่อผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าตนได้ลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด

มาตรา ๑๐๑ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถใช้สิทธิได้ หรือขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไป ณ ที่เลือกตั้ง หรือมิให้ไปถึง ณ ที่ดังกล่าวภายในกำหนดเวลาที่จะออกเสียงลงคะแนนได้

มาตรา ๑๐๒ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อลงคะแนนหรืองดเว้นไม่ลงคะแนน

มาตรา ๑๐๓ ในกรณีที่การออกเสียงลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งแห่งใด ไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น ถ้าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนวันเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งกำหนด ที่เลือกตั้งใหม่ที่มีสิทธิเลือกตั้งสามารถไปลงคะแนนเลือกตั้งได้โดยสะดวก แต่ถ้าไม่อาจกำหนด ที่เลือกตั้งใหม่ได้ ให้ประกาศงดลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ โดยเร็ว

ในกรณีที่เหตุตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในวันเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศงดลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการโดยเร็ว

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ให้คณะกรรมการพิจารณาและ กำหนดวันลงคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้นหรือมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นเพื่อประโยชน์แห่งความสุจริต และเที่ยงธรรมในการเลือกตั้งโดยเร็ว

มาตรา ๑๐๔ เมื่อถึงกำหนดเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนนแล้ว ให้คณะกรรมการ ประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศปิดการออกเสียงลงคะแนน และงดจ่ายบัตรเลือกตั้ง แล้วให้ทำ เครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งที่เหลืออยู่ให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ลงคะแนนไม่ได้ แต่ในกรณีที่ยังมี ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะออกเสียงลงคะแนนได้มาปรากฏตัวอยู่ในที่เลือกตั้งเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้ง แล้วก่อนเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน แต่ยังไม่ได้แสดงตนหรือรับบัตรเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการ ประจำหน่วยเลือกตั้งอนุญาตให้บุคคลเหล่านั้นแสดงตนและมอบบัตรเลือกตั้งเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งได้ และเมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ปิดช่องใส่บัตรเลือกตั้งของหีบบัตรเลือกตั้ง และจัดทำรายการเกี่ยวกับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมด จำนวนผู้มาแสดงตนและรับบัตรเลือกตั้ง และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือ แล้วประกาศให้ประชาชน ที่อยู่ ณ ที่เลือกตั้ง ได้ทราบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๐๕ ตั้งแต่เวลาที่ได้เปิดและปิดหีบบัตรเลือกตั้งที่ตั้งไว้เพื่อการออกเสียง ลงคะแนน หรือภายหลังที่ได้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งนั้นเพื่อรักษาไว้เมื่อการเลือกตั้งได้เสร็จสิ้นแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนแปลง หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่ง หีบบัตรเลือกตั้ง หรือบัตรเลือกตั้ง หรือเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ที่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้จัดทำโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย

ส่วนที่ ๒

การออกเสียงลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้ง

มาตรา ๑๐๖ การจัดให้มีการออกเสียงลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้ง นอกจากที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในส่วนนี้แล้ว ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๐๗ ผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งติดต่อกันเป็นเวลาน้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง ให้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านติดต่อกันครั้งสุดท้ายเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน

บุคคลตามวรรคหนึ่ง หากประสงค์จะใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง ให้ยื่นขอลงทะเบียนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด และให้นำความในมาตรา ๑๐๘ วรรคสองและวรรคสี่ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐๘ ในการเลือกตั้งทั่วไป ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งได้รับคำสั่งจากทางราชการให้ไปปฏิบัติหน้าที่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ประสงค์จะใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งหรือนอกเขตเลือกตั้งแล้วแต่กรณี ให้ยื่นขอลงทะเบียนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

การยื่นขอลงทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง ให้ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง ถ้าเป็นการขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง จะยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้งหรือที่ตนประสงค์จะใช้สิทธิเลือกตั้งก็ได้ หรือคณะกรรมการจะกำหนดให้ลงทะเบียนผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ตรวจสอบการมีสิทธิเลือกตั้งของผู้ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้าเห็นว่าถูกต้อง ให้ทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ประสงค์จะออกเสียงลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้งที่ได้ลงทะเบียนไว้แล้ว และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปถึงจำนวนผู้ขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งนั้น และกำหนดที่เลือกตั้งกลางที่ผู้นั้นจะไปใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนน และแจ้งให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ผู้นั้นมีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบ และหมายเหตุสถานที่ที่ผู้นั้นจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเอกสารที่เกี่ยวข้อง เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งลงทะเบียนผู้ใดแล้ว ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะใช้สิทธิเลือกตั้ง ณ หน่วยเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิอยู่เดิม สำหรับการเลือกตั้งครั้งนั้น

การขอใช้สิทธิเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง สถานที่และจำนวนที่เลือกตั้งกลางวันที่กำหนดให้มาใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนน การออกเสียงลงคะแนน และการนับคะแนน การส่งบัตรเลือกตั้ง และการดำเนินการอื่นที่จำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ

ที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ วันที่กำหนดให้มาใช้สิทธิต้องเป็นวันเดียวกันทุกแห่งและจะกำหนดให้ลงคะแนนเกินหนึ่งวันมิได้

ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับแก่บุคคลที่มีหลักฐานแสดงว่าในวันเลือกตั้งตนมีหน้าที่จะต้องไปปฏิบัติหน้าที่ ณ ที่อื่นใดนอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง จนไม่สามารถใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้งได้ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐๙ ผู้ใดลงทะเบียนตามมาตรา ๑๐๘ และได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว แต่มิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งใหม่ ให้ถือว่า การลงทะเบียนนั้นเป็นการแจ้งเหตุอันสมควร และไม่ถูกจำกัดสิทธิตามมาตรา ๓๕

มาตรา ๑๑๐ ในการเลือกตั้งทั่วไปอันมิใช่เป็นการเลือกตั้งใหม่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักรจะขอลงทะเบียนเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งเฉพาะในครั้งนั้น ณ ประเทศที่ตนมีถิ่นที่อยู่ก็ได้

เมื่อได้ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้สิทธิเลือกตั้งได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๑ และมาตรา ๑๑๒

ให้นำความในมาตรา ๑๐๘ วรรคสี่ และมาตรา ๑๐๙ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่ในส่วนที่เกี่ยวกับวันที่กำหนดให้มาใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนน คณะกรรมการจะกำหนดให้แตกต่างกันในแต่ละประเทศ ตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๑๑๑ ในกรณีที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงทะเบียนเพื่อขอใช้สิทธิเลือกตั้งในประเทศใด ให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายจัดให้มีการออกเสียงลงคะแนนในประเทศนั้น โดยอาจจัดให้มีสถานที่ลงคะแนน หรือให้มีการออกเสียงลงคะแนนทางไปรษณีย์ หรือโดยวิธีอื่นใดที่มิใช่เป็นการจัดให้มีสถานที่ออกเสียงลงคะแนนก็ได้ ทั้งนี้ ให้พิจารณาตามความเหมาะสมของประเทศนั้น และให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๑๒ เมื่อขอใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๑๑๐ แล้ว ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นหมดสิทธิออกเสียงลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งนั้น

มาตรา ๑๑๓ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวัน ให้คณะกรรมการประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปถึงจำนวนผู้ลงทะเบียนขอใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรแยกตามประเทศ

มาตรา ๑๑๔ ในการออกเสียงลงคะแนนตามส่วนนี้ เมื่อได้ดำเนินการลงคะแนนเสร็จสิ้นแล้ว คณะกรรมการอาจจัดให้มีการดำเนินการล่วงหน้าเพื่อนำบัตรเลือกตั้งมานับรวมในวันเลือกตั้งได้ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเฉพาะท้องถิ่น คณะกรรมการจะกำหนดเป็นอย่างอื่นก็ได้

ในการออกเสียงลงคะแนนนอกราชอาณาจักร คณะกรรมการโดยความเห็นชอบของกระทรวงการต่างประเทศจะกำหนดให้มีการนับคะแนนนอกราชอาณาจักรก็ได้ หากจะเป็นการสะดวก รวดเร็ว และมีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๑๕ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการออกเสียงลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้งหรือการออกเสียงลงคะแนนนอกราชอาณาจักรที่ได้ มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือมีการส่งบัตรเลือกตั้งมาถึงสถานที่นับคะแนนของเขตเลือกตั้งใดหลังจากเริ่มนับคะแนนแล้ว หรือหีบห่อที่ส่งบัตรเลือกตั้งมีลักษณะถูกเปิดมาก่อน โดยมีเหตุอันสมควรเชื่อได้ว่าเกิดจากการกระทำที่ไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือมีบัตรเลือกตั้งจากที่ใดสูญหาย ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งมิให้นับคะแนนนั้นโดยให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย

ในกรณีที่มีการนับคะแนนนอกราชอาณาจักร ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการออกเสียงลงคะแนนที่มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ถือว่าการนับคะแนนนั้นเป็นโมฆะ และให้ถือว่าบัตรเหล่านั้นเป็นบัตรเสีย

มาตรา ๑๑๖ กรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ตามมาตรา ๔๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดวันลงคะแนนเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๗ มาตรา ๑๐๘ และมาตรา ๑๑๑ เฉพาะในเขตเลือกตั้งนั้นใหม่ ในกรณีการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๑๑ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้บุคคลใดมีอำนาจประกาศกำหนดวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่แทนก็ได้

ในกรณีมีเหตุตามวรรคหนึ่งสองครั้งติดต่อกัน ให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย สั่งงดการออกเสียงลงคะแนนสำหรับการออกเสียงลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งหรือนอกเขตเลือกตั้ง หรือการออกเสียงลงคะแนนนอกราชอาณาจักรในเขตเลือกตั้งนั้น ในกรณีเช่นนั้น ถ้าผู้ลงทะเบียนมิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่าการลงทะเบียนนั้นเป็นการแจ้งเหตุอันสมควรและไม่ถูกจำกัดสิทธิตามมาตรา ๓๕

ส่วนที่ ๓

การนับคะแนนและการรวมคะแนน

มาตรา ๑๑๗ เมื่อได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๐๕ แล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเปิดหีบบัตรเลือกตั้งต่อหน้าประชาชนที่อยู่ ณ ที่เลือกตั้ง แล้วดำเนินการนับคะแนน

มาตรา ๑๑๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๒๒ การนับคะแนนให้กระทำ ณ ที่เลือกตั้ง โดยเปิดเผยติดต่อกันจนเสร็จสิ้น และห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงการนับคะแนน

การนับคะแนนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งต้องกำหนดให้มีการนับคะแนนที่มีสิทธิเลือกตั้งทำเครื่องหมายในช่องทำเครื่องหมาย “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด” ด้วย

มาตรา ๑๑๙ ในการนับคะแนนหากปรากฏว่ามีบัตรเสีย ให้แยกบัตรเสีย ออกไว้ต่างหากและห้ามมิให้นับบัตรเสียเป็นคะแนนไม่ว่ากรณีใด

บัตรเลือกตั้งดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย

(๑) บัตรปลอม

(๒) บัตรที่มีการทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตหรือเขียนข้อความใด ๆ ลงใน บัตรเลือกตั้งนอกจากเครื่องหมายในการลงคะแนน เว้นแต่เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย ของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

(๓) บัตรที่มีได้ทำเครื่องหมายลงคะแนน

(๔) บัตรที่ทำเครื่องหมายลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครเกินจำนวนหนึ่งคน

(๕) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใด เว้นแต่เป็นการลงคะแนน “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด”

(๖) บัตรที่ได้ทำเครื่องหมายลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร แล้วทำเครื่องหมาย ในช่องทำเครื่องหมาย “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด”

(๗) บัตรที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้เป็นบัตรเสีย

(๘) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนดว่าเป็นบัตรเสีย

ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสลักหลังในบัตรตามมาตรานี้ว่า “เสีย” พร้อมทั้ง ระบุเหตุผลว่าเป็นบัตรเสียตามความในอนุมาตราใด และลงลายมือชื่อกำกับไว้ไม่น้อยกว่าสองคน เว้นแต่ เป็นกรณีตาม (๗) ให้จัดทำบันทึกเหตุแห่งการเป็นบัตรเสียไว้เป็นหลักฐานแทนการสลักหลัง

มาตรา ๑๒๐ ห้ามมิให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจงใจนับบัตรเลือกตั้งหรือ คะแนนให้ผิดไปจากความจริงหรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใดโดยมิได้มีอำนาจ กระทำโดยชอบด้วยกฎหมายให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำการ ด้วยประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ หรืออ่านบัตรเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการเลือกตั้งไม่ตรงความเป็นจริง

มาตรา ๑๒๑ เมื่อการนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการ ประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศผลการนับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งนั้น จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือจากการออกเสียงลงคะแนน ทั้งนี้ ให้กระทำโดยเปิดเผย และรายงานผลการนับคะแนนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งโดยเร็ว

เพื่อประโยชน์แก่การแจ้งข้อมูลการเลือกตั้งต่อประชาชนให้เกิดความรวดเร็ว คณะกรรมการอาจดำเนินการให้มีการรายงานผลการนับคะแนนอย่างไม่เป็นทางการได้

การประกาศผลการนับคะแนน การรายงานผลการนับคะแนน และการรายงาน ผลการนับคะแนนอย่างไม่เป็นทางการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๒๒ ถ้าการนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งใดไม่สามารถกระทำได้ หรือไม่สามารถนับคะแนนได้จนเสร็จสิ้น อันเนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น หรือด้วยความจำเป็นตามสภาพที่อาจมีผลต่อความปลอดภัย ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศงดการนับคะแนนสำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้น

แล้วรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเพื่อกำหนดวัน เวลา และสถานที่
นับคะแนนต่อไปโดยเร็ว และรายงานผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการทราบ
โดยเร็ว ในกรณีมีเหตุอันสมควรคณะกรรมการจะเปลี่ยนแปลงกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่
คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งกำหนดไว้ก็ได้

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งแล้ว
พบว่ามิบัตรเลือกตั้งที่ได้มีการออกเสียงลงคะแนนแล้วชำรุดหรือสูญหาย ให้รายงานคณะกรรมการ
เพื่อพิจารณาสั่งให้มีการออกเสียงลงคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น

การเก็บรักษาบัตรเลือกตั้ง หีบบัตรเลือกตั้ง และเอกสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง รวมทั้ง
วิธีการนับคะแนนใหม่ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๒๓ ในกรณีที่ผลการนับคะแนนปรากฏว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง
ไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ออกเสียงลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง
ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง หากยังไม่ตรงกันอีกให้รายงานพร้อมเหตุผลต่อคณะกรรมการ
เพื่อพิจารณาสั่งให้มีการนับคะแนนใหม่หรือสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น
พร้อมทั้งแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งทราบ และนำส่งหีบบัตรเลือกตั้ง
พร้อมวัสดุอุปกรณ์การเลือกตั้งแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ซึ่ง
คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งมอบหมาย

มาตรา ๑๒๔ เมื่อรวบรวมผลการนับคะแนนทุกหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น
รวมทั้งคะแนนที่ได้จากการออกเสียงลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้งและคะแนนที่ได้จากการลงคะแนน
เลือกตั้งนอกราชอาณาจักรแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศผล
การนับคะแนนผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และคะแนนที่ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด แล้วรายงานผล
การนับคะแนนต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการโดยเร็ว

มาตรา ๑๒๕ เมื่อคณะกรรมการได้รับรายงานผลการนับคะแนนแล้ว ถ้าปรากฏ
หลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม
หรือการนับคะแนนเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง คณะกรรมการจะงดการประกาศผลการเลือกตั้งและจัดให้มี
การเลือกตั้งใหม่หรือนับคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใดหน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้ง
ในเขตเลือกตั้งนั้นก็ได้

หมวด ๖

การประกาศผลการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๒๖ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง
ให้ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนสูงกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง
ในกรณีที่มีผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากันหลายคน ให้ใช้วิธีการจับสลาก ซึ่งต้องกระทำต่อหน้า
คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๒๗ เขตเลือกตั้งที่ไม่มีผู้สมัครรายใดได้รับคะแนนเสียงมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งนั้น ให้คณะกรรมการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ และมีให้นำคะแนนของผู้สมัครแต่ละคนที่ได้รับจากการเลือกตั้งครั้งก่อนไปใช้ในการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ในกรณีเช่นนี้ ให้คณะกรรมการดำเนินการให้มีการรับสมัครผู้สมัครใหม่ โดยผู้สมัครเดิมทุกรายไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่นั้น

ในการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามวรรคหนึ่ง ให้นำความในมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒๘ ในการเลือกตั้งทั่วไป ให้คณะกรรมการประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งได้เมื่อตรวจสอบเบื้องต้นแล้วมีเหตุอันควรเชื่อว่าผลการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมด ซึ่งคณะกรรมการต้องตรวจสอบเบื้องต้นและประกาศผลการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จโดยเร็ว แต่ต้องไม่ช้ากว่าหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง

ในการตรวจสอบเบื้องต้นตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการต้องรับฟังรายงานของผู้ตรวจการเลือกตั้งและข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากแหล่งต่าง ๆ มาประกอบการพิจารณาด้วย ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่การประกาศผลการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งใหม่ กำหนดเวลาการประกาศผลการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่มีการเลือกตั้งใหม่

มาตรา ๑๒๙ ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้งแล้ว การคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อจะพึงได้รับ ให้คำนวณตามวิธีการดังต่อไปนี้ โดยในกรณีที่มีเศษให้ใช้ทศนิยมสี่ตำแหน่ง

(๑) นำคะแนนรวมทั้งประเทศที่พรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหารด้วยหาร้อยอันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร

(๒) นำผลลัพธ์ตาม (๑) หารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทุกเขต จำนวนที่ได้รับให้ถือเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้เบื้องต้น

(๓) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะพึงมีได้ตาม (๒) ลบด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งในทุกเขตเลือกตั้ง ผลลัพธ์คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นจะได้รับเบื้องต้น

(๔) ภายใต้บังคับ (๕) ให้จัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองจะได้รับให้ครบหนึ่งร้อยห้าสิบคน โดยจัดสรรให้พรรคการเมืองตามผลลัพธ์ตาม (๓) เป็นจำนวนเต็มก่อน หากยังไม่ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจาก

การคำนวณมากที่สุดได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน

(๕) ถ้าพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ให้พรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อและให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้ตาม (๒)

(๖) ในการจัดสรรตาม (๕) แล้วปรากฏว่ายังจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อไม่ครบหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณมากที่สุดได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน กรณีที่เศษที่เหลือของแต่ละพรรคการเมืองเท่ากันจนทำให้ไม่สามารถจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้นำค่าเฉลี่ยคะแนนของแต่ละพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมาพิจารณา โดยหากพรรคการเมืองใดมีค่าเฉลี่ยคะแนนของพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมากกว่าพรรคการเมืองอื่น ให้พรรคการเมืองนั้นมีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มอีกหนึ่งคน และหากยังมีจำนวนค่าเฉลี่ยดังกล่าวเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๗) ในกรณีที่เมื่อคำนวณตาม (๕) แล้วปรากฏว่าพรรคการเมืองทุกพรรคได้รับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีชื่อพร้อมกันแล้วเกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้ดำเนินการคำนวณปรับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใหม่โดยคำนวณตามอัตราส่วนที่ทุกพรรคจะได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อซึ่งเมื่อรวมแล้วไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน โดยให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองจะได้รับคูณด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบหารด้วยผลบวกของหนึ่งร้อยห้าสิบกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เกินจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบ และให้นำ (๕) มาใช้ในการคำนวณด้วยโดยอนุโลม

(๘) เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองแล้ว ให้ผู้สมัครตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่ผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตายภายหลังวันปิดรับสมัครรับเลือกตั้ง แต่ก่อนเวลาปิดการลงคะแนนในวันเลือกตั้ง ให้นำคะแนนที่มีผู้ลงคะแนนให้ มาคำนวณตาม (๑) และ (๒) ด้วย

ทั้งนี้ การดำเนินการตาม (๑) ถึง (๘) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๓๐ ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งยังไม่ครบทุกเขต แต่มีจำนวนถึงร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมดแล้ว ให้ดำเนินการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะจัดสรรให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ โดยวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่จะประกาศผลการเลือกตั้งหารด้วยสามร้อยห้าสิบอันเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมด

(๒) นำผลลัพธ์ตาม (๑) คูณด้วยห้าร้อยอันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร ผลลัพธ์ที่ได้คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะประกาศผลทั้งหมด โดยให้ถือเอาเฉพาะจำนวนเต็ม

(๓) นำผลลัพธ์ตาม (๒) มาหักออกด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่จะประกาศผลการเลือกตั้ง ผลลัพธ์ที่ได้คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะจัดสรรให้พรรคการเมือง

เมื่อได้ผลลัพธ์ตามวรรคหนึ่งแล้วให้นำมาคำนวณตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒๔ เพื่อจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้แก่พรรคการเมือง เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา ๑๒๔ (๗) จำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบ ให้เปลี่ยนเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะจัดสรรตามวรรคหนึ่ง

เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้น ให้ดำเนินการคำนวณตามวิธีตามวรรคหนึ่งและวรรคสองใหม่ และจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ถูกต้องตรงตามผลการคำนวณนั้นทุกครั้งที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้น เว้นแต่จะพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป

ในกรณีที่การคำนวณใหม่ตามมาตรานี้ทำให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดลดลง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นในลำดับท้ายตามลำดับพันจากตำแหน่ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองผู้ใดต้องพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสี่ ให้ถือว่าผู้นั้นยังคงเป็นผู้สมัครตามลำดับหมายเลขเดิมในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น

มาตรา ๑๓๑ ในการเลือกตั้งทั่วไป ถ้าต้องมีการเลือกตั้งใหม่ในบางเขตหรือบางหน่วยเลือกตั้งก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง หรือการเลือกตั้งยังไม่แล้วเสร็จ มิให้นำผลคะแนนของการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่เป็นเหตุดังกล่าวมาคำนวณเพื่อหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองพึงมี และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับ

ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับแก่กรณีและผู้สมัครถูกระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๑๓๓ ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓๒ ภายในหนึ่งปีหลังจากวันเลือกตั้งอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ถ้าต้องมีการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งใดครั้งใหม่ เพราะเหตุที่การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใหม่ โดยมีให้นำ

คะแนนที่ได้รับจากการเลือกตั้งที่เป็นเหตุให้มีการเลือกตั้งใหม่มารวมคำนวณด้วย และให้นำวิธีการคำนวณตามมาตรา ๑๓๐ และมาตรา ๑๓๑ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ภายในหนึ่งปีหลังจากวันเลือกตั้งอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป หากปรากฏว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการอันถือว่าเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง และผู้นั้นไม่ได้รับการเลือกตั้ง หากมีการนำคะแนนที่ผู้สมัครผู้นั้นได้รับไปรวมคำนวณเพื่อจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้พรรคการเมืองที่ผู้นั้นสังกัดไปแล้ว ให้ดำเนินการคำนวณเพื่อหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองใหม่ โดยมีให้นำคะแนนที่ผู้สมัครดังกล่าวได้รับไปรวมคำนวณด้วย และให้นำความในมาตรา ๑๓๐ วรรคสี่และวรรคห้า มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างไม่ว่าด้วยเหตุใดภายหลังจากพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป มิให้มีผลกระทบกับการคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีตามมาตรา ๑๒๔

ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับแก่กรณีที่มีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างด้วยเหตุอื่นใดนอกจากเหตุตามวรรคหนึ่งก่อนพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไปด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๗

การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

มาตรา ๑๓๓ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าคณะกรรมการสืบสวนหรือไต่สวนแล้วเห็นว่าหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการอันเป็นการเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สันนิษฐานหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่ามีกระทำความดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำนั้น ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครที่กระทำการเช่นนั้นทุกรายไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำสั่ง และในกรณีที่ผู้นั้นได้คะแนนอยู่ในลำดับที่จะได้รับการเลือกตั้ง ให้สั่งยกเลิกการเลือกตั้ง และให้มีการเลือกตั้งใหม่

คำสั่งของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นที่สุด

ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้วมิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการดำเนินการเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้นด้วย

ในกรณีที่ปรากฏต่อคณะกรรมการว่ามีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการกระทำของผู้ใด ถ้าเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดจะได้รับประโยชน์จากการกระทำนั้น คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้สมัครผู้นั้นหรือพรรคการเมืองนั้นระงับหรือดำเนินการใดเพื่อแก้ไขความไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมนั้นภายในเวลาที่กำหนด ในกรณีที่ผู้สมัครผู้นั้นหรือพรรคการเมืองนั้นไม่ดำเนินการตามคำสั่งของคณะกรรมการโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐาน

ว่าผู้สมัครผู้นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำนั้นหรือพรรคการเมืองนั้นมีส่วนรู้เห็นในการกระทำนั้น เว้นแต่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นพิสูจน์ได้ว่าไม่มีส่วนรู้เห็นในการกระทำดังกล่าว

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดแล้ว ให้คณะกรรมการพิจารณาดำเนินการให้มีการดำเนินคดีอาญา แก่ผู้สมัครหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้นั้นด้วย ในการนี้ ให้ถือว่าคณะกรรมการ เป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่มิคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๑๓๔ ภายหลังจากวันลงคะแนนเลือกตั้งแต่ก่อนวันประกาศผลการเลือกตั้ง และผู้สมัครที่ถูกระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้สมัคร ในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ได้คะแนนเลือกตั้งในลำดับซึ่งจะเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้งนั้น ให้คณะกรรมการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ เพื่อให้ได้ผู้ได้รับเลือกตั้งครบจำนวน ที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น

ผู้ตรวจการเลือกตั้งหรือเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งผู้ใดพบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่รายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยพลัน

มาตรา ๑๓๔ เมื่อประกาศผลการเลือกตั้งแล้วปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม แต่ไม่ได้ความชัดว่าเป็นการกระทำ ของผู้ได้รับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณา ในกรณีที่ศาลฎีกาวินิจฉัย ว่าการเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ศาลสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับ เขตเลือกตั้งนั้น และให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งจากเขตเลือกตั้งนั้น สิ้นสุดลงนับแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัย และให้คณะกรรมการดำเนินการให้มีการเลือกตั้งใหม่โดยเร็ว และให้นำความในมาตรา ๑๓๔ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓๕ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการ สืบสวนหรือไต่สวนให้เป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม คณะกรรมการอาจแต่งตั้งข้าราชการอัยการ ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ หรือผู้ซึ่งเคยเป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐดังกล่าว ตามจำนวนที่เหมาะสม เป็นคณะกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะตามความจำเป็น เพื่อช่วยคณะกรรมการในการดำเนินการตรวจสอบสำนวนการสืบสวนหรือไต่สวน รวมทั้งรับฟัง คำชี้แจงหรือพยานหลักฐานแทนคณะกรรมการได้

การแต่งตั้ง การปฏิบัติหน้าที่ ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ และค่าตอบแทน ของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๓๖ ในกรณีที่ปรากฏต่อคณะกรรมการว่าผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด อันอาจทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริต หรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำหรือมีคำสั่งให้แก้ไข การกระทำตามเงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนดได้

ถ้ามีผู้แจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าพนักงานตำรวจพบเห็นการกระทำ ตามวรรคหนึ่งและการกระทำนั้นเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมและดำเนินคดีโดยเร็ว และแจ้งต่อคณะกรรมการเพื่อให้พิจารณา
ดำเนินการต่อไป

มาตรา ๑๓๗ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ เพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครผู้ใด หรือให้งดเว้นลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครผู้ใด หรือให้ลงคะแนน ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินของผู้นั้นไว้เป็น การชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง

ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งที่การยึดหรืออายัด อยู่ในเขตศาลภายในสามวันนับแต่วันยึดหรืออายัดตามวรรคหนึ่ง เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้ว ให้ดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวให้แล้วเสร็จภายในห้าวันนับแต่วันที่รับคำร้อง ถ้าศาลเห็นว่า เงินหรือทรัพย์สินตามคำร้องน่าจะได้ใช้หรือจะใช้เพื่อการเลือกตั้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ศาล มีคำสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินนั้นไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกตั้ง

ความในมาตรานี้ไม่เป็นการตัดอำนาจของผู้ซึ่งมีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในอันที่จะใช้อำนาจยึดหรืออายัดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๓๘ ก่อนหรือในวันเลือกตั้ง เมื่อคณะกรรมการสืบสวนหรือไต่สวนแล้ว หรือพบเห็นการกระทำที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือกรรมการแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำใดอันอาจเป็นเหตุให้ การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมหรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้มีอำนาจ สั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือกตั้ง และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้งใหม่ หรือนับคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วยเลือกตั้งได้ สำหรับการดำเนินการ ของกรรมการ ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๓๙ เมื่อมีการดำเนินการตามมาตรา ๑๓๓ หรือภายหลังประกาศ ผลการเลือกตั้งแล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริต ในการเลือกตั้ง หรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา เพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

การพิจารณาของศาลฎีกาให้นำสำนวนการสืบสวนหรือไต่สวนของคณะกรรมการ เป็นหลักในการพิจารณา และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้ศาลมีอำนาจสั่งไต่สวนข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้

เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร ให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะพิพากษาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด

ในกรณีที่ศาลฎีกาพิพากษาว่าบุคคลตามวรรคหนึ่งกระทำความผิดตามที่ถูกร้อง ให้ศาลฎีกาเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และในกรณีที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้สมาชิกภาพของผู้นั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้คณะกรรมการจัดให้มีการเลือกตั้ง แทนตำแหน่งที่ว่าง

มาตรา ๑๔๐ ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดและเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ไม่ว่าจะมีคำร้องขอหรือไม่ ให้ศาลฎีกาสั่งให้ผู้นั้นรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่งเช่นนั้น จำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้ศาลฎีกาพิจารณาจากหลักฐานการใช้จ่ายที่คณะกรรมการเสนอต่อศาล

เงินที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่งให้นำส่งเข้ากองทุน

มาตรา ๑๔๑ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีสิทธิยื่นคัดค้านต่อคณะกรรมการว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง หรือที่ตนสมัครรับเลือกตั้ง หรือที่พรรคการเมืองส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้มีสิทธิยื่นคัดค้านการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งอาจยื่นคัดค้านได้ตั้งแต่วันที่คณะกรรมการประกาศกำหนดวันเลือกตั้งจนถึงสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เว้นแต่

(๑) การคัดค้านเพราะเหตุตามมาตรา ๖๕ หรือมาตรา ๖๙ ให้ยื่นได้ตั้งแต่วันเลือกตั้งจนถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง

(๒) การคัดค้านเกี่ยวกับการนับคะแนนให้คัดค้านในระหว่างเวลาที่ยังนับคะแนนไม่แล้วเสร็จหรือในกรณีคัดค้านการรวมคะแนน ให้คัดค้านก่อนประกาศผลการนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง

เมื่อคณะกรรมการได้รับคำคัดค้านการเลือกตั้งให้ดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวนเพื่อหาข้อเท็จจริงโดยพลัน และพิจารณาคำเนินการตามหมวดนี้ แล้วแต่กรณี ต่อไป ทั้งนี้ การยื่นคำคัดค้านการเลือกตั้งและการพิจารณาให้เป็นไปตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๔๒ ผู้ซึ่งรับโทษตามมาตรา ๑๕๙ และมาตรา ๑๖๖ ให้ถือว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๔๓ ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างผู้ใดขัดขวาง หรือหน่วงเหนี่ยว หรือไม่ให้ความสะดวกพอสมควรต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้บังคับบัญชาหรือลูกจ้าง แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๔ ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการเพื่อจะแก้งให้ผู้สมัครนั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษ

จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ถ้าการกระทำตามวรรคสองหรือวรรคสามเป็นการกระทำหรือก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักรตามกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

มาตรา ๑๔๕ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๑๔๖ ผู้ใดไม่ได้เป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บรักษาบัตรเลือกตั้ง มีหรือครอบครองไว้ซึ่งบัตรเลือกตั้งโดยไม่ชอบ ไม่ว่าจะบัตรเลือกตั้งนั้นจะเป็นบัตรเลือกตั้งที่สำนักงานเป็นผู้จัดให้มีขึ้นหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นอีกกึ่งหนึ่ง และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๑๔๗ ในระหว่างเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนนจนถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน ถ้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเปิดเผยให้แก่ผู้ใดทราบว่ามีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดมาลงคะแนนหรือยังไม่มาลงคะแนนเพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๘ ผู้ใดขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิด ในเขตเลือกตั้ง ในระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่วันลงคะแนนตามมาตรา ๑๐๗ และมาตรา ๑๐๘ ด้วย

มาตรา ๑๔๙ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันชนิดใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้เล่นมีกำหนดสิบปี และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้จัดให้มีการเล่น

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๕๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๑๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๕๒ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้สมัครรับเลือกตั้ง หรือทำหนังสือยินยอมให้พรรคการเมืองเสนอรายชื่อเพื่อสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๑๕๓ ผู้สมัครผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๑๕๔ ผู้สมัครผู้ใดทำหนังสือยืนยันการไม่ได้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามมาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๕๘ อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๕๕ ผู้สมัครผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือปรับเป็นจำนวนสามเท่าของจำนวนเงินที่เกินค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการกำหนด แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่ากัน หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ในกรณีที่พรรคการเมืองกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือปรับเป็นจำนวนสามเท่าของจำนวนเงินที่เกินค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการกำหนด แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่ากัน

ในกรณีที่พรรคการเมืองกระทำความผิดตามวรรคสอง ถ้าหัวหน้าพรรคการเมือง เลขาธิการพรรคการเมือง หรือเหรัญญิกของพรรคการเมืองรู้เห็นเป็นใจด้วยการกระทำความผิด ต้องรับโทษและถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๕๖ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ยื่นบัญชีรายรับและรายจ่าย ต่อคณะกรรมการภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นเอกสารหรือหลักฐานไม่ถูกต้องครบถ้วน ตามมาตรา ๖๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ถ้าบัญชีรายรับและรายจ่ายที่ยื่นตามมาตรา ๖๙ เป็นเท็จ ผู้สมัครหรือหัวหน้า พรรคการเมือง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๑๕๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ และมาตรา ๘๐ หรือหาเสียงเลือกตั้ง โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ตามมาตรา ๗๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๔ หรือเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจ ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้ง จนถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกิน หกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๕ (๑) หรือ (๒) มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ และ มาตรา ๙๕ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๗๕ ให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับไม่เกินกึ่งหนึ่งจากจำนวนเงินค่าปรับแก่ผู้แจ้งความนำจับ

ในกรณีที่พรรคการเมืองกระทำความผิดตามมาตรา ๗๖ หัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองของพรรคการเมืองนั้นซึ่งรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้า พรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองของพรรคการเมืองนั้น และให้ถือเป็นเหตุ ที่จะยุบพรรคการเมืองนั้นตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

มาตรา ๑๖๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๕ (๓) (๔) หรือ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอน สิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๑๖๑ ผู้ซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๘ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา ๑๖๒ ผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใดเปิดเผยหรือตีแผ่แผนป้าย เกี่ยวกับการเลือกตั้งไม่เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๘๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๖ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๐๕ ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอน สิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๑๖๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๖ วรรคสอง มาตรา ๘๗ มาตรา ๘๙ มาตรา ๑๐๑ หรือมาตรา ๑๐๒ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นผู้รับหรือยอมจะรับเงิน ททรัพย์สิน หรือประโยชน์ อื่นใด ถ้าได้แจ้งถึงการกระทำดังกล่าวต่อคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย ก่อนถูกจับกุม ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษและไม่ต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับแก่ผู้ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งที่คณะกรรมการ เห็นสมควรกันไว้เป็นพยานด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๘ หรือมาตรา ๑๐๐ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๖ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒๐ ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๑๖๗ ในการสืบสวนหรือไต่สวน หากปรากฏว่าการให้ถ้อยคำ หรือแจ้ง เบาะแสหรือข้อมูลของบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้รายใดจะเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์การกระทำความผิด ของผู้กระทำความผิดคนอื่นที่เป็นตัวการสำคัญ และสามารถที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัย การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดนั้น คณะกรรมการจะกันบุคคลนั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ได้ ดำเนินคดีก็ได้

เมื่อคณะกรรมการมีมติไม่ดำเนินคดีกับบุคคลใดแล้วให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญา เป็นอันระงับไป เว้นแต่ปรากฏในภายหลังว่าผู้ถูกกันไว้เป็นพยานได้ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือไม่ไป เบิกความ หรือไปเบิกความแต่ไม่เป็นไปตามที่ได้ให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลไว้ ให้การกันบุคคลไว้เป็นพยานนั้นสิ้นสุดลง และคณะกรรมการอาจดำเนินการตามกฎหมาย กับบุคคลนั้นต่อไปได้

มาตรการในการกันบุคคลไว้เป็นพยานตามวรรคหนึ่ง และการเพิกถอนการกันไว้ เป็นพยานตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๖๘ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้การเพิกถอนสิทธิดังกล่าวมีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลา นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๖๙ ในกรณีที่ปรากฏว่ามี การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้เกิดขึ้นในเขตเลือกตั้งใด ให้ถือว่าผู้สมัครหรือพรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกของตน ลงสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๗๐ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ นอกราชอาณาจักร จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นตัวการด้วยกัน ผู้สนับสนุน หรือผู้ชี้ให้กระทำความผิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตัวการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ชี้ให้กระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๗๑ ในวาระเริ่มแรก ให้ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภามีผลใช้บังคับ และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด วันเลือกตั้งซึ่งต้องไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีผลใช้บังคับ

มาตรา ๑๗๒ ในวาระเริ่มแรก เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาเพื่อสมัครรับเลือกตั้ง ในกรณีที่ผู้ที่เข้าชื่อร่วมกันเพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและได้ชำระเงินทุนประเดิม หรือค่าบำรุงพรรคการเมืองไว้แล้ว หากภายหลังนายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนจัดตั้ง พรรคการเมืองนั้น ให้ถือว่าผู้ที่เข้าชื่อร่วมกันนั้นเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้นมาตั้งแต่วันที่ยื่นคำขอ จดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง

มาตรา ๑๗๓ ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังวันที่พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ระยะเวลาในการคำนวณค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๖๖ และมาตรา ๗๐ ให้นับแต่วันที่ พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีผลใช้บังคับจนถึงวันเลือกตั้ง

มาตรา ๑๗๔ บุคคลใดถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ถือว่าผู้นั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๗๕ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเสียสิทธิเนื่องจากไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้การเสียสิทธิของผู้นั้นเป็นอันสิ้นสุดลงนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๗๖ เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดประชุมหารือกับหัวหน้าพรรคการเมืองเพื่อกำหนดเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองและของผู้สมัคร ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๗๗ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินคดีแพ่งต่อบุคคลใดที่มีความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้ถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังมีผลใช้บังคับอยู่

การกระทำใด ๆ อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ถ้าการกระทำนั้นยังเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ คณะกรรมการการเลือกตั้ง และศาล มีอำนาจดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยให้ถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังมีผลใช้บังคับอยู่

มาตรา ๑๗๘ บรรดาระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือมติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

รายงานการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....

โดยที่มาตรา ๑๓๐ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ประกอบกับ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๓๙/๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... โดยได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. ในการพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ได้เชิญผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมชี้แจงแสดงความคิดเห็น

๒. คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการจัดโครงการสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็น ดังนี้

๒.๑ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน) ได้จัดโครงการสัมมนา เรื่อง “การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....” เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙ ณ อาคารรัฐสภา ๒ โดยมีกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้แทนจากกระทรวงมหาดไทย พรรคการเมือง ประชาชนทั่วไป และสื่อมวลชน เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....

๒.๒ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คณะอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ) ได้จัดโครงการสัมมนา เรื่อง “การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ” เพื่อรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ดังนี้

- วันที่ ๔ - ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ โรงแรมเซ็นทาราคอนเวนชันเซ็นเตอร์
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

- วันที่ ๑๘ - ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ โรงแรม ฮอติเดย์อินน์เชียงใหม่
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

- วันที่ ๒๕ - ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ โรงแรมเดอะรีเจนท์ ซะอำ บีช รีสอร์ท
อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

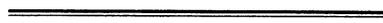
- วันที่ ๔ - ๕ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรม ลี การ์เดนส์ พลาซ่า อำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา

โดยมีกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและที่ปรึกษาคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ อนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ และอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กลุ่มอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กลุ่มผู้บริหารและพนักงานสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง กลุ่มนักวิชาการ อาจารย์มหาวิทยาลัย กลุ่มภาคประชาสังคม และประชาชนทั่วไป ทั้ง ๔ ภาค เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....

๓. ๓ จัดให้มีช่องทางแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ผ่านทางเว็บไซต์ (Website) ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (http://cdc.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/draftconwebboard/index_answer.php?wcad=2&wtid=490&t=2) และได้เปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวด้วย

๔. คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ที่ได้รับมาสรุปและจัดทำเป็นประเด็นแล้วนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ

๕. เมื่อได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... เสร็จ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำออกเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญด้วยแล้ว

ตารางความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....

<p>ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>		
<p>หลักการ ให้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>		
<p>เหตุผล โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีการดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ชื่อร่าง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>คำปรารภ โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ บางบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๗ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและ เสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้การดำเนินการเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ซึ่งการ ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้สอดคล้องกับ เจตนายกบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่ง</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ราชอาณาจักรไทยแล้ว</p>			
<p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....”</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>	<p style="text-align: center;">-</p>	
<p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิก (๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>(๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔</p> <p>(๓) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>		
<p>มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p> <p>“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง</p> <p>“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการการเลือกตั้งด้วย</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>		

ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>“ผู้ตรวจการเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้ตรวจการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง</p> <p>“ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด” หมายความว่า ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง</p> <p>“เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ประธานกรรมการและกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ประธานกรรมการและกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง</p> <p>“ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>“ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>“วันเลือกตั้ง” หมายความว่า วันที่คณะกรรมการประกาศกำหนดให้เป็นวันเลือกตั้ง</p>			

<p>เขตตัว ย</p> <p>“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความว่า การกรุงเทพมหานครด้วย</p> <p>“ศาลากลางจังหวัด” หมายความว่า ศาลากลางกรุงเทพมหานครด้วย</p> <p>“อำเภอ” หมายความว่ารวมถึงเขตด้วย</p> <p>“ตำบล” หมายความว่ารวมถึงด้วย</p> <p>“ศาลากลางจังหวัด” หมายความว่า ศาลากลางกรุงเทพมหานครด้วย</p>			
<p>“การเลือกตั้ง” หมายความว่า การเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>“เขตเลือกตั้ง” หมายความว่า ที่ตั้งที่กำหนด เป็นเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต เลือกตั้ง</p> <p>“หน่วยเลือกตั้ง” หมายความว่า ที่ตั้งที่ กำหนดให้ทำการออกเสียงคะแนน</p> <p>“ที่เลือกตั้ง” หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ ทำการออกเสียงคะแนน</p> <p>และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดขึ้นโดยรอบที่ เลือกตั้งด้วย</p> <p>“จังหวัด” หมายความว่ากรุงเทพมหานคร ด้วย</p>			
<p>ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ องคมนตรี</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกปฏิบัติสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>“เทศบาล” หมายความว่ารวมถึงเมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษด้วย</p> <p>“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการพัฒนาศรคการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง</p> <p>“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง</p> <p>“เลขานุการ” หมายความว่า เลขานุการคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ซึ่งปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแล้ว</p> <p>ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามีได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการกำหนดโดยทำเป็นระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งแล้ว แล้วแต่กรณี และถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งได้มีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจระเบียบเกี่ยวกับกรปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอื่นใดที่จำเป็นได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งหรือไม่ขัดมีบัญญัติไว้แล้วเป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในระหว่างเวลาบังคับใช้พระราชบัญญัติฯ ให้มีการเลือกตั้งใช้บังคับจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง หากมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องมีการประชุมคณะกรรมการให้คณะกรรมการมีอำนาจประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่แตกต่างกันได้ และให้เลขาธิการดำเนินการบันทึกเสียงและภาพเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๘ การพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ในกรณีนี้อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นดังกล่าวเป็นผู้ได้สวนพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแก่ศาลฎีกาก็ได้</p> <p>การปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้พิพากษาซึ่งร่วมประชุมใหญ่ศาลฎีกา องค์คณะผู้พิพากษา ตลอดจนบุคคลซึ่งองค์คณะผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทน แล้วแต่กรณี ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๘ ในการจัดให้มีการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนให้สภาองค์กรชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยสภาองค์กรชุมชน ชุมชน รวมตลอดทั้งประชาชนทั่วไป ให้มีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลต่อคณะกรรมการ เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรม</p> <p>การส่งเสริม สนับสนุน และการแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด โดยอย่างน้อยต้องมีมาตรการคุ้มครองมิให้เกิดอันตรายแก่ผู้แจ้งเบาะแสหรือข้อมูล รวมตลอดทั้งมาตรการรักษาความลับของผู้แจ้งเบาะแสหรือข้อมูลด้วย</p> <p>เบาะแสหรือข้อมูลที่องค์กร ชุมชน หรือบุคคลตามวรรคหนึ่งแจ้งต่อคณะกรรมการ จะนำไปเป็นเหตุในการดำเนินคดีแก่ผู้แจ้งเบาะแสหรือข้อมูลนั้นในทางใดมิได้ เว้นแต่เป็นเบาะแสหรือข้อมูลที่ผู้แจ้งรู้อยู่แล้วว่าเป็นเท็จ</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p style="text-align: center;">มาตรา ๑๐ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p>	<p style="text-align: center;">ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p style="text-align: center;">หมวด ๑ บททั่วไป</p>			
<p>มาตรา ๑๑ เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นเช่นนี้ ให้คณะกรรมการดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสามร้อยห้าสิบคน</p> <p>(๒) ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองรวมจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p>	<p>นายสุกฤษี อุทรธรรม กรรมการมูลนิธิองค์การกลางเพื่อประชาธิปไตย และการรณรงค์รื้อข่ายเอเชียเพื่อการเลือกตั้งเสรี (คณะอนุกรรมการฯ เทียนมาร่วมประชุม) (๑๔ มี.ค. ๖๐)</p>	<p>- ควรเพิ่มบทบัญญัติที่เปิดช่องให้ กกต. สามารถจัดการเลือกตั้ง ส.ส. กับการเลือกตั้งท้องถิ่นพร้อมกัน โดยทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งทั่วไปหากท้องถิ่นใดมีความจำเป็นในการจัดการเลือกตั้งผู้บริหาร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นก็ให้จัดขึ้นพร้อมกัน เพื่อลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเลือกตั้ง</p>	<p>- การดำเนินการเลือกตั้ง ส.ส. และการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นเป็นการเลือกตั้งคนละระดับ และมีความต่างตำแหน่งแตกต่างกัน ฉะนั้น การกำหนดให้การเลือกตั้งทั้ง ๒ ประเภท เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่แตกต่างกันจึงมีความเหมาะสมแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๒ ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใช้บังคับ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการเลือกตั้งดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) กำหนดวันเลือกตั้ง</p> <p>(๒) กำหนดวันรับสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยเริ่มรับสมัครไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวัน</p> <p>(๓) จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในแต่ละจังหวัดจะมี</p> <p>และจำนวนเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด ซึ่งต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับอำเภอหรือเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตเลือกตั้ง</p> <p>(๔) กำหนดสถานที่ที่พรรคการเมืองจะส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ</p> <p>ในกรณีที่มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๓ ในการเลือกตั้งทั่วไป ให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแข่งรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีไม่เกินสามรายชื่อต่อคณะกรรมการก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการประกาศรายชื่อบุคคลดังกล่าวพร้อมรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป</p> <p>เมื่อพรรคการเมืองแจ้งรายชื่อบุคคลใดตามวรรคหนึ่งแล้ว บุคคลนั้นหรือพรรคการเมืองนั้นจะถอนรายชื่อหรือเปลี่ยนแปลงรายชื่อบุคคลนั้นได้เฉพาะกรณีบุคคลนั้นตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม และต้องกระทำก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้ง</p> <p>การคัดเลือกรายชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พรรคการเมืองจะไม่เสนอรายชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งก็ได้</p>	<p>ผู้เข้าร่วมสัมมนา ณ เวทียังหวัดอุดรธานี (มีการยื่นเป็นหนังสือเสนอท่านประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการร่างรัฐธรรมนูญ) รัฐธรรมนูญ (๔ - ๕ ก.พ. ๖๐)</p> <p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๖ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- ควรมีการกำหนดเนื้อหาสาระของมาตรานี้ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ และ มาตรา ๑๕๙</p> <p>๑. ควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามเกี่ยวกับรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตรวจสอบแล้วพบว่าบุคคลดังกล่าวขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ให้ถือว่าผู้นั้นไม่มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเป็นนายกรัฐมนตรี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ โดยต้องมีการประกาศรายชื่อให้บุคคลดังกล่าวทราบด้วย</p>	<p>- มีการเพิ่มหลักการตามข้อเสนอแนะแล้ว โดยนำหลักการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ มาบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓ แล้ว</p> <p>- เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์เรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามสำหรับบุคคลที่พรรคการเมืองมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีไว้ชัดเจนแล้ว จึงเป็นหน้าที่ของพรรคการเมืองที่จะต้องตรวจสอบคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่ตนจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อ</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๔ การเสนอรายชื่อบุคคลตามมาตรา ๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ต้องมีหนังสือยินยอมของบุคคลซึ่งได้รับการเสนอชื่อ โดยมีรายละเอียดตามที่คณะกรรมการกำหนด</p> <p>(๒) ผู้ได้รับการเสนอชื่อต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่จะเป็นรัฐมนตรีตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และไม่เคยทำหน้าที่อื่นใดตาม (๑) ให้พรรคการเมืองอื่นในการเลือกตั้งคราวนั้น</p> <p>การเสนอชื่อบุคคลใดที่มีได้เป็นไปตามวรรคหนึ่งให้ถือว่าไม่มีการเสนอชื่อบุคคลนั้น</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา พิจารณาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สถานีนิติบัญญัติแห่งชาติ (๖ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- ควรแก้ไขคำว่า “ชื่อ” เป็นคำว่า “รายชื่อ” ในทุกแห่ง เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘</p> <p>๒. ควรแก้ไขคำว่า “ชื่อ” เป็นคำว่า “รายชื่อ” ในทุกแห่ง เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘</p>	<p>พิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็น นายกรัฐมนตรี</p> <p>- มีการแก้ไขจากคำว่า “ชื่อ” เป็นคำว่า “รายชื่อ” เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ ตาม ข้อเสนอแนะแล้ว</p>
<p>มาตรา ๑๕ การเสนอรายชื่อบุคคลตามมาตรา ๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ต้องมีหนังสือยินยอมของบุคคลซึ่งได้รับการเสนอชื่อ โดยมีรายละเอียดตามที่คณะกรรมการกำหนด</p> <p>(๒) ผู้ได้รับการเสนอชื่อต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่จะเป็นรัฐมนตรีตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และไม่เคยทำหน้าที่อื่นใดตาม (๑) ให้พรรคการเมืองอื่นในการเลือกตั้งคราวนั้น</p> <p>การเสนอชื่อบุคคลใดที่มีได้เป็นไปตามวรรคหนึ่งให้ถือว่าไม่มีการเสนอชื่อบุคคลนั้น</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา พิจารณาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สถานีนิติบัญญัติแห่งชาติ (๖ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- ควรแก้ไขคำว่า “ชื่อ” เป็นคำว่า “รายชื่อ” ในทุกแห่ง เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘</p>	<p>- มาตรานี้เป็นไปตามหลักการของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๙ ซึ่งเป็นการเสนอชื่อบุคคลของพรรคการเมืองเพื่อประกอบเป็นรายชื่อที่พรรคการเมืองต้องจัดส่งให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ทั้งนี้ จึงแก้ไขคำว่า “ชื่อ” เป็นคำว่า “รายชื่อ” เฉพาะในวรรคหนึ่ง ส่วนต้น เท่านั้น โดยการให้คำว่า “ชื่อ” ในส่วนอื่น ๆ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญมาตรา ๘๙ แล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๕ กรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุที่ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งทั่วไปพร้อมกันทั่วราชอาณาจักรตามวันทีคณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๒ (๑) อันมิใช่เป็นกรณีตามมาตรา ๑๐๓ และคณะกรรมการมีมติด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าสองในสามว่าการดำเนินการเลือกตั้งต่อไปตามกำหนดวันเดิมจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมหรือเรียบร้อย คณะกรรมการจะประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ก็ได้ แต่ต้องจัดให้มีการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง</p> <p>ในกรณีที่มีเหตุตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน คณะกรรมการจะสั่งยกเลิกการเลือกตั้ง และประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ก็ได้</p> <p>เพื่อประโยชน์ในการนับอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และอายุของผู้สมัคร ให้นำถึงวันเลือกตั้งที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้ตามมาตรา ๑๒ (๑)</p>	<p style="text-align: center;">คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. ....</p> <p style="text-align: center;">สถานีวิทยุแ่งชาติ (๖ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>๑. ควรมีบทบัญญัติหรือมาตรการในการควบคุมการใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการกำหนดวันเลือกตั้งใหม่สำหรับกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้จนเป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งได้ โดยควรกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วประเทศเพื่อป้องกันการเลือกตั้งเป็นโมฆะ</p> <p>๒. คำว่า “เหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้” เป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้ง” ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์หรืออบทนิยามที่ชัดเจนไว้ด้วย โดยเหตุที่ทำให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งดังกล่าวได้ต้องเป็นเหตุที่เกิดพร้อมกันทั่วประเทศ</p>	<p>- เป็นไปตามความในร่างนี้ซึ่งได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามความเห็นเหมาะสมแล้ว</p> <p>- เพิ่มความว่า “พร้อมกันทั่วราชอาณาจักร” ตามข้อเสนอแนะแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๖ ในการเลือกตั้งทั่วไปหรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หากคณะกรรมการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกประกาศกำหนดวันเลือกตั้ง และให้ยื่นหรือขยายระยะเวลาหรืองดเว้นการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เฉพาะในการเลือกตั้งนั้น เพื่อให้เหมาะสมและจำเป็นแก่การดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยรวดเร็ว สุจริตและเที่ยงธรรมได้</p> <p>ในกรณีที่มีการเลือกตั้งใหม่ตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้สมัครเดิมที่มีคุณสมบัติครบถ้วนและมีลักษณะต้องห้ามยังคงเป็นผู้สมัครในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่ โดยไม่ต้องรับสมัครใหม่ เว้นแต่จะไม่มีผู้สมัครเดิมเหลืออยู่</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สถานิติบัญญัติแห่งชาติ (๖ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- ควรมีการบัญญัติหลักเกณฑ์ที่ให้อำนาจ คณะกรรมการการเลือกตั้งในการออกประกาศงดเว้น การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งให้ชัดเจน โดย คำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นเพื่อให้การ ดำเนินการเลือกตั้งที่เป็นไปโดยรวดเร็ว สุจริต และ เที่ยงธรรม และไม่กระทบต่อภาพรวมของการเลือกตั้ง</p>	<p>- เป็นไปตามความในร่างนี้ซึ่งได้มีการ แก้ไขเพิ่มเติมตามความเหมาะสมแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๗ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีเหตุขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญอื่น การฟ้องคดีหรือการยื่นคำร้องเกี่ยวกับการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือดำเนินการให้มีการเลือกตั้งการเลือกตั้งอันมิใช่เป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นต่อศาลปกครองสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุที่จะฟ้องคดีหรือยื่นคำร้อง แต่มีเหตุจำเป็นแต่วันที่มีเหตุที่จะฟ้องตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองมาใช้บังคับ</p> <p>ในการพิจารณาคดีและการทำคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุด ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจออกข้อบังคับโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ทั้งนี้ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดไม่กระทบถึงการดำเนินการเลือกตั้งหรือการกระทำอื่นใดที่ได้ดำเนินการไปก่อนศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง</p>	<p style="text-align: center;">คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๖ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>๑. ควรมีการบัญญัติให้ชัดเจนว่าคดีประเภทใดอยู่ในอำนาจของศาลปกครองสูงสุด หรืออยู่ในอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้ง ทั้งนี้ เพื่อให้เกิติดำเนินการในกรณีที่ความว่ากรณีใดที่ถือว่าเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ</p> <p>๒. ควรมีบทบัญญัติที่กำหนดให้ผู้ใช้สิทธิที่ได้ยื่นฟ้องหรือยื่นคำร้องตามมาตรานี้ต่อศาลใดศาลหนึ่งแล้ว จะต้องไม่สามารถยื่นฟ้องหรือยื่นคำร้องต่อศาลอื่นได้อีก</p>	<p>- ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p style="text-align: center;">หมวด ๒ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง</p>			
<p>มาตรา ๑๘ ในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหนึ่งคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการรับสมัครเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และดำเนินการที่จำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p> <p>(๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดหน่วยเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การเพิ่มชื่อ และการถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง รวมทั้งมีหน้าที่กำกับดูแลการออกเสียงลงคะแนน การนับคะแนน และการประกาศผลการนับคะแนน</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>การแต่งตั้งและการพ้นจากตำแหน่งของ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งและ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเลือกตั้ง ให้ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง เป็นผู้ช่วย เหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งได้ตามสมควร การใดที่เป็นหน้าที่และอำนาจของผู้ดำเนินการ การเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการ เลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการจะออก ระเบียบให้ผู้ช่วยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งมี อำนาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการ คณะบุคคล หรือ บุคคลตามวาระคราวทำหน้าที่แทนก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น การดำเนินการ การแจ้ง หรือการยื่นที่กระทำต่อผู้ซึ่งได้รับ มอบหมาย ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการ แจ้ง หรือได้ยื่นต่อ</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแล้ว</p>			
<p>มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ เขตเลือกตั้งแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นเจ้าพนักงาน ผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งห้าคน มี หน้าที่เกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนในเขตเลือกตั้งและ นับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งแต่ละแห่ง ในกรณีที่หน่วย เลือกตั้งใดมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกินแปดร้อยคนอาจแต่งตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์ที่ คณะกรรมการกำหนด</p> <p>(๒) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอย่างน้อยหนึ่ง คน ซึ่งแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อทำหน้าที่รักษา ความปลอดภัยและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง</p> <p>การแต่งตั้งและการฝึกอบรมคณะกรรมการ ประจำหน่วยเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ให้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด</p>	<p>คณะกรรมการอิการ การเมือง จาก สนช. (๓ พ.ย. ๕๔)</p> <p>นายพนธ์ มรุตพงษ์สาร จาก Website ของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ (๗ ก.ย. ๖๐)</p>	<p>- เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำหน่วย เลือกตั้งควรกำหนดคุณสมบัติเพิ่มเติมให้มีสัดส่วน ระหว่างเจ้าพนักงานที่มาจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วย เลือกตั้ง จำนวน ๓ คน และเจ้าพนักงานที่มีสิทธิ เลือกตั้งนอกหน่วยเลือกตั้ง จำนวน ๒ คน เพื่อ ประโยชน์ในการถ่วงดุล</p> <p>- ควรกำหนดให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง มาจากเขตพื้นที่ต่างกันเพื่อเข้ามามีปฏิสัมพันธ์ที่ เกี่ยวข้องกับการจัดทำเอกสารในการเลือกตั้ง ทั้งนี้ เพื่อ จะไม่เกิดปัญหาที่ข้าราชการท้องถิ่นเข้ามาอิทธิพล ในการช่วยเหลืออื่นแก่การเมืองเก่า และเพื่อก่อให้เกิด ความเสมอภาคกับผู้สมัครรายใหม่ด้วย</p>	<p>- ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>โดยในการฝึกอบรมจะดำเนินการฝึกอบรมผู้สมัครสมาชิกตามวรรคหนึ่งเพื่อสำรองไว้มากกว่าจำนวนที่ต้องใช้จริงแต่ไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้</p> <p>ในกรณีที่คณะกรรมการกำหนดยุทธวิธีเลือกตั้งหรือผู้ตรวจการเลือกตั้งพบเห็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกระทำการใดอันอาจเป็นเหตุให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้รายงานคณะกรรมการหรือกรรมการโดยทันที และให้คณะกรรมการหรือกรรมการอำนาจสั่งเปลี่ยนแปลงกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยได้ตามที่เห็นสมควร ในกรณีที่เกี่ยวข้องปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งมีอำนาจแจ้งเตือนให้ปฏิบัติที่ถูกต้องได้ ถ้าไม่มีการดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตามที่แจ้งเตือน ให้รายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยเร็ว</p> <p>ในกรณีที่มีการการเป็นผู้พบเห็นการกระทำตามวรรคสาม ให้กรรมการมีอำนาจสั่งเปลี่ยนแปลงกรรมการประจำ</p>	<p>นายบรา หน่อনারถ จาก Website ของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ (๒๖ เม.ย. ๖๐)</p> <p>ผู้เข้าร่วมสัมมนาจาก การจัดสัมมนา ๔ ภาค (๔ - ๕ ก.พ. ๖๐) (๑๘ - ๑๙ ก.พ. ๖๐) (๒๕ - ๒๖ ก.พ. ๖๐) (๔ - ๕ มี.ค. ๖๐)</p>	<p>- การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยควรกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่นี้ ทั้งนี้ เพื่อจะได้ไม่ก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ</p> <p>- ประเด็นคำถาม : จำนวนและคุณสมบัติของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ควรมีจำนวนเท่าไร และมีคุณสมบัติอย่างไร ประเด็นนี้ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เห็นว่าจำนวนของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งควรมีตั้งแต่ ๔ - ๑๑ คน นอกจากนี้ยังมี ความเห็นว่าจำนวนดังกล่าวควรพิจารณาตามจำนวน ผู้สิทธิเลือกตั้งในพื้นที่นั้น ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับ การงาน และควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำ หน่วยเลือกตั้งชุดสำรอง เพื่อผลัดเปลี่ยนในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ควรเป็นชุดเดิม ส่วนในเรื่องคุณสมบัติ นั้น ผู้เข้าร่วมสัมมนามีความเห็นที่หลากหลาย อาทิ ควร เป็นบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปี ขึ้นไป ควรเป็นบุคคล ในพื้นที่หรือทำงานในพื้นที่เพื่อความสะดวกในการ</p>	<p>- ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>หน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยไว้ได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ในกรณีที่เห็นว่าการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีอำนาจสั่งให้ระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร ถ้าเป็นการกระทำของบุคคลซึ่งมิใช่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีอำนาจสั่งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ผู้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ หรือสั่งให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดบันทึกพฤติกรรมการกระทำและรวบรวมพยานหลักฐานไว้เพื่อดำเนินการต่อไปได้ตามที่จำเป็น หรือในกรณีจำเป็นไม่อาจหลีกเลี่ยงได้จะสั่งให้ระงับหรือยับยั้งการดำเนินการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วยในเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำนั้นก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการเพื่อทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด</p>		<p>ปฏิบัติงาน และควรเป็นผู้ที่ผ่านการอบรมเพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาก่อน เป็นต้น</p>	

ร่าง			
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.		ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ
มาตรา ๒๐ ก่อนวันเลือกตั้ง หากกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งซึ่งมีครบจำนวนไม่ด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๙ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้ครบจำนวน	ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น		
มาตรา ๒๑ ในวันเลือกตั้ง ถ้าถึงเวลาเปิดการออกเสียงคะแนนแล้วมีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบจำนวนแต่ยังไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่รับแต่งตั้ง ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ได้ และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่ที่อยู่ขณะนั้นรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง เพื่อแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๙ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติมให้ครบจำนวนก่อนการนับคะแนน	คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สถานีบัญญัติแห่งชาติ (๖ พ.ย. ๖๐)	- ควรเพิ่มบทบัญญัติที่กำหนดเงื่อนไขให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งต้องมาปฏิบัติหน้าที่ก่อนการลงคะแนนที่ชัดเจน โดยอาจบัญญัติไว้ในร่างมาตรานี้ หรือกำหนดในระเบียบของคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ได้	- เป็นไปตามความในร่างนี้ซึ่งได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามความเหมาะสมแล้ว

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง เพื่อแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๙ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ให้ครบจำนวนโดยเร็ว</p> <p>ในกรณีที่ไม่มีการการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่เลย ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๙ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น</p> <p>การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๒๒ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งผู้เลือกตั้งประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ หรือละทิ้งหน้าที่ หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้กรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๒๓ ห้ามมิให้กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำ จังหวัด หรือเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง หลีกเลียงไม่ ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใด อันเป็นการขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ หรือคำสั่งของศาล อันเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญ</p> <p>กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือเจ้าพนักงาน ผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ หรือปฏิบัติตามคำสั่ง ของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หากได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดชอบทางแพ่ง ทาง อาญา หรือทางปกครอง</p>	<p style="text-align: center;">คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๖ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- ควรมีบทบัญญัติเพื่อคุ้มครองผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งที่ปฏิบัติหน้าที่ โดยสุจริตให้ได้รับความคุ้มครอง โดยไม่ต้องรับผิดชอบ ทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง ในลักษณะ เดียวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการได้มาซึ่งวุฒิสภา พ.ศ. ....</p>	<p>- มีการแก้ไขเพิ่มเติมความวรรคสอง ในลักษณะเดียวกับร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มา ซึ่งวุฒิสภา พ.ศ. .... ตามข้อสังเกตแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๒๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้บุคคลดังต่อไปนี้ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (๑) กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด (๒) เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง สำหรับบุคคลตาม (๑) ให้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญานับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งจนสิ้นสุดแห่งการงานในหน้าที่</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๒๘ คำตอบแทนของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p style="text-align: center;">หมวด ๓ การจัดการเลือกตั้ง</p>			
<p style="text-align: center;">ส่วนที่ ๑ จำนวนสมาชิก เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง</p>			
<p style="text-align: center;">มาตรา ๒๖ การกำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละจังหวัดจะพึงมีและการแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ดำเนินการตามวิธีการ ดังต่อไปนี้</p> <p style="text-align: center;">(๑) ให้ใช้จำนวนราษฎรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง เฉลี่ยด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามร้อยห้าสิบคน จำนวนที่ได้รับให้ถือว่าเป็นจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน</p> <p style="text-align: center;">(๒) จังหวัดใดมีราษฎรไม่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคนตาม (๑) ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นได้หนึ่งคน โดยให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขต</p>	ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>เลือกตั้ง</p> <p>(๓) จังหวัดใดมีราษฎรเกินจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นเพิ่มขึ้นอีกคนหนึ่งจำนวนราษฎรที่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน</p> <p>(๔) เมื่อได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดตาม (๒) และ (๓) แล้ว ถ้าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังไม่ครบสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดใดมีเศษที่เหลือจากการคำนวณตาม (๓) มากที่สุด ให้จังหวัดนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน และให้เพิ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวิธีการดังกล่าวแก่จังหวัดที่มีเศษที่เหลือจากการคำนวณนี้ในลำดับรองลงมาตามลำดับจนครบจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินหนึ่งคน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้งเท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมี โดยต้องแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้ติดต่อกัน และต้องจัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตใกล้เคียงกัน</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งไว้ทุกจังหวัด เพื่อให้ประชาชนได้ทราบล่วงหน้าซึ่งจะต้องกำหนดตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ และต้องแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้ติดต่อกันและต้องจัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งใกล้เคียงกัน โดยถือเกณฑ์ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ให้รวมอำเภอต่าง ๆ เป็นเขตเลือกตั้ง โดยคำนึงถึงพื้นที่ที่ติดต่อกันใกล้เคียงกัน ความสะดวกในการคมนาคมระหว่างกัน และการเคยอยู่ในเขตเลือกตั้งเดียวกัน ถ้าการรวมอำเภอในลักษณะนี้จะทำให้มีจำนวนราษฎรมากหรือน้อยเกินไป ให้แยกตำบลของอำเภอออกเพื่อให้ได้จำนวนราษฎรพอเพียงสำหรับการเป็นเขตเลือกตั้ง และจะแยกหรือรวมเฉพาะเพียงบางส่วนของตำบลไม่ได้</p> <p>(๒) ในกรณีที่กำหนดพื้นที่ตามเกณฑ์ใน (๑) จะทำให้จำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนไม่ใกล้เคียงกันหรือไม่มีสภาพเป็นชุมชนเดียวกัน ให้ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งตามสภาพของชุมชนที่ราษฎรมี</p>	<p>ผู้เข้าร่วมสัมมนา ณ เวทีจังหวัดอุดรธานี (มีการเขียนเป็นหนังสือเสนอท่านประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการร่างรัฐธรรมนูญ) (๔ - ๕ ก.พ. ๖๐)</p> <p>นายสกุล สือทรงธรรม กรรมการมูลนิธิองค์กรกลางเพื่อประชาธิปไตย และกรรมการเครือข่ายเอเชียเพื่อการเลือกตั้งเสรี (คณะอนุกรรมการฯ) เชิญมาร่วมประชุม) (๑๔ มี.ค. ๖๐)</p>	<p>- มาตรา ๓ (๓) (มาตรา ๒๐ (๓) (๓) (๓) เป็นการเปิดโอกาสให้พรรคการเมืองมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งเขตเลือกตั้ง แต่ความในบทเฉพาะกาล มาตรา ๑๕๒ กำหนดไม่ให้นำมาตรา ๓ (๓) มาใช้กับการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้ง ส.ส. ครั้งแรก จึงควรตัดมาตรา ๑๕๒ เดิม ออกทั้งมาตรา เนื่องจากขัดแย้งกับ (๓) ของมาตรา ๓</p> <p>- การแบ่งเขตเลือกตั้งต้องให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งพิจารณากำหนดด้วย เพื่อสร้างความเป็นธรรมและความสะดวกให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ทั้งนี้ เนื่องจาก การแบ่งเขตเลือกตั้งที่ไม่เป็นธรรมย่อมส่งผลต่อคะแนนในการเลือกตั้ง”</p>	<p>- มีการตัดมาตรา ๑๕๒ เดิม ในบทเฉพาะกาลออกตามข้อเสนอแนะนี้แล้ว</p> <p>- มีการเพิ่มหลักการใน (๓) เพื่อเปิดโอกาสให้ “ประชาชน” มีส่วนร่วมแสดงความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการแบ่งเขตเลือกตั้งตามข้อเสนอแนะนี้แล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>การติดต่อกันเป็นประจำในลักษณะที่เป็นชุมชนเดียวกัน หรือใกล้เคียงกันและสามารถเดินทางติดต่อกันได้ โดยสะดวก โดยจะต้องทำให้จำนวนราษฎรมีจำนวนใกล้เคียงกันมากที่สุด</p> <p>(๓) เปิดโอกาสให้พรรคการเมืองและประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา เกี่ยวกับการแบ่งเขตเลือกตั้งตาม (๑) และ (๒) ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด</p>	<p>ผู้เข้าร่วมสัมมนาจาก การตั้งสัมมนา ๔ ภาค (๔ - ๕ ก.พ. ๖๐) (๑๘ - ๑๙ ก.พ. ๖๐) (๒๕ - ๒๖ ก.พ. ๖๐) (๔ - ๕ มี.ค. ๖๐)</p>	<p>- ประเด็นคำถาม : การแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิก สภาแทนราษฎรแบบแบ่งเขต ประชาชนและพรรค การเมือง ควรมีส่วนร่วมหรือไม่ อย่างไร ประเด็นนี้ ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เห็นด้วยในการกำหนดให้ ประชาชนและพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการแบ่งเขต เลือกตั้ง เนื่องจากเห็นว่า การแบ่งเขตควรดำเนินการให้ สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ และการแบ่งเขตเลือกตั้งควรมีการสอบถามนำนั้น - ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นผู้ที่ทราบถึงขอบเขตของพื้นที่ได้ เป็นอย่างดี และต้องคำนึงถึงความเท่าเทียมกัน ระหว่างพื้นที่ที่มีความใกล้เคียงกัน พื้นที่ติดต่อกัน และพลเมืองต้องมีความใกล้เคียงกันด้วย</p>	<p>- มีการกำหนดหลักการใน (๓) เพื่อ เปิดโอกาสให้ทั้ง “พรรคการเมือง” และ “ประชาชน” มีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นเพื่อประกอบการ พิจารณาเกี่ยวกับการแบ่งเขตเลือกตั้ง ตามข้อเสนอแนะแล้ว</p>
<p>มาตรา ๒๘ เมื่อได้ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้ง แล้ว ให้คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษา และ ให้ใช้เขตเลือกตั้งนั้นจนกว่าจะมีคำสั่งเลือกตั้งทั่วไปครั้งใหม่ ในการที่มีการทำหนดเขตเลือกตั้งใหม่และมีผล ให้พื้นที่ของเขตเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงไป ให้การทำดำเนินการ ได้ที่ได้ดำเนินการไปโดยชอบด้วยกฎหมายแล้วก่อนมีการ</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>กำหนดเขตเลือกตั้งใหม่เป็นอันใช้ได้</p> <p>มาตรา ๒๘ ในกรณีที่จะมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งใหม่ ให้คณะกรรมการถือเขตเลือกตั้งที่มีการประกาศกำหนดไว้แล้วเป็นหลักและปรับปรุงแก้ไขตามหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๒๗ และให้นำความในมาตรา ๒๘ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม</p>	<p style="text-align: center;">ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๓๐ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งกำหนดหน่วยเลือกตั้งที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้ง และที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ให้ใช้เขตหมู่บ้านเป็นเขตของหน่วยเลือกตั้ง</p> <p>เว้นแต่ในกรณีที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนน้อย จะรวมหมู่บ้านที่อยู่ติดกันตั้งแต่สองหมู่บ้านขึ้นไปเป็นหน่วยเลือกตั้งเดียวกันก็ได้ สำหรับในเขตเทศบาล เขตกรุงเทพมหานคร หรือเขตชุมชนหนาแน่น อาจกำหนดให้ใช้เขตชุมชน แยกถนน ตรอก ซอย คลอง หรือแม่น้ำ เป็นเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้ โดยคำนึงถึงความสะดวกใน</p>	<p style="text-align: center;">ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		<p style="text-align: center;">( )</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>การเดินทางมาใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (๒) ให้ถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหน่วยละ หนึ่งพันคนเป็นประมาณ แต่ถ้าเห็นว่าไม่เป็นการสะดวก หรือไม่ปลอดภัยในการไปออกเสียงลงคะแนนของผู้มีสิทธิ เลือกตั้ง อาจกำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากกว่า จำนวนดังกล่าวก็ได้ หรือจะกำหนดหน่วยเลือกตั้งเพิ่มขึ้น โดยให้มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งน้อยกว่าจำนวนดังกล่าว ก็ได้</p> <p>(๓) ที่เลือกตั้งต้องเป็นสถานที่ที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เข้าออกได้สะดวก เพื่อการออกเสียงลงคะแนน มีความ เหมาะสม มีขนาดพอสมควร และควรตั้งอยู่ในย่านกลาง ของหน่วยเลือกตั้ง พร้อมทั้งให้มีป้ายหรือเครื่องหมายอื่น ใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของที่เลือกตั้งไว้ด้วย ตาม ลักษณะของท้องที่และภูมิประเทศในการออกเสียง ลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในท้องที่ใดถ้าเห็นว่า จะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือ เพื่อความปลอดภัยของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อาจประกาศ กำหนดที่เลือกตั้งนอกเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้ แต่ต้อง อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับหน่วยเลือกตั้งนั้น</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>ให้ปิดประกาศการกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่ เลือกตั้งไว้ ณ ที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง การเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้งหรือที่ เลือกตั้ง ให้กระทำได้โดยประกาศก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อย กว่าสิบวัน เว้นแต่ในกรณีเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น จะประกาศก่อนวัน เลือกตั้งน้อยกว่าสิบวันก็ได้ และให้นำความในวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม</p>			
<p>ส่วนที่ ๒ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง</p>			
<p>มาตรา ๓๑ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เป็นผู้ มีสิทธิเลือกตั้ง และมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างอิสระ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ (๑) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดย การแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า ห้าปี</p>	ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>(๒) มีอายุไม่ถึงกึ่งปีแล้วแต่กลับแก้ไปในวันเลือกตั้ง</p> <p>(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลานานน้อยกว่าเก้าสิบวันนับวันเลือกตั้ง</p>			
<p>มาตรา ๓๒ บุคคลผู้มิได้ลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้ง เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง</p> <p>(๑) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช</p> <p>(๒) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่</p> <p>(๓) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย</p> <p>(๔) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ</p>	<p style="text-align: center;">ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p style="text-align: center;">ส่วนที่ ๓ การแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง</p>			
<p>มาตรา ๓๓ ในการเลือกตั้งครั้งใด ถ้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้เนื่องจากมีเหตุอันสมควร ให้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการเลือกตั้งไว้ในแต่ละเขตเลือกตั้งภายในเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งหรือภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือกตั้ง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจแจ้งได้ภายในเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้ง ให้ดำเนินการแจ้งตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ การแจ้งเหตุดังกล่าวไม่เป็นการตัดสิทธิผู้นั้นจะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง</p> <p style="text-align: center;">ในการแจ้งเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเป็นหนังสือหรือโดยวิธีการอื่นเพื่อชี้แจงเหตุดังกล่าวโดยอาจมอบหมายให้บุคคลใดไปยื่นต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งแทน หรือจัดส่งหนังสือชี้แจงเหตุนั้นทางไปรษณีย์ลงทะเบียน หรือแจ้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สถานีวิทยุติดแท่งชาติ (๖ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- ควรให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นเป็นบุคคลผู้มีหน้าที่รับแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จะมีความเหมาะสมและสะดวกมากกว่าให้ผู้อำนวยความสะดวกเลือกตั้งประจำหวัดเป็นผู้รับแจ้งเหตุ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ประกอบกับในขณะนั้นตำแหน่งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำหวัดเพียงคนเดียวจึงอาจทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อรับแจ้งเหตุดังกล่าวนี้ได้</p>	<p>- ในทางปฏิบัตินายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นเป็นบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้แต่งตั้งให้เป็นผู้มีหน้าที่รับแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่แล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ในกรณีที่บุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่า เหตุที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งนั้นมีใช่เหตุอันสมควร ให้แจ้งให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง</p> <p>ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้รับแจ้งตามวรรคสาม มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง</p> <p>การแจ้งเหตุ วิธีการแจ้งเหตุทางอิเล็กทรอนิกส์ บุคคลที่จะรับแจ้งเหตุ สถานที่รับแจ้งเหตุ การพิจารณาการแจ้งเหตุ และการอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด โดยในการกำหนดดังกล่าว ให้คำนึงถึงการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนด้วย ในการนี้ ให้คณะกรรมการกำหนดรายละเอียดของเหตุที่ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาของบุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งด้วย</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๓๔ เมื่อครบกำหนดหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง ให้บุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งตามมาตรา ๓๓วรรคหนึ่ง ประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุตามมาตรา ๓๓ หรือแจ้งเหตุไปแล้วแต่เหตุนั้นมิใช่เหตุอันสมควร</p> <p style="text-align: center;">ในการนี้ที่ประกาศรายชื่อตามวรรคหนึ่งมีความผิดพลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง ให้ผู้มีส่วนได้เสียยื่นคำร้องต่อผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือบุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งตามมาตรา ๓๓ เพื่อดำเนินการแก้ไข ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด</p>	<p style="text-align: center;">คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๖ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- กรณีที่การประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งผิดพลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริงตามวรรคหนึ่งควรมีกระบวนการในการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่อยู่ในกลุ่มของรายชื่อที่ผิดพลาดนั้นด้วย เพื่อให้บุคคลดังกล่าวสามารถไปใช้สิทธิโต้แย้งกับคณะกรรมการเลือกตั้งได้</p>	<p>- ความในร่างนี้เหมาะสมแล้ว โดยวรรคสองได้บัญญัติให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถยื่นคำร้องต่อผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือบุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง เพื่อดำเนินการแก้ไขได้</p>
<p>มาตรา ๓๕ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วแต่เหตุนั้นมิใช่เหตุอันสมควร ผู้นั้นถูกจำกัดสิทธิดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) สิทธิยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>(๒) สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เข้าร่วมสัมมนาจาก การจัดสัมมนา ๔ ภาค (๕ - ๕ ก.พ. ๖๐) (๑๘ - ๑๙ ก.พ. ๖๐) (๒๕ - ๒๖ ก.พ. ๖๐) (๔ - ๕ มี.ค. ๖๐)</p>	<p>- ผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรถูกจำกัดสิทธิเรื่องใดบ้าง ประเด็นนี้ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะกำหนดให้ผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งควรถูกจำกัดสิทธิบางประการ โดยเป็นการจำกัดเฉพาะสิทธิทางการเมืองเหมือนเดิม เช่น สิทธิการสมัครเป็นกำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น แต่ก็ยังมีความเห็นว่าควรมีการจำกัดสิทธิอื่น ๆ นอกเหนือจากสิทธิทางการเมือง</p>	<p>- การจำกัดเฉพาะสิทธิทางการเมืองตามร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ราษฎร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือ สภามหาวิทยาลัย เป็นสมาชิกวุฒิสภา</p> <p>(๓) สภามหาวิทยาลัยรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะ ปกครองท้องถิ่น</p> <p>การจำกัดสิทธิตามวรรคหนึ่งให้มีความหนดเวลาครั้ง ละสองปีนับแต่วันเลือกตั้งครั้งที่มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้ สิทธิเลือกตั้ง และหากในการเลือกตั้งครั้งต่อไปผู้นับไม่ไป ใช้สิทธิเลือกตั้งอีกในคราวการจำกัดสิทธิครั้งหลังนับต่อ จากกำหนดเวลาครั้งก่อน เว้นแต่กำหนดเวลาครั้งก่อนได้ สิ้นสุดลงแล้วก่อนมีการเลือกตั้งครั้งใหม่</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๖ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>เช่น สิทธิเบี่ยงผู้สูงอายุ สิทธิได้รับบริการต่าง ๆ ของรัฐ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอว่าควรมีการเพิ่มสิทธิ ให้แก่ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งด้วย</p> <p>- บทลงโทษเกี่ยวกับกาเลือกตั้งไม่ควรกำหนด ระยะเวลาสำหรับกรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ไปใช้สิทธิ เลือกตั้งตามร่างมาตรานี้ แต่ควรให้ออกาสประชาชน ที่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในครั้งต่อไปให้ได้รับสิทธิที่ถูก จำกัดกลับคืนมาโดยทันที เนื่องจากกาการกำหนด ดังกล่าวมีผลกระทบต่อบุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพราะ บุคคลมีหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และเมื่อไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยมีเหตุอัน สมควรอาจถูกจำกัดสิทธิบางประการตามที่กฎหมาย บัญญัติ</p>	<p>- ไม่มีการแก้ไขเพราะความในร่าง มาตราที่เหมาะสมแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p style="text-align: center;">ส่วนที่ ๔ บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง</p>			
<p>มาตรา ๓๖ เมื่อมีการประกาศกำหนดวันเลือกตั้งครั้งใดแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง และปิดประกาศไว้ ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่ที่ประชาชนสะดวกในการตรวจสอบก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าวัน กับให้แจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในทะเบียนบ้านไปยังเจ้าบ้านให้ทราบก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด</p> <p>บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง มิให้ระบุเลขประจำตัวประชาชนของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง</p> <p>บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบผู้มีมาใช้สิทธิเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้ง ให้ระบุเลขประจำตัวประชาชนของ</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วย</p>			
<p>มาตรา ๓๗ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าตนหรือผู้สมัครอยู่ในทะเบียนบ้านของตนไม่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแห่งหน่วยเลือกตั้งที่ตนหรือผู้สมัครสมควรชื่อเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น ให้มีสิทธิยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน</p> <p>เมื่อได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบหลักฐาน และถ้าเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้สั่งเพิ่มชื่อตามที่ยื่นคำร้องลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเร็ว ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ก็ให้สั่งยกคำร้อง และแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องโดยแสดงเหตุผลไว้ด้วย</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๖ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- บุคคลผู้ไม่ปรากฏรายชื่อตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามร่างมาตรานี้ ไม่ควรถูกจัดให้เป็นผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามร่างมาตรา ๓๕</p>	<p>- ไม่มีการแก้ไขเพราะความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>เมื่อได้รับแจ้งตามวรรคสองแล้ว ผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดที่มีภูมิลำเนาอยู่ หรือต่อศาลแพ่งสำหรับผู้ที่มิภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าวัน โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินการระงับการพิจารณา เพื่อให้ศาลวินิจฉัยว่าจะให้เพิ่มชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามที่รับคำร้องหรือไม่</p> <p>เมื่อศาลได้รับคำร้องตามวรรคสามแล้ว ให้ศาลดำเนินการพิจารณาโดยเร็ว คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด และให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง เพื่อปฏิบัติตามคำสั่งโดยเร็วที่สุด และในกรณีที่มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปก่อนได้รับคำสั่งศาล ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งดำเนินการแก้ไขรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกฉบับให้ถูกต้องด้วย</p> <p>การที่ปฏิบัติไปตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งก่อนได้รับคำสั่งศาลให้เป็นอันสมบูรณ์ตามกฎหมาย</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๓๘ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเห็นว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้ประกาศตามมาตรา ๓๖ มีชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้ง หรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งปรากฏชื่อบุคคลอื่นอยู่ในทะเบียนบ้านของตน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้ใดมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งใด ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน เพื่อให้ถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง</p> <p>เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรสั่งถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือสมควรยกคำร้อง ก็ให้มีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นหรือยกคำร้อง แล้วแต่กรณี และให้แจ้งคำสั่งให้ผู้นั้นหรือเจ้าบ้านทราบ และให้นำความในมาตรา ๓๗ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สถานีปฏิบัติการแห่งชาติ (๖ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- ควรมิบทยกเว้นเพื่อให้สิทธิเจ้าบ้านที่มีเหตุสุดวิสัยซึ่งไม่สามารถไปแจ้งในมาตรานี้กรณีที่เจ้าบ้านผู้นั้นเห็นว่าบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งปรากฏชื่อบุคคลอื่นอยู่ในทะเบียนบ้านของตน ให้สามารถไปแจ้งสิทธิได้ โดยควรกำหนดให้แจ้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน</p>	<p>- ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว</p>

ร่าง			
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.			
ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ	
คณะกรรมการ การเมือง จาก ส.บ.ช. (๓ พ.ย. ๕๙)	- คำว่า “ในกรณีที่มีการฟ้องคดีเพื่อขอให้ เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งบุคคลหนึ่งและศาล มีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลนั้น แม้คำพิพากษายังไม่ถึงที่สุดก็ตาม” นั้น ผลคือบุคคล นั้นต้องถูกถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงมีข้อสังเกตว่าหาก ภายหลังต่อมาเมื่อคำพิพากษาดังกล่าวไม่เพิกถอน สิทธิเลือกตั้งของบุคคลนั้น ซึ่งความในกฎหมายยังไม่ มีการกำหนดควรมีบทบัญญัติเรื่องการเยียวยาสำหรับ บุคคลที่ถูกถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง กรณีคำพิพากษาดังกล่าวไม่ตรงกับคำพิพากษาของ ศาลชั้นต้น	- เป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๖ (๒)	
มาตรา ๓๙ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้เพิก ถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลใดแม้คำพิพากษายังไม่ถึงที่สุดก็ ตาม ให้สำนักงานจดทะเบียนผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง และบันทึกการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลนั้นไว้ และในกรณีที่ได้มีการประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แล้ว ให้สำนักงานแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ เขตเลือกตั้งนั้นแจ้งผู้ซึ่งศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดย การชี้ชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พร้อมทั้งหมายเหตุไว้ด้วยว่าถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตาม คำสั่งศาล			
			กรณีตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานศาลยุติธรรมแจ้ง คำพิพากษาดังกล่าวต่อสำนักงาน เพื่อดำเนินการแก้ไข บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้สอดคล้องกัน

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๑๖ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน</p>	<p>๑. ความมีมาตรฐานการเยียวยาในกรณีพิพาทฯ ถึงที่สุดไม่เพียงพอสิทธิเลือกตั้งของบุคคลนั้นด้วย ๒. การฟ้องคดีเพื่อขอให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามร่าง มาตรานี้มีกรณีต่างๆ ๓. การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ควร ใช้คำว่า “การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งบุคคลใด” จะมีความ เหมาะสมกว่า</p>	<p>- เป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๖ (๒) - การกระทำความผิดที่เป็นเหตุให้ถูก เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งกำหนดไว้ในบท กำหนดโทษตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญแล้ว - แก้ไขเป็นคำว่า “บุคคลใด” ตาม ข้อเสนอแนะแล้ว</p>
<p>มาตรา ๔๐ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการหรือยินยอม ให้มีการย้ายบุคคลใดเข้ามาในทะเบียนบ้านของตน เพื่อ ประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ กรณีดังต่อไปนี้ ให้สันนิษฐานว่าเป็นการย้าย บุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้ง โดยมิชอบ</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน</p>	<p>๑. การพิสูจน์เรื่องการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียน บ้านตามร่างมาตรานี้ว่าผู้กระทำมีเจตนาทำเพื่อ ประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบอาจจะพิสูจน์ ได้ยากเนื่องจากไม่อาจทราบได้ว่าผู้กระทำมีเป้าหมาย ในการเลือกบุคคลใดและเป็นผู้กระทำเพียงคนเดียว หรือไม่</p>	<p>- ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว</p>

ร่าง		
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ
<p>(๑) การย้ายบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายในสองปีนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน</p> <p>(๒) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยบุคคลนั้นมีที่อยู่อาศัยจริงโดยไม่มีเหตุอันสมควร</p> <p>(๓) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าบ้าน</p> <p>ความในวรรคสอง (๑) มิให้ใช้บังคับแก่หน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา หรือสถานประกอบการ หรือสถานที่อื่นใดที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ที่ย้ายเจ้าหน้าที่ นักศึกษา หรือพนักงานของตน หรือบุคคลที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เข้ามาในทะเบียนบ้านของตน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด</p>	<p>ราษฎร พ.ศ. .... สถานีบัญญัติแห่งชาติ (๑๖ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>๒. บทบัญญัติตามร่างมาตรานี้ควรจะสามารถเอาผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำความผิดในฐานะเป็นผู้ดำเนินการได้ด้วย เนื่องจากหากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือนายทะเบียนไม่ดำเนินการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านให้แล้ว ประชาชนทั่วไปย่อมไม่สามารถดำเนินการได้อย่างแน่นอน</p> <p>๓. กรณีบทสันนิษฐานตามความในร่างมาตรานี้วรรคสอง (๑) ในการย้ายบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกันกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายในสองปีนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้านนั้น ซึ่งเดิมบทสันนิษฐานดังกล่าวได้บัญญัติการขอย้ายบุคคลไว้ตั้งแต่สิบคนขึ้นไป มีเหตุผลแห่งความจำเป็นในการแก้ไขลดจำนวนบุคคลดังกล่าวเพียงใด</p>
	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ	<p>- เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายนี้ ในร่างมาตรา ๗๘ แล้ว</p> <p>- ร่างมาตรานี้เป็นเพียงบทสันนิษฐาน การกระทำผิดเท่านั้น การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านตามร่างมาตรานี้จะมีความผิดก็ต่อเมื่อมีเจตนาพิเศษเพื่อให้บุคคลที่ย้ายเข้ามามีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายในสองปีนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน</p>

<p>ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>หมวด ๔ ผู้สมัครและการสมัครรับเลือกตั้ง</p>		<p>๔. บทบัญญัติตามร่างมาตราที่มีความชัดเจนว่า ไม่ได้มีผลบังคับใช้ไปถึงกรณีของการย้ายทะเบียนบ้าน เข้าไปในสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐ</p>	<p>- เพิ่มหลักการใหม่เป็นวรรคสาม ตามข้อสังเกตแล้ว</p>
<p>ส่วนที่ ๑ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง</p>	<p>สพท. (๖ ก.พ. ๖๐)</p>	<p>- ควรมีบทบัญญัติที่กำหนดหลักการห้ามมิให้ผู้สมัคร รับเลือกตั้ง หรือผู้ที่เป็น ส.ส. บริจาคเพื่อช่วยงาน ประเพณีต่าง ๆ ภายในเขตเลือกตั้งของตน ทั้งก่อน และระหว่างการเลือกตั้ง รวมถึงขณะที่กำลังตำแหน่ง เป็น ส.ส. แต่ไม่ห้ามบุคคลดังกล่าวไปร่วมงานประเพณี ทั้งนี้ ต้องมีการประกาศให้ประชาชนทราบถึง มาตรการดังกล่าวอย่างทั่วถึง</p>	<p>- ความในร่างส่วนนี้เหมาะสมแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๔๑ บุคคลผู้มิควรมอบตั้ตั้งต่อไปนี้ เป็นผู้ มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด</p> <p>(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง</p> <p>(๓) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมือง หนึ่งแต่เพียงพรรคการเมืองเดียวเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อย กว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในกรณีที่มีการ เลือกตั้งทั่วไปเพราะเหตุยุบสภา ระยะเวลาเก้าสิบวัน ดังกล่าวให้ลดลงเหลือสามสิบวัน</p> <p>(๔) ผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ต้องมีลักษณะ อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย</p> <p>(ก) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัคร รับเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึง วันสมัครรับเลือกตั้ง</p> <p>(ข) เป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับ เลือกตั้ง</p> <p>(ค) เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัด ที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาดูติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี การศึกษา</p>	<p>นายสัมพันธ์ มหิตพรา ทิส ประธานชมรม ประชาชนอาสาเสนอ ความเห็นผ่าน ศูนย์ สื่อสาร สปท.</p> <p>(๒๙ ส.ค. ๕๙)</p> <p style="text-align: center;">สปท.</p> <p>(๖ ก.พ. ๖๐)</p>	<p>- ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. ทุกคนต้องผ่านการ ตรวจสอบประวัติและคัดกรองบุคคลที่มีคุณสมบัติ ออก</p> <p>- ผู้ประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้งในทุกระดับแสดง ความจำนงต่อ กกต. เพื่อแนะนำตนเองต่อสาธารณชน และเปิดเผยข้อมูลประวัติให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน การตรวจสอบ</p>	<p>- ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>(ง) เคยรับราชการหรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ หรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี</p>	<p>นายสกุล สือทรงธรรม กรรมการมูลนิธิองค์การกลางเพื่อประชาธิปไตย และการเสริมสร้างเอเซียเพื่อการเลือกตั้งเสรี (คณะอนุกรรมการฯ เชิญมาร่วมประชุม) (๑๔ มี.ค. ๖๐)</p> <p>นายทวี ไกรคุปต์ อธิบดีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงคมนาคม และ ส.ส.ราชบุรี ๗ สมัย (๓๑ ต.ค. ๖๐)</p>	<p>- ผู้สมัครรับเลือกตั้งควรผ่านการรับรองจากสมาชิกพรรค หรือมาจากกาการเสนอของสมาชิกพรรคส่วนใหญ่ในแต่ละเขตเลือกตั้ง เพื่อให้สมาชิกของพรรคการเมือง มีบทบาทในการตัดสินใจทางการเมืองตั้งแต่ต้นทาง และเพื่อให้ได้ ส.ส. ที่ประชาชนในเขตได้เลือกแล้วว่าเหมาะสมที่จะเป็น ส.ส. ของประชาชนในเขตนั้น ๆ อย่างแท้จริง</p> <p>- ควรกำหนดคุณสมบัติผู้สมัคร ส.ส. ให้มี “วุฒิปริญญาตรี” เนื่องจากวุฒิการศึกษาเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญทางด้านคุณสมบัติของบุคคล ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกลั่นกรองบุคคลที่จะมาเป็นตัวแทนของประชาชน และเพื่อเป็นการปฏิรูปด้านกฎหมาย ด้านสังคมและการเมืองให้ดียิ่งขึ้น</p>	<p>- มีการบัญญัติหลักการในลักษณะเดียวกับข้อเสนอแนะนี้แล้วในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๗</p> <p>- คุณสมบัติของผู้สมัครเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ ซึ่งไม่มีข้อกำหนดให้ต้องจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีแต่อย่างใด</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๔๒ บุคคลผู้ล้มลงขณะตั้งออกไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>(๑) ตัดยาเสพติดให้โทษ</p> <p>(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต</p> <p>(๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ</p> <p>(๔) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช</p> <p>(๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่</p> <p>(๖) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ</p> <p>(๗) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง</p> <p>(๘) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล</p> <p>(๙) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในกรณีอันได้กระทำได้โดย</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. ....</p> <p>สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (๑๖ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- ควรเพิ่มลักษณะต้องห้ามตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม เป็นลักษณะต้องห้ามของบุคคลผู้สมัครรับเลือกตั้งตาม ร่างมาตรานี้ด้วย ใน “กรณีเคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงหรือเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย” เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญมาตรา ๙๘ (๑๘) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐</p>	<p>- เพิ่มหลักการเป็น (๒๑) ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ประเภทหรือความผิดลหุโทษ</p> <p>(๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ</p> <p>(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอื่นถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะรื้อรายผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต</p> <p>(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>การค้ำมนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน</p> <p>(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง</p> <p>(๑๔) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำนอกจากราชการการเมือง</p> <p>(๑๕) เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น</p> <p>(๑๖) เป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพสิ้นสุดลงยังไม่เกินสองปี</p> <p>(๑๗) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ</p> <p>(๑๘) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ</p> <p>(๑๙) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง</p> <p>(๒๐) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการเสนอ การแปรรูปคดี หรือการกระทำด้วย</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมีส่วนไม่เท่าเทียมทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย</p> <p>(๒๑) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง</p>			
<p>ส่วนที่ ๒</p> <p>การสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง</p>			
<p>มาตรา ๔๓ ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต้องเป็นผู้ซึ่งพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกส่งสมัครรับเลือกตั้งและได้รับการสรรหาตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.		ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>โดยจะสมัครรับเลือกตั้งถึงถิ่นหนึ่งเขตมิได้ และต้องไม่เป็นบุคคลที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ</p>				
<p>มาตรา ๕๕ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศวิธีการหรือสถานที่รับสมัครภายในสามวันนับแต่วันที่คณะกรรมการกำหนดวันเลือกตั้ง กรณีมีเหตุจำเป็นอันมีอาจหลีกเลี่ยงไม่ได้ อาจมีการเปลี่ยนวิธีการหรือสถานที่รับสมัครก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด โดยจะกำหนดให้การรับสมัครของแต่ละเขตเลือกตั้งในจังหวัดเดียวกันกระทำในสถานที่เดียวกันก็ได้</p>	<p>คณะกรรมการธิการ การเมือง จาก ส.พ. (๓ พ.ย. ๕๙)</p>	<p>- การยื่นการสมัครในช่องทางอินเทอร์เน็ตควรมีระบบการรักษาความปลอดภัยด้านความมั่นคงของข้อมูลที่ดี และรัดกุม</p>	<p>- กรณีที่มีการยื่นสมัครทางอินเทอร์เน็ตการสมัครดังกล่าวจะเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด</p>	
<p>มาตรา ๕๕ ในการสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครยื่นสมัครรับเลือกตั้งตามที่กำหนดตามมาตรา ๕๔ ภายในระยะเวลาการรับสมัคร โดยมีเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) หนังสือรับรองการส่งผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมือง ซึ่งต้องมีคำรับรองด้วย</p>	<p>ส.พ. (๖ ก.พ. ๖๐)</p>	<p>- ควรกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกตำแหน่งต้องยื่นหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้ที่ย้อนหลัง ๓ ปี และการแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินจะต้องมีการตรวจสอบว่าการเสียภาษีเงินได้มีความสอดคล้องกับบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินหรือไม่ ทั้งนี้ ควรมีการกำหนดเป็นบทบัญญัติที่ชัดเจน เพื่อให้</p>	<p>- มีการกำหนดหลักการเรื่องการแสดงหลักฐานการเสียภาษีเงินได้เป็นลำดับต่อกัน ๓ ปี สำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ใน (๒) ตามข้อเสนอแนะแล้ว</p>	

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ว่าได้ดำเนินการถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองแล้ว ตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด</p> <p>(๒) หลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเวลาที่ติดต่อกันสามขึ้นนับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัคร เว้นแต่เป็นผู้ไม่ได้เสียภาษีเงินได้ให้ทำหนังสือยืนยันการไม่ได้เสียภาษีพร้อมทั้งสาเหตุแห่งการไม่ได้เสียภาษี</p> <p>(๓) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครคนละหนึ่งหมื่นบาท</p> <p>(๔) เอกสารและหลักฐานอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดเท่าที่จำเป็นต่อการดำเนินการเลือกตั้ง</p> <p>ให้สำนักงานจัดทำข้อมูลหลักฐานตาม (๒) และเปิดเผยให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป</p>	<p>นายสรอรรถ กลิ่นประทุม นายกสมาคมแห่ง สถาบันพัฒนาการเมือง และ การเลือกตั้ง (๑๒ ต.ค. ๕๙)</p>	<p>เกิดผลเป็นรูปธรรม ให้มีการกำหนดเรื่องดังกล่าวไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ตำแหน่งต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม</p> <p>- การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. ไม่ควรกำหนดค่าสมัครมากเกินความจำเป็น เพราะหากกำหนดค่าสมัครมากเกินไปเพราะจะเสมือนเป็นการกีดกันพรรคเล็ก ๆ ไม่ให้ส่งผู้สมัครไปโดยปริยาย</p>	<p>- การกำหนดค่าธรรมเนียมการสมัครสอดคล้องกับข้อเสนอแนะแล้ว</p> <p>- การกำหนดค่าธรรมเนียมการสมัครพิจารณาจากค่าใช้จ่ายจริงที่เกิดขึ้นในการสมัครรับเลือกตั้ง จึงเป็นไปตามเท่าที่จำเป็นแล้ว</p>
<p>ผู้เข้าร่วมสัมมนา จากการจัดสัมมนา ณ อาคารรัฐสภา ๒ (๒๘ ก.ย. ๕๙)</p>	<p>- การกำหนดค่าสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. จากเดิม ๕,๐๐๐ บาท เป็น ๑๐,๐๐๐ บาท เป็นจำนวนที่สูงเกินไป ซึ่งผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เสนอให้กำหนดค่าสมัครเป็น ๑,๐๐๐ บาท หรือเสนอให้รัฐเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
	<p>คณะกรรมการธิการการเมือง จาก สนช. (๓ พ.ย. ๕๙)</p> <p>ผู้เข้าร่วมสัมมนาจากการจัดสัมมนา ๔ ภาค (๕ - ๕ ก.พ. ๖๐) (๑๘ - ๑๙ ก.พ. ๖๐) (๒๕ - ๒๖ ก.พ. ๖๐) (๕ - ๕ มี.ค. ๖๐)</p>	<p>- การเพิ่มเงินค่าสมัคร จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท มีความเหมาะสม ส่วนการคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัคร จำนวน ๕,๐๐๐ บาท ในส่วนที่ตกเป็นของรัฐให้แก่ผู้สมัครที่คัดค้านมากกว่าร้อยละ ๕ ของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น มีข้อสังเกตว่า การกำหนดเงื่อนไขให้คืนเงินแก่ผู้สมัครในการตั้งกล่าวอ้างสร้างความยุ่งยากในทางปฏิบัติได้</p> <p>- ประเด็นคำถาม : ควรกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยื่นหลักฐานการเสียภาษีเงินได้หรือไม่ ถ้าเห็นควร ควรกำหนดให้ยื่นย้อนหลังก็ได้หรือไม่ ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เห็นด้วยที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งควรต้องแสดงหลักฐานการเสียภาษีเงินได้ เพราะเป็นหน้าที่ของคนไทยผู้มีเงินได้ทุกคน และเพื่อเป็นการแสดงความบริสุทธิ์ใจและตรวจสอบความโปร่งใสของผู้สมัคร โดยควรกำหนดระยะเวลายื่นภาษีย้อนหลังนั้นมีข้อเสนอเริ่มตั้งแต่ ๓ ปี ไปจนถึง ๒๐ ปี</p>	<p>- ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งว่าสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องยุ่งยากในทางปฏิบัติ</p> <p>- มีการกำหนดหลักการเรื่องการแสดงหลักฐานการเสียภาษีเงินได้เป็นเวลาดังต่อไปนี้ ๓ ปี สำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ใน (๒) ตามข้อเสนอแนะแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">๕ ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๔๖ ให้สำนักงานเก็บรักษาเงินค่าธรรมเนียมการสมัครตามมาตรา ๔๕ (๓)ไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกตั้ง และให้ดำเนินการแต่และกรณีดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ในกรณีที่ผู้สมัครรายใดได้คะแนนมากกว่าร้อยละห้าของจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้สำนักงานเงินค่าธรรมเนียมการสมัครดังกล่าวให้ป็นรายได้ของพรรคการเมืองที่ผู้้นั้นเป็นสมาชิก เว้นแต่ผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นอันทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม</p> <p>(๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครที่เหลือจากการจ่ายคืนให้แก่พรรคการเมืองตาม (๑) ให้นำส่งเข้ากองทุนการศึกษาเงินค่าธรรมเนียมตาม (๑) สำหรับผู้สมัครที่ได้รับการประกาศผลการเลือกตั้ง ให้คืนให้พรรคการเมืองภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศผลการเลือกตั้งดังกล่าว</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๕๗ ให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยความสะดวกเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่จะต้องตรวจสอบการสมัครของผู้สมัครว่าได้ส่งเอกสารและหลักฐานตามมาตรา ๕๕ ถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่ถูกต้องครบถ้วนให้คืนเอกสารและหลักฐานทั้งหมดให้ผู้สมัครนั้น</p> <p>ในการนี้ที่ผู้สมัครได้ส่งเอกสารและหลักฐานตามมาตรา ๕๕ ถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งออกหลักฐานการรับสมัครรับเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครนั้นเรียงตามลำดับการยื่นสมัคร และให้ทำสำเนาฉบับไปไว้เป็นหลักฐานและให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในเจ็ดวันนับแต่วันรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร</p> <p>ประกาศตามวรรคสองอย่างน้อยให้มีชื่อตัว ชื่อสกุล และรูปถ่ายของผู้สมัคร พรรคการเมืองที่สังกัด และหมายเลขประจำตัวผู้สมัครที่จะใช้ในการออกเสียงลงคะแนน</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.		ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>มาตรา ๕๕ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำ ใหม่สามารถดำเนินการรับสมัครรับเลือกตั้งได้ตามมาตรา ๕๕ เนื่องจากเกิดกลางล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่น ในเขตเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการมี อำนาจประกาศกำหนดวันรับสมัครเพิ่มเติมโดยอาจ กำหนดให้ดำเนินการรับสมัครรับเลือกตั้งในท้องถิ่นใด ให้นำความในมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับแก่การ จัดการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๑๖ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- ความแตกต่างระหว่าง “เหตุจำเป็น” และ “เหตุ จำเป็นอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้” มีน้ำหนักของเหตุ แตกต่างกันอย่างเ็น</p>	<p>- “เหตุจำเป็นอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้” มีน้ำหนักของเหตุที่มากกว่า “เหตุ จำเป็น”</p>	
<p>มาตรา ๕๙ ในการสมัครรับเลือกตั้ง ให้ผู้สมัคร ได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครเรียงตามลำดับเลขที่ของ หลักฐานการรับสมัครรับเลือกตั้งที่ผู้อำนวยการการ เลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งออกให้ตามมาตรา ๕๗</p> <p>ในกรณีที่มีผู้สมัครพร้อมกันหลายคนและไม อาจตกลงลำดับในการยื่นใบสมัครได้ ให้ใช้วิธีจับสลาก ระหว่างผู้สมัครที่มาพร้อมกัน</p> <p>เมื่อได้กำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครแล้วจะ เปลี่ยนแปลงหมายเลขประจำตัวผู้สมัครไม่ได้</p>	<p>ผู้เข้าร่วมสัมมนาจาก การจัดสัมมนา ๔ ภาค</p>	<p>- ประเด็นคำถาม : การกำหนดหมายเลขผู้สมัครรับ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตควรเป็น หมายเลขเดียวกันทั้งประเทศหรือไม่ ประเด็นนี้ ผู้เข้าร่วมสัมมนามีความเห็นเป็น ดังนี้ ๑. ควรกำหนดหมายเลขผู้สมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตของแต่ละพรรค เป็นหมายเลขเดียวกันทั้งประเทศ โดยมีเหตุผล ประกอบ ดังนี้ - พรรคการเมืองหาเสียงได้ง่าย ประชาสัมพันธ์ง่าย</p>	<p>๑. การกำหนดให้ผู้สมัครได้รับ หมายเลขตามลำดับการสมัครโดยมีได้ ใช้หมายเลขเดียวกันทั้งประเทศก็ เพื่อให้ประชาชนต้องพึงการคาดความ เหมาะสมของผู้สมัครทั้งแง่ตัวบุคคล และพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัดอยู่ด้วย เพราะในการเลือกตั้งครั้งนี้จะใช้บัตร เลือกตั้ง ๑ ใบ แต่จะมีผลกับจำนวน ส.ส. ทั้งแบบแบ่งเขตและแบบบัญชี</p>	

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ประการใด ๆ</p>		<p>- ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจาง่าย เลือกลงง่าย ลดความซับซ้อน</p> <p>- ป้องกันการเกิดบัตรเสีย</p> <p>- คณะกรรมการการเลือกตั้งประหยัดงบประมาณมากขึ้นในการจัดพิมพ์ เกิดความสะดวกและรวดเร็วในการดำเนินการ</p> <p>- เป็นการให้ความสำคัญกับพรรคการเมือง โดยเป็นเรื่องของความเข้มแข็งของพรรคการเมืองที่ทำให้พรรคใหญ่เข้มแข็งขึ้น เพื่อให้พรรคการเมืองทำหน้าที่ได้เต็มที่</p> <p>- ควรจัดว่าพรรคไหนส่งทุกเขตก็ให้อยู่กลุ่มเบอร์แรก ๆ พรรคที่ส่งไม่ครบก็จัดลำดับหลัง ๆ เพื่อให้หมายเลขผู้สมัครว่าง</p> <p>- เพื่อความคล่องตัวเพราะไม่ต้องแย่งชิงหมายเลขที่ต้องการจนเกิดความวุ่นวายในวันรับสมัครเลือกตั้ง</p> <p>- ทำให้ทราบว่ามีผู้สมัครทั้งประเทศจำนวนกี่พรรค</p> <p>๒. ควรกำหนดหมายเลขแบบให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งมีหมายเลขต่างกันในแต่ละเขตเลือกตั้ง โดยให้มีผลประกอบ ดังนี้</p>	<p>รายชื่อ</p> <p>๒. การใช้หมายเลขตามลำดับการสมัครนั้นในทางปฏิบัติที่ผ่านมาไม่เคยมีการดำเนินการมาแล้วเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ฉะนั้น จึงไม่เป็นปัญหาในทางปฏิบัติ และการดำเนินการในลักษณะนี้มีตั้งแต่เป็นการสร้างระบบประมวลสูงกว่าระบบเบอร์เดียวทั่วประเทศ</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
	<p style="text-align: center;">คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๑ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- การกำหนดให้มีหมายเลขเดียวกันทั้งประเทศอาจทำให้เกิดการทุจริตซึ่งเสี่ยงในวงกว้างและข้ามเขตเลือกตั้งได้ง่าย</p> <p>- ผู้สมัครแต่ละพรรคจะได้เปรียบเสียเปรียบกันอย่างชัดเจน โดยเฉพาะพรรคใหญ่จะได้เปรียบพรรคเล็ก</p> <p>๓. ควรให้บัตรเลือกตั้งไม่ต้องมีหมายเลข แต่ใช้รูปถ่ายชื่อ และเครื่องหมายพรรคของผู้สมัครแทน</p> <p>- คณะกรรมการเห็นด้วยที่กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบ่งเขตเลือกตั้งได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครเรียงตามลำดับเลขที่ของหลักฐานการรับสมัครรับเลือกตั้งที่ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งออกให้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการพัฒนาระบบการเมืองในประเทศไทย ดังนั้น พรรคการเมืองต้องเน้นในการคัดเลือกตัวบุคคลที่จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักการของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ในมาตรา ๔๗ ที่กำหนดให้พรรคการเมืองได้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขต</p>	

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๕๐ กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้ง ประจำเขตเลือกตั้งไม่รับสมัครผู้ใด หรือไม่ประกาศรายชื่อ บุคคลใดเป็นผู้สมัครตามมาตรา ๔๗ ให้บุคคลนั้นมีสิทธิ ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับสมัคร หรือวันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร แล้วแต่กรณี โดยไม่ต้อง เสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินการขบวนพิจารณา โดย ในการพิจารณาและวินิจฉัยของศาลฎีกา ให้ดำเนินการให้ แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวัน และเมื่อศาล ฎีกามีคำวินิจฉัยชี้ขาดแล้ว ให้ศาลแจ้งคำวินิจฉัยไปยัง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเพื่อ ดำเนินการตามคำวินิจฉัยต่อไปโดยเร็ว แต่ทั้งนี้ไม่กระทบ กระเทือนถึงกรปฏิบัติก่อนทราบคำวินิจฉัยของศาล</p>	<p style="text-align: center;">ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>	<p>เลือกตั้งจากผู้ซึ่งได้รับเลือกจากสภาพรรคการเมือง หรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่มีเขตพื้นที่ รับผิดชอบในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ซึ่งเรียกว่า “ระบบไปรษณีย์ โหวต”</p>	

ร่าง			
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.			
<p>มาตรา ๕๑ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ออกหลักฐานการรับสมัครรับเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครตามมาตรา ๕๗ แล้ว ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจะถอนการสมัครหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครได้เฉพาะกรณีผู้สมัครตายหรือขาดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้าม และต้องกระทำก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๕๒ ในกรณีที่มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่อในประกาศรายชื่อที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ประกาศตามมาตรา ๕๗ ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร เมื่อคณะกรรมการคำวินิจฉัยเช่นใดแล้ว ให้แจ้งคำวินิจฉัยไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเพื่อดำเนินการตามคำวินิจฉัยต่อไปโดยเร็ว ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใช้สิทธิก่อนทราบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัยให้ถอนการ รับสมัครของผู้ใด ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำวินิจฉัย ดังกล่าวต่อศาลฎีกาได้ภายในสามวันนับแต่วันที่ถูกถอน การรับสมัคร และในกรณีที่ศาลฎีกายังมีคำวินิจฉัย เป็นประการใดก่อนวันเลือกตั้ง ให้การพิจารณาเป็นอันยุติ และให้ดำเนินการเลือกตั้งไปตามคำสั่งของคณะกรรมการ</p>			
<p>มาตรา ๕๓ ก่อนวันเลือกตั้ง การเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบแล้วเห็นว่า ผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาด คุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับ เลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาให้ถอนชื่อผู้นั้นออกจาก ประกาศรายชื่อผู้สมัคร</p> <p>เมื่อถึงวันเลือกตั้ง ถ้าปรากฏว่าศาลฎีกายังมิได้ วินิจฉัย ให้ดำเนินการเลือกตั้งไปตามประกาศรายชื่อ ผู้สมัครที่มีผลอยู่ในวันนั้น</p>	ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๕๔ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง หากผู้อำนาจการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งและผู้สมัครผู้นั้นได้คะแนนอยู่ในลำดับที่จะได้รับการเลือกตั้ง ให้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อวินิจฉัยในการที่คณะกรรมการวินิจฉัยว่าผู้สมัครผู้นั้นมีเหตุดังกล่าว ให้มีคำสั่งยกเลิกการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้งใหม่ ในกรณีนี้ให้นำคะแนนที่ผู้สมัครแต่ละคนได้รับไปใช้ในการคำนวณตามมาตรา ๑๒๙</p> <p>กรณีตามวรรคหนึ่งหากผู้สมัครที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามได้คะแนนอยู่ในลำดับที่จะได้รับการเลือกตั้ง มีให้คะแนนแก่ผู้สมัครนั้นได้รับใช้ในการคำนวณตามมาตรา ๑๒๙</p> <p>ในการตีความวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หากผู้สมัครผู้นั้นรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไปเป็นการชั่วคราว และดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๓๙</p>	<p>ศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๑๖ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- การนำร่างมาตราใหม่นี้มาบัญญัติเป็น ๒ มาตรา โดยแยกเป็นการแก้ไขบทแห่งวันเลือกตั้งแต่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งนำมาบัญญัติเป็นมาตราหนึ่ง และในการที่พบเหตุหลังวันเลือกตั้งแต่ภายหลังวันประกาศผล การเลือกตั้งนำมาบัญญัติเป็นอีกมาตราหนึ่ง ซึ่งทั้งสองกรณี ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้คะแนนสมควรได้รับเลือกตั้งต้องถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งดังกล่าว และมีให้นำคะแนนของ ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งรายนั้นมาคำนวณให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นด้วย โดยให้พรรคการเมืองที่ส่ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามต้องชดเชยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งใหม่ด้วย พร้อมทั้งให้เพิ่มเติมบทบัญญัติในการที่พบเหตุตามความในร่างมาตรา ๕๐ ภายหลังการประกาศผลการเลือกตั้งนั้น ให้มีการประกาศผลการเลือกตั้งในครั้งนั้น เป็นโมฆะเสียก่อน จึงจะสามารถให้มีการประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้</p>	<p>- กำหนดหลักการแยกเป็นมาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตแล้ว ส่วนในกรณีอื่น ๆ มีความเหมาะสมแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๕๕ กรณีที่พบเหตุตามมาตรา ๕๔ ภายหลังประกาศผลการเลือกตั้ง และผู้นั้นเป็นผู้ได้รับ เลือกตั้ง ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัย</p> <p>ในกรณีตามวรรคหนึ่ง หากผู้สมัครผู้นั้นรู้อยู่แล้ว ว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแล้วปกปิดหรือไม่ แจ้งข้อความจริงนั้น ให้ถือว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง นั้นมีใช้ต่อไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และให้ศาล รัฐธรรมนูญมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และเมื่อมีการเลือกตั้งใหม่ ให้ตามมาตรา ๑๓๒ มา ใช้บังคับโดยอนุโลม</p> <p>เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้รับเรื่องไว้พิจารณาแล้ว หากปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ถูกร้องมีกรณีตามที่ถูกร้อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีความ วินิจฉัย</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๕๖ พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัคร หากประสงค์จะส่งผู้แทนไปประจำอยู่ ณ ที่เลือกตั้งเพื่อสังเกตการณ์การออกเสียงลงคะแนนและการนับคะแนน ให้ยื่นหนังสือแต่งตั้งผู้แทนของตนต่อคณะกรรมการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ทั้งนี้ ให้แต่งตั้งได้ทีละเลือกตั้งละหนึ่งคน</p> <p>ผู้แทนพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง ต้องอยู่ในที่ซึ่งจัดไว้ ณ ที่เลือกตั้งซึ่งสามารถมองเห็นการปฏิบัติงานได้ และต้องปฏิบัติตามที่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งกำหนด</p> <p>ในกรณีที่มีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนความในวรรคสอง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีคำสั่งให้ผู้แทนพรรคการเมืองนั้นออกไปจากที่เลือกตั้ง และให้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่ง</p> <p>การปฏิบัติงานของผู้แทนพรรคการเมือง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p style="text-align: center;">ส่วนที่ ๓</p> <p style="text-align: center;">การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ</p>			
<p>มาตรา ๕๗ พรรคการเมืองใดส่งผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแล้ว ให้สิทธิส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อได้พรรคละหนึ่งบัญชี มีจำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบรายชื่อ ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ดำเนินการสรรหาผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อตามวิธีการกำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง</p> <p>(๒) พรรคการเมืองจะเสนอรายชื่อบุคคลใดต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากบุคคลนั้น และบุคคลดังกล่าวต้องเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่จะเสนอรายชื่อเพียงพรรคเดียว</p> <p>(๓) ให้จัดทำบัญชีรายชื่อตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด โดยจัดเรียงลำดับรายชื่อผู้สมัครตามลำดับหมายเลข</p> <p>(๔) รายชื่อในบัญชีผู้สมัครของพรรคการเมืองต้องไม่ซ้ำกับพรรคการเมืองอื่น และไม่ซ้ำกับรายชื่อผู้สมัคร</p>	<p>ผู้เข้าร่วมสัมมนาจาก การจัดสัมมนา ๕ ภาค</p> <p>(๔ - ๕ ก.พ. ๖๐) (๑๘ - ๑๙ ก.พ. ๖๐) (๒๕ - ๒๖ ก.พ. ๖๐) (๕ - ๕ มี.ค. ๖๐)</p>	<p>- ประเด็นคำถาม : เห็นด้วยสมาชิกพรรคการเมืองควรมีส่วนร่วมในการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่คำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง หรือไม่</p> <p>อย่างไร ประเด็นนี้ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เห็นด้วยในหลักการที่ให้มีการพิจารณาการกระจายตัวของผู้สมัครตามภูมิภาค และคำนึงถึงสัดส่วนชายหญิง โดยมีการเสนอวิธีการที่หลากหลาย อาทิ สมาชิกพรรคควรเป็นผู้กลั่นกรองผู้สมัครและมีส่วนร่วมพิจารณาในแต่ละภาค การระบุสัดส่วนของชายหญิงต้องมีความชัดเจน การเปิดโอกาสให้ผู้หญิงเข้ามามีบทบาทในขั้นตอนของการลงสมัคร</p>	<p>- เพิ่มหลักการเป็นวรรคสองซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะนี้ และเป็นไปอย่างสอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๐ วรรคสาม และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่งแล้ว</p>

ร่าง		ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. ....</p> <p>สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๑ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- การส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ตามมาตรา ๖๓วรรคสองที่บัญญัติว่า “บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการพิจารณา และต้องคำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และควมเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง</p>	<p>- โดยลักษณะของบทบัญญัติในร่างมาตรา ๕๗ วรรคสอง นั้นมีผลทำให้พรรคการเมืองมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในเรื่องนี้อยู่แล้ว</p>	
<p>มาตรา ๕๘ การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ให้พรรคการเมืองยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครพรรคการเมืองจัดทำขึ้นตามตรา ๕๗ ต่อคณะกรรมการก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ตามวิธีการและสถานที่ที่คณะกรรมการกำหนด กรณีมีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะกรรมการอาจเปลี่ยนวิธีการหรือสถานที่รับสมัครก็ได้</p> <p>ในการยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ต้องยื่นพร้อมเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. ....</p> <p>สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๑ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- การปรับปรุงเพิ่มเติมคำตามร่างนี้ในวรรคสอง (๒) เป็น “(๒) <u>หลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเวลาที่ติดต่อกันสามปีนับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัคร เว้นแต่ผู้สมัครมีรายได้ไม่ถึงเกณฑ์รายได้โดยให้ผู้สมัครต้องรับรองการมีรายได้ของตนเอง</u>” ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการสมัครรับเลือกตั้งระหว่างบุคคลที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กับบุคคลที่ไม่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เนื่องจากมีรายได้ไม่ถึงเกณฑ์ตามที่ประมวลรัษฎากร</p>	<p>- ความในวรรคสอง (๒) มีการกำหนดหลักการสอดคล้องกับข้อสังเกตแล้ว</p>	

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>(๑) หนังสือยินยอมของผู้สมัคร</p> <p>(๒) หนังสือรับรองของพรรคการเมืองว่าได้ดำเนินการถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองแล้ว</p> <p>(๓) หลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเวลาที่ติดต่อกันสามปีนับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัคร เว้นแต่เป็นผู้ไม่เสียภาษีเงินได้ ทำหนังสือยืนยันการไม่ได้เสียภาษีพร้อมทั้งสาเหตุแห่งการไม่ได้เสียภาษี</p> <p>(๔) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครคนละหนึ่งหมื่นบาท</p> <p>(๕) เอกสารและหลักฐานอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดเท่าที่จำเป็นต่อการดำเนินการเลือกตั้ง</p> <p>ให้สำนักงานจัดทำข้อมูลหลักฐานตาม (๓) และเปิดเผยแพร่ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป</p> <p>ในกรณีพรรคการเมืองใดยื่นเอกสารและหลักฐานการสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรายใดไม่ถูกต้องครบถ้วน ให้คณะกรรมการมีอำนาจไม่รับสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรายนั้นได้ และให้สำนักงานแจ้งเหตุผลให้พรรคการเมือง</p>		<p>กำหนด จึงควรบัญญัติข้อยกเว้นเพื่อให้บุคคลที่ไม่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีหน้าที่ต้องรับรองตนเองเกี่ยวกับรายได้ของตน เพราะถ้ามีการรับรองตนเองอันเป็นความเท็จ บุคคลนั้นต้องรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายอาญา</p>	

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ทราบ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด</p> <p style="text-align: center;">มาตรา ๕๘ ให้สำนักงานเก็บรักษาเงิน ค่าธรรมเนียมการสมัครตามมาตรา ๕๘ (๕) ว่าจะมี การประกาศผลการเลือกตั้ง และให้ดำเนินการแต่ละกรณี ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีผู้สมัครแบบบัญชี รายชื่อได้รับเลือกตั้ง ให้คืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครให้ เป็นรายได้ของพรรคการเมืองนั้นที่พบบาทต่อผู้ได้รับ เลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อหนึ่งคน โดยคิดตามผลการ คำนวณตามมาตรา ๑๒๘ เว้นแต่พรรคการเมืองหรือ ผู้สมัครนี้กระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือรู้เห็นเป็น ใจกับบุคคลอื่นอันทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริต หรือเที่ยงธรรม</p> <p>(๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครที่เหลือจากการจ่าย คืนให้แก่พรรคการเมืองตาม (๑)ให้นำส่งเข้ากองทุน การคืนเงินค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่ง ให้คืนเมื่อ พ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป</p>	<p style="text-align: center;">ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

ร่าง				
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.		ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>มาตรา ๖๐ เมื่อคณะกรรมการรับสมัครผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดแล้ว ให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในเจ็ดวันนับแต่วันรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร และให้นำความในมาตรา ๕๗ วรรคสามและมาตรา ๕๘ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม</p>	ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น			
<p>มาตรา ๖๑ กรณีที่คณะกรรมการรับสมัครบุคคลใดหรือไม่ประกาศรายชื่อบุคคลใดเป็นผู้สมัครตามมาตรา ๖๐ ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาภายในเจ็ดวันนับแต่วันปีติรับสมัคร และให้นำความในมาตรา ๕๐ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม</p>	ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น			
<p>มาตรา ๖๒ ให้นำความในมาตรา ๕๒ มาใช้บังคับแก่กรณีที่มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการประกาศตามมาตรา ๖๐ ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งด้วยโดยอนุโลม</p>	ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น			

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๖๓ ก่อนวันเลือกตั้ง หากคณะกรรมการเห็นว่าผู้สมัครของพรรคการเมืองใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ไหน่นับคำร้องต่อศาลฎีกาให้ถอนชื่อผู้นั้นออกจากรายชื่อผู้สมัคร และให้นำความในมาตรา ๕๓ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>		
<p style="text-align: center;">ส่วนที่ ๔</p> <p style="text-align: center;">ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียง</p>			
<p>มาตรา ๖๔ ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแต่ละคน และของพรรคการเมืองที่จะใช้จ่ายในการเลือกตั้ง โดยหารอกับหัวหน้าพรรคการเมือง และให้มีการทบทวนการกำหนดจำนวนเงินดังกล่าวให้สอดคล้องกับความจริง และเป็นและสภาพเศรษฐกิจอย่างน้อยทุกสี่ปี</p>	<p>นายสุกฤษ สีอุทรงธรรม กรรมการการมูลนิธิองค์การกลางเพื่อประชาธิปไตย และกรรมการเครือข่ายเอเชียเพื่อการเลือกตั้งเสรี (คณะอนุกรรมการฯ เชิญมาร่วมประชุม) (๑๔ มี.ค. ๖๐)</p>	<p>- ค่าใช้จ่ายในการผลิตหรือติดตั้งเครื่องมือใด ๆ ที่ใช้ในการแนะนำตัวผู้สมัครควรเป็นค่าใช้จ่ายของ กกต. นอกจากนี้ได้เสนอความเห็นอีกว่าผู้สมัครควรจ่ายค่าสมัครในอัตราที่ครอบคลุมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมด นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมการสมัคร เพื่อเป็นการลดปัญหาการกระทำความผิดตามกฎหมายเลือกตั้งที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายในการหาเสียงที่เกินกว่าจำนวนที่กำหนด</p>	<p>- การหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งในบางกรณีแต่กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้สนับสนุนแล้ว ส่วนค่าธรรมเนียมการสมัครได้กำหนดอัตราให้สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นจริงในทางปฏิบัติ</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p> <p>ผู้เข้าร่วมสัมมนาจาก การจัดสัมมนา ๔ ภาค (๕ - ๕ ก.พ. ๖๐) (๑๘ - ๑๙ ก.พ. ๖๐) (๒๕ - ๒๖ ก.พ. ๖๐) (๕ - ๕ มี.ค. ๖๐)</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p> <p>- ประเด็นคำถาม : ควรกำหนดจำนวนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หรือไม่ อย่างไร ประเด็นนี้ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เห็นด้วยในการกำหนดจำนวนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยควรให้ กกต. มีการกำหนดจำนวนค่าใช้จ่ายให้มีความชัดเจน เพื่อป้องกันความเลื่อมล้ำของผู้สมัครแต่ละคน นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอให้มีการกำหนดค่าใช้จ่ายเป็นรายครั้งให้มีการเลือกตั้ง โดยให้ กกต. พิจารณากำหนดตามความเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงทางเศรษฐกิจในช่วงเวลานั้น ๆ ด้วย</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p> <p>- เพิ่มหลักการตามข้อเสนอแนะแล้ว</p>
	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. ....</p> <p>สภานิติบัญญัติแห่งชาติ</p>	<p>- กรณีของค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองที่จะใช้จ่ายในการเลือกตั้งนั้น เนื่องจากตามกฎหมายเดิมที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการไว้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองโดยคำนวณจากค่าใช้จ่ายของผู้สมัครของแต่ละคนด้วยจำนวนผู้สมัครของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง อันทำให้พรรคการเมืองที่มีขนาดใหญ่</p>	<p>- การกำหนดเพดานค่าใช้จ่ายไว้ในกฎหมายอาจขาดความยืดหยุ่น และอาจไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดความยุติธรรมในการกำหนดค่าใช้จ่ายของผู้สมัครและพรรคการเมืองได้กำหนดให้การประกาศกำหนดในเรื่องนี้</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
	<p style="text-align: center;">(๒๑ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>ได้เปรียบพรรคการเมืองที่มีขนาดเล็ก ดังนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการจึงเห็นควรให้มีการกำหนดเพดานชั้นสูงที่พรรคการเมือง แต่ละพรรคจะสามารถใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งได้โดยบัญญัติไว้ในร่างมาตรานี้ด้วย</p>	<p>คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องหารือกับพรรคการเมืองก่อน และต้องมีการทบทวนการกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายทุก ๔ ปี</p>
<p>มาตรา ๖๕ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนค่าใช้จ่ายที่กำหนดตามมาตรา ๖๔ ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้รวมถึงบรรดาเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่บุคคลใด ๆ จ่ายหรือรับว่าจะจ่ายแทน หรือนำมาทำให้ใช้โดยไม่ได้ค่าตอบแทนเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นยินยอมหรือไม่ก็ตาม ในกรณีที่น่าทรัพย์สินมาให้ใช้ให้คำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการจัดให้แก่ผู้สมัครทุกคนและพรรคการเมืองทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา พิจารณาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๑ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- ค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองตามร่างมาตรานี้ ควรรวมไปถึงบรรดาค่าใช้จ่ายที่มีผู้สนับสนุนหรือผู้ที่อ้างตนว่าเป็นผู้สนับสนุนเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้ และควรจะนำมารวมเป็นค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองตามร่างมาตรานี้ด้วย</p>	<p>- ความในร่างมาตรานี้สอดคล้องกับข้อสังเกตแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๖๖ ในการคำนวณค่าใช้จ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองสำหรับการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ให้คำนวณตามค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายจริงในการเลือกตั้งในระหว่างระยะเวลาดังต่อไปนี้</p> <p style="padding-left: 2em;">(๑) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่หนึ่งร้อยแปดสิบวันก่อนวันที่คณะกรรมการประกาศให้มีการเลือกตั้ง จนถึงวันเลือกตั้ง (๒) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากการยุบสภา หรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่วันที่ยุบสภาหรือวันที่ตำแหน่งว่างลง แล้วแต่กรณี จนถึงวันเลือกตั้ง</p> <p style="padding-left: 2em;">ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการหรือการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม คณะกรรมการจะขยายระยะเวลาตามวรรคหนึ่งออกไปก็ได้</p> <p style="padding-left: 2em;">ให้คณะกรรมการประกาศประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้เป็นตัวช่วยให้ผู้สมัคร พรรคการเมือง และประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ประกาศดังกล่าวให้มี</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>การปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน</p>			
<p>มาตรา ๖๗ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๖๖ แล้ว พรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง และสมาชิกพรรคการเมืองซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใด ให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคล ให้ถือว่าเป็นการใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามมาตรา ๖๕ โดยให้นำไปรวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้นในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป</p> <p style="text-align: center;">การกระทำตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งกระทำภายในเขตเลือกตั้งของตน ให้ถือว่าเป็นการใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามมาตรา ๖๖ โดยให้นำไปรวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายของผู้นั้นในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๑ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- เห็นควรนำหลักการของร่างมาตราที่ไปบัญญัติรวมไว้ในร่างมาตรา ๗๕ และให้ตัดร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา</p>	<p>- หลักการในร่างมาตรานี้เป็นคนละส่วนกับการห้ามบุคคลดำเนินการบางอย่างเรื่องเกี่ยวกับการลงคะแนน จึงไม่อาจรวมกันได้</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมิให้ใช้บังคับแก่การให้ตามปกติประเพณี หรือเมื่อมีเหตุอันสมควร ทั้งนี้ตามจำนวน หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด</p>			
<p>มาตรา ๖๘ ในกรณีที่มีความปรากฏต่อคณะกรรมการว่ามีผู้กระทำการตามมาตรา ๖๗ ให้คณะกรรมการสั่งให้เลขาธิการบันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองหรือผู้สมัครผู้นั้นในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป แล้วแจ้งให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครผู้นั้นทราบ</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร (๒๑ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- เห็นควรรนำหลักการของร่างมาตรานี้ไปบัญญัติรวมไว้ในร่างมาตรา ๗๕ และให้ตัดร่างมาตรา ๔๘/๔ ออกทั้งมาตรา</p>	<p>- ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๖๙ ภายในกำหนดเก้าสิบวันนับจากวัน เลือกตั้ง ผู้สมัครแต่ละคนและหัวหน้าพรรคการเมืองที่ส่ง ผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ ต้องยื่นบัญชีรายรับและรายจ่าย ต่อคณะกรรมการ ตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วยค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ได้จ่ายไป แล้วและที่ยังค้างชำระ รวมทั้งเอกสารหรือหลักฐานที่ เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วนตามความเป็นจริง และ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี ต้องลง ลายมือชื่อรับรองความถูกต้องครบถ้วนของบัญชีรายรับ และรายจ่าย</p> <p>ในคณะกรรมการเปิดเผยรายงานสรุปรายรับและ รายจ่ายของผู้สมัครแต่ละคนและพรรคการเมืองแต่ละ พรรคโดยประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป</p> <p>ในคณะกรรมการดำเนินการให้มีการตรวจสอบ รายการค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่งตามวิธีการที่ คณะกรรมการกำหนด</p> <p>ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการหรือมี การคัดค้านว่าผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดใช้จ่าย เกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินจำนวนค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการ</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p> <p>กำหนด หรือปรากฏว่าบัญญัติรับและรายงานจ่ายไม่ถูกต้องครบถ้วนตามความเป็นจริง ให้คณะกรรมการการดำเนินการให้มีการสืบสวนหรือสอบสวนและวินิจฉัยเพื่อดำเนินการต่อไปโดยเร็ว และให้เก็บรักษาบัญชีรายชื่อและรายชื่อรายจ่ายเอกสาร และหลักฐานดังกล่าวไว้จนกว่าคณะกรรมการจะดำเนินการแล้วเสร็จ</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๗๐ เพื่อประโยชน์แห่งความเที่ยงธรรมและความเป็นระเบียบเรียบร้อย คณะกรรมการการระงับข้อพิพาทหาเสียงเลือกตั้งให้ผู้สมัครและพรรคการเมืองต้องปฏิบัติตามที่ได้ วิธีการหาเสียงเลือกตั้งกล่าวให้ผู้ผลภายในกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ในกรณีที่เป็นกรเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร ให้กระทำตั้งแต่หนึ่งร้อยแปดสิบวันก่อนวันครบอายุ จนถึงวันก่อนวันเลือกตั้ง</p> <p>(๒) ในกรณีเป็นการเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากการยุบสภา หรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กระทำตั้งแต่หนึ่งร้อยแปดสิบวันก่อนวันตำแหน่งว่าง</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา</p> <p style="text-align: center;">ศึกษาร่าง</p> <p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p> <p>สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๑ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- กรอระยะเวลาตามที่ร่างมาตรา ๗๐ ในวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) กำหนดไว้ ยังไม่ครบรอบคลุมไปถึงเรื่องการหาเสียงล่วงหน้าก่อนกรอระยะเวลาตามที่ร่างไว้กำหนดไว้</p>	<p>- ร่างมาตรา ๗๐ นี้ขัดแย้งกับวิธีการหาเสียงเลือกตั้งที่ได้ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนดไว้เท่านั้น</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ลง แล้วยกกรณี จนถึงวันก่อนวันเลือกตั้ง</p> <p>(๓) ในกรณีมีการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้ กระทำตั้งแต่ต้นที่มีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ จนถึงวัน ก่อนวันเลือกตั้ง</p> <p>(๔) ในกรณีมีการสั่งให้มีการออกเสียงลงคะแนน ใหม่ ผู้ใดจะหาเสียงเลือกตั้งในวันแต่คณะกรรมการจะมี มติเป็นอย่างอื่นโดยคำนึงถึงความสุจริตและเที่ยงธรรม</p>	<p>นายสกุล สือทรงธรรม กรรมการมูลนิธิธิดาองค์ กลางเพื่อประชาธิปไตย และกรรมการเครือข่าย เอเชียเพื่อการเลือกตั้ง เสรี (คณะอนุกรรมการฯ เชิญมาร่วมประชุม) (๑๔ มี.ค. ๖๐)</p>	<p>- ไม่ควรให้มีการหาเสียงในรูปแบบเดิมที่เคย ดำเนินการมา โดยการคิดโพลเตอร์เพื่อแนะนำตัว ผู้สมัครควรดำเนินการโดย กทศ. และควรรยึดหลัก ความเสมอภาค ๕ ประการ ในการหาเสียง คือ ใช้เงิน เท่ากัน ใช้เวลาเท่ากัน จัดเวทีเท่าเทียมกัน ขนาด จำนวน และสีของโพลเตอร์เท่าเทียมกัน เพื่อจะได้ไม่ เกิดข้อโต้แย้ง - เสียเปรียบ ระหว่างผู้สมัครและ พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัคร และเพื่อสนับสนุนและ ส่งเสริมให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างมีคุณภาพ (clean politics)</p>	<p>- หลักการในเรื่องนี้ได้กำหนดไว้ตาม ร่างมาตรา ๖๕ มาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๓ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ และ มาตรา ๘๔ แล้ว</p> <p>- หลักการในเรื่องนี้ได้กำหนดไว้ตาม ร่างมาตรา ๗๑ มาตรา ๘๒ และมาตรา ๘๔ แล้ว</p>
<p>กลุ่มปฏิรูปประเทศไทย สู่ความยั่งยืน จาก Website ของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ (๓๐ พ.ค. ๒๕๖๐)</p>	<p>- ควรจัดให้มีเวทีกลางเพื่อให้ทุกพรรคการเมือง สามารถแข่งขันในการนำเสนอนโยบายได้อย่างเท่า เทียมกัน และควรจัดสรรงบประมาณด้านประชาสัมพันธ์ ให้แก่พรรคการเมืองอย่างเพียงพอและเท่าเทียมกันทุก พรรค เพื่อให้การเลือกตั้งมีต้นทุนที่ต่ำ และเพื่อเป็น การป้องกันการถกถอนทุนคืน</p>		

ร่าง			
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.			
<p>มาตรา ๗๑ ห้ามผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือ ผู้ใดโฆษณาเสียงเลือกตั้งทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุ โทรทัศน์ เว้นแต่เป็นการดำเนินการตามที่ได้รับการสนับสนุน ตามมาตรา ๘๒</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๗๒ การหาเสียงเลือกตั้งจะกระทำโดย วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด แต่ห้ามมิให้ผู้ใดหาเสียง เลือกตั้งเพื่อประโยชน์หรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรค การเมืองใดภายในสามวันก่อนวันเลือกตั้ง</p> <p style="padding-left: 40px;">ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการหารือกับพรรคการเมือง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสื่อมวลชนทั้งสื่อพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ ด้วย</p> <p style="padding-left: 40px;">ในกรณีที่มีความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าผู้ใด กระทำการตามวรรคหนึ่งโดยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และ วิธีการ หรือฝ่าฝืนเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตาม วรรคหนึ่ง คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้แก้ไข</p>	<p>ผู้เข้าร่วมสัมมนา จากการสัมมนา ๒ ณ อาคารรัฐสภา ๒ (๒๘ ก.ย. ๕๙)</p> <p>กลุ่มปฏิรูปประเทศไทย สู่ความยั่งยืน จาก Website ของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ (๓๐ พ.ค. ๒๕๖๐)</p>	<p>- ควรมีการสนับสนุนให้มีการโฆษณาประชาชนสัมพันธ์ การหาเสียงเลือกตั้งผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็น การประหยัดงบประมาณ</p> <p>- ควรอนุญาตให้พรรคการเมืองใช้งบประมาณเพื่อ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ และควรมีการนำ นวัตกรรมใหม่ ๆ มาช่วยอำนวยความสะดวกในการหา เสียงให้แก่พรรคการเมืองทุกพรรคอย่างเท่าเทียมกัน</p>	<p>- เพิ่มหลักการใหม่เป็นมาตรานี้ตาม ข้อเสนอแนะแล้ว</p> <p>- เพิ่มหลักการใหม่เป็นมาตรานี้ตาม ข้อเสนอแนะแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>เปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ให้นำค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรานี้ไปรวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครและพรรคการเมืองด้วย</p>	<p>ผู้เข้าร่วมสัมมนาจาก การจัดสัมมนา ๔ ภาค (๔ - ๕ ก.พ. ๖๐) (๑๘ - ๑๙ ก.พ. ๖๐) (๒๕ - ๒๖ ก.พ. ๖๐) (๔ - ๕ มี.ค. ๖๐)</p>	<p>- ประเด็นคำถาม : ควรอนุญาตให้มีการหาเสียงเลือกตั้งทางสังคมออนไลน์ หรือไม่ อย่างไร ประเด็นนี้ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เห็นด้วยในการอนุญาตให้มีการหาเสียงเลือกตั้งทางสังคมออนไลน์ เนื่องจากเป็นวิธีที่เบิกกว้าง ทันสมัย รวดเร็ว สื่อสารง่าย และประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ โดยมีข้อเสนอแนะว่าควรออกกฎหมายในการหาเสียงดังกล่าวด้วยวิธีที่เข้มงวด รัดกุม และมีกำหนดระยะเวลาการหาเสียงที่ชัดเจน นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะว่าและหน่วยงานของรัฐ หรือ กกต. เป็นเจ้าภาพในการนำสื่อของพรรคการเมืองมาดำเนินการนำเสนอผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้เกิดการตรวจสอบและมีความเป็นกลาง</p>	<p>- เพิ่มหลักการใหม่เป็นมาตรานี้ตามข้อเสนอแนะแล้ว</p>
<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน</p>	<p>- มีเหตุผลและความจำเป็นเพียงใดที่บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อประโยชน์หรือเป็นโทษแก่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดภายในสามวันก่อนวันเลือกตั้ง</p>	<p>- เพื่อให้ผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีระยะเวลาพอสมควรในการชี้แจงแสดงข้อเท็จจริงได้</p>	

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p style="text-align: center;">มาตรา ๗๓ การหาเสียงเลือกตั้งด้วยวิธีการอื่นใดนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๒ และมาตรา ๘๔ คณะกรรมการจะกำหนดให้ต้องทำตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดได้ โดยคำนึงถึงความเท่าเทียม ความเสมอภาค และความเที่ยงธรรมของผู้สมัครและพรรคการเมือง</p>	<p style="text-align: center;">ราชฎร พ.ศ. .... สถานีวิทยุติดแห่งชาติ (๒๑ พ.ย. ๖๐) !</p>		
<p style="text-align: center;">มาตรา ๗๔ การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนอันมีลักษณะเป็นการชี้แนะหรือมีผลต่อการตัดสินใจในการลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด จะกระทำมิได้</p>	<p style="text-align: center;">คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>- ไม่มีความจำเป็นต้องมีบทบัญญัติตามร่างมาตรานี้ เพราะจากข้อมูลที่ได้จากการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่มีการบัญญัติข้อกำหนดในลักษณะเช่นนี้ไว้</p>	<p>- เห็นควรกำหนดหลักการนี้ไว้ เนื่องจากการสำรวจความคิดเห็นดังกล่าวมีผลต่อการชี้แนะและการตัดสินใจลงคะแนนเลือกตั้ง</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p> <p style="text-align: center;">สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๑ พ.ย. ๖๐)</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๗๕ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ในห้วงเวลาการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้บุคคลลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์ใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด</p> <p>(๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถานศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด</p> <p>(๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มี มหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ</p> <p>(๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. ....</p> <p>สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๑ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>๑. เห็นควรปรับปรุงถ้อยคำในร่างมาตรานี้เพื่อให้ครอบคลุมไปถึงผู้กระทำความผิดให้ผู้สมัครด้วย</p> <p>๒. เห็นควรปรับปรุงถ้อยคำในร่างมาตรานี้เพื่อให้ครอบคลุมไปถึงกรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาใช้ตำแหน่งหรืองบประมาณของทางราชการเพื่อกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อจูงใจให้ประชาชนเลือกตั้งหรือสนับสนุนตนเองในการเลือกตั้งในคราวต่อไปด้วย</p> <p>๓. ช้อยกเว้นตามร่างมาตรานี้ในวรรคสอง ที่บัญญัติว่า “ความใน (๓) มิให้ใช้บังคับกับผู้สมัครที่ใช้ความรู้ความสามารถทางศิลปะของตนหาเสียงให้แก่ตนเอง” อาจทำให้เกิดความเสียเปรียบกับผู้สมัครรายอื่นที่ไม่ได้เป็นนักแสดงได้</p>	<p>- ความในร่างมาตรานี้ใช้บังคับกับทั้งผู้สมัครหรือผู้ใดลึงครรอบคลุมถึงผู้กระทำความผิดให้ผู้สมัคร หรือบุคคลที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาด้วยแล้ว</p> <p>- ช้อยกเว้นในวรรคสองกำหนดขึ้น เนื่องจากเห็นว่าหากผู้สมัครคนใดมีความรู้ความสามารถทางศิลปะก็ควรสามารถใช้ความรู้ความสามารถดังกล่าวในการหาเสียงเลือกตั้งได้</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.	ร่าง	ผู้เสนอความเห็น	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>(๕) หลอกหลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง</p> <p>ความใน (๓) มิให้ใช้บังคับแก่ผู้สมัครที่ใช้ความรู้ความสามารถทางศิลปะของตนหาเสียงให้แก่ตนเองโดยไม่ใช้วิธีการในการแสดงพรรคสพ</p> <p>ความผิดตาม (๑) หรือ (๒) ให้ถือว่าเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้</p> <p>การชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มิให้ถือว่าเป็นการใส่ร้ายด้วยความเท็จหรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง</p>		<p>๔. ความผิดตามร่างมาตรานี้ได้มีการบัญญัติถึงบทกำหนดโทษไว้โดยเฉพาะแล้วสำหรับกรณีที่มีผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติ ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดให้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอีก เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจดำเนินคดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทั้งหมดในฐานะผู้ชี้ชื่อผู้จางานหรือตัวการร่วม</p>	<p>- เป็นหลักการเดิมที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>มาตรา ๗๖ ห้ามมิให้ผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดเรียกหรือรับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์ใดเพื่อลงสมัครหรือส่งผู้สมัคร หรือไม่ลงสมัครหรือไม่ส่งผู้สมัคร อันก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สมัครอื่นหรือพรรคการเมืองอื่นในการเลือกตั้ง และทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม</p>	ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น		
<p>มาตรา ๗๗ ห้ามมิให้ผู้สมัครผู้ใดจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้งหรือนำกลับไปจากที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งหรือรถกลับจากที่เลือกตั้งโดยเสียค่าโดยสาร ยานพาหนะหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติ</p> <p style="text-align: center;">ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง เพื่อจูงใจหรือควบคุมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด</p> <p style="text-align: center;">บทบัญญัติในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่การที่หน่วยงานของรัฐจัดยานพาหนะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด</p>	ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>มาตรา ๗๘ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยเข้ามีส่วนช่วยเหลือในการหาเสียงเลือกตั้ง หรือกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยประการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ทั้งนี้ เว้นแต่การกระทำนั้นเป็นการช่วยราชการหรือเป็นการประกอบอาชีพตามปกติโดยสุจริตของผู้นั้น</p>	ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น		
<p>มาตรา ๗๙ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง</p> <p>การใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายตามวรรคหนึ่ง มิให้หมายรวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติที่พึงต้องปฏิบัติในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น หรือการแนะนำหรือช่วยเหลือในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองโดยมิได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ แม้ว่าการกระทำจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด</p> <p>ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการหรือกรรมการ</p>	ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ที่พบเห็นมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติหรือระงับการกระทำใดที่เห็นว่าอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองได้</p> <p style="text-align: center;">ในกรณีตามวรรคสาม ให้คณะกรรมการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์อันอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ ในเขตเลือกตั้งหรือนอกเขตเลือกตั้ง หรือห้ามเข้าเขตเลือกตั้งใดเขตเลือกตั้งหนึ่งได้</p>			
<p>มาตรา ๘๐ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใดไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง นับตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนถึงวันเลือกตั้ง</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.		
มาตรา ๘๑ เพื่อให้การหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้คณะกรรมการกำหนดลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครและพรรคการเมือง	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ
ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจะมีผู้ช่วยหาเสียงได้แต่ต้องไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการกำหนด และต้องแจ้งให้สำนักงานทราบรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ช่วยหาเสียงหน้าที่ และคำตอบแทนผู้ช่วยหาเสียง ทั้งนี้ ตามรายการและวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด	นายบุญเลียง อดทน เสนอความเห็นผ่าน ศูนย์สื่อสาร สปท. (๒๗ ต.ค. ๕๙)	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
	นายสรรรถ กลิ่นประทุม นายกสมาคมแห่ง สถาบันพัฒนาการเมือง และการเลือกตั้ง (๑๒ ต.ค. ๕๙)	ความเห็นที่เสนอ
		<p>- ไม่ควรมีผู้ช่วยหาเสียง (หวัหะแนน) ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เนื่องจากหวัหะแนนเป็นต้นการทำให้การเลือกตั้งมีปัญหา โดยควรรีบทัดแต่เฉพาะผู้ช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งต้องกำหนดให้มีหน้าที่อย่างจำกัดเท่านั้น</p> <p>- กกต. ไม่ควรเข้าควบคุมนโยบายหาเสียงของพรรคการเมือง เพราะนโยบายจะตีหรือไม่อย่างไร ควรปล่อยให้ไปปฏิบัติตามกลไกประชาธิปไตยโดยประชาชนเป็นผู้ตัดสิน เพราะพรรคการเมืองเป็นของประชาชน ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาตามความในรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๒๔ (๕) ได้กำหนดให้ กกต. มีอำนาจเพียงดูแลการดำเนินงานของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น ฉะนั้น กกต. หรือหน่วยงานใด ๆ จึงไม่เหมาะเข้ามากำกับดูแลตัดสินนโยบายการหาเสียงของพรรคการเมืองว่าเหมาะสมหรือไม่ เพราะหากไม่เหมาะสมหรือเกิดความเสียหายพรรคการเมืองย่อมต้องเป็นผู้รับผิดชอบอยู่แล้ว</p>
		<p>- เป็นหลักการที่กำหนดขึ้นใหม่เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีข้อมูลเกี่ยวกับผู้ช่วยหาเสียง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและตรวจสอบ</p> <p>- การกำหนดลักษณะต้องห้ามหาเสียงเลือกตั้งตามร่างมาตรานี้มีขึ้นเพื่อเป็นการรอบแนวทางการหาเสียงเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
	<p>ผู้เข้าร่วมสัมมนาจาก การจัดสัมมนา ๔ ภาค (๔ - ๕ ก.พ. ๖๐) (๑๘ - ๑๙ ก.พ. ๖๐) (๒๕ - ๒๖ ก.พ. ๖๐) (๔ - ๕ มี.ค. ๖๐)</p>	<p>- ประเด็นคำถาม : ควรมีการขึ้นทะเบียนหัวหน้าคณะ หรือไม่ อย่างไร ประเด็นนี้ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่ เห็นด้วยในการขึ้นทะเบียนหัวหน้าคณะ เพื่อให้จะได้ ทราบว่า เป็นบุคคลใด ซึ่งการขึ้นทะเบียนจะสามารถใช้ เป็นข้อมูลตรวจสอบการทุจริตหาเสียงของผู้สมัครรับ เลือกตั้งได้ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอให้มีการกำหนด จำนวนหัวคะแนนของผู้สมัครแต่ละคน และควรมีการ กำหนดค่าตอบแทนที่ชัดเจน โดยให้นำค่าตอบแทน ดังกล่าวไปคำนวณรวมกับค่าใช้จ่ายในการหาเสียง เลือกตั้ง อย่างไรก็ตามประเด็นนี้มีการตั้งข้อสังเกตว่า แต่เดิม กกต. ก็มีการกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้สมัครรับ เลือกตั้งต้องแจ้งชื่อผู้ช่วยหาเสียงของตนอยู่แล้ว</p>	<p>- เพิ่มหลักการตามข้อเสนอแนะแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p style="text-align: center;">คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก (๒๑ พ.ย. ๖๐)</p>	<p style="text-align: center;">สปท. (๖ ก.พ. ๒๕๖๐)</p>	<p>๑. ความรู้การเปิดเผยรายชื่อผู้ช่วยหาเสียงเพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ ทราบด้วย ๒. การกำหนดลักษณะต้องห้ามหาเสียงตามร่างมาตรา ๙๖ นี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งควรกำหนดลักษณะการหาเสียงที่ขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ในมาตรา ๕๗ ด้วย โดยให้ถือว่าเป็นการหาเสียงที่ต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ในมาตรา ๕๗ อาทิ เช่น การณีการหาเสียงโดยใช้นโยบายประชาชนนิยม เป็นต้น</p>	<p>- หลักการในเรื่องนี้ได้กำหนดไว้ในร่าง มาตรา ๘๒ แล้ว</p>
<p>มาตรา ๘๒ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่สนับสนุน การโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครและพรรค การเมือง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คณะกรรมการกำหนด ในการนี้ คณะกรรมการจะขอให้ หน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ดำเนินการสนับสนุนด้วยก็ได้</p>		<p>- เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาการเลือกตั้งให้ กกต. จัดส่งประวัติและข้อมูลของผู้รับสมัครเป็นเอกสารตามคร่าวเรื่องต่าง ๆ ในเขตเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนทราบถึงข้อมูลเบื้องต้นของผู้สมัครรับเลือกตั้ง</p>	

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p> <p style="text-align: center;">สพท. (๖ ก.พ. ๒๕๖๐)</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p> <p>- กกต. ต้องสนับสนุนการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างเหมาะสมและเป็นธรรมตามกฎหมาย เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง</p> <p>- ควรให้มีการจัดได้ว่าที่ระหว่างผู้สมัคร หรือไม่อย่างใดก็ได้ให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เห็นตัวในการจัดให้มีการโต้แย้งระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. เนื่องจากจะช่วยให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลของผู้สมัครและพรรคการเมือง นอกจากนี้ผู้สมัครจะได้อำนาจในการนี้เพื่อแสดงความรู้ความสามารถ ในการสื่อสารกับประชาชนอีกด้วย อย่างไรก็ตามประเด็นนี้มีความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาที่ไม่เห็นด้วย เนื่องจากเห็นว่าการหาเสียงด้วยวิธีการนี้ไม่ควรเป็นการบังคับ แต่ควรให้อิสระแก่พรรคการเมือง นอกจากนี้ยังเห็นว่าผ่านมาการดำเนินการด้วยวิธีการนี้โดย กกต. ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเพราะผู้ที่มาเข้าฟังใช้วิธีเกณท์มา จึงทำให้เกิดความสับสนเปลี่ยนแปลงก่อให้เกิดความขัดแย้งในพื้นที่</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p> <p>- ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว</p> <p>- มีการตัดหลักการดังกล่าวออก เนื่องจากการกำหนดไว้อาจเกิดความได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างพรรคการเมืองใหญ่กับพรรคการเมืองเล็กได้</p>
---	--	---	--

ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.			
มาตรา ๘๓ ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน ผู้ตรวจการเลือกตั้ง และเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานการเลือกตั้ง ที่จะต้องตรวจสอบดูแลการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีที่พบเห็นการกระทำใดมิได้เป็นไปตามมาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ ต้องรายงานให้คณะกรรมการทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยทันที	พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน หรือเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งมีหน้าที่ตามวรรคหนึ่งผู้ใดไม่รายงานให้คณะกรรมการทราบโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดทางวินัย และให้คณะกรรมการส่งเรื่องให้ผู้อำนาจดำเนินการทางวินัยดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง	ผู้เสนอความเห็น	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๘๓ ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน ผู้ตรวจการเลือกตั้ง และเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานการเลือกตั้ง ที่จะต้องตรวจสอบดูแลการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีที่พบเห็นการกระทำใดมิได้เป็นไปตามมาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ ต้องรายงานให้คณะกรรมการทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยทันที	พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน หรือเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งมีหน้าที่ตามวรรคหนึ่งผู้ใดไม่รายงานให้คณะกรรมการทราบโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดทางวินัย และให้คณะกรรมการส่งเรื่องให้ผู้อำนาจดำเนินการทางวินัยดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง	คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๑ พ.ย. ๖๐)	ความเห็นที่เสนอ
มาตรา ๘๓ ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน ผู้ตรวจการเลือกตั้ง และเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานการเลือกตั้ง ที่จะต้องตรวจสอบดูแลการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีที่พบเห็นการกระทำใดมิได้เป็นไปตามมาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ ต้องรายงานให้คณะกรรมการทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยทันที	พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน หรือเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งมีหน้าที่ตามวรรคหนึ่งผู้ใดไม่รายงานให้คณะกรรมการทราบโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดทางวินัย และให้คณะกรรมการส่งเรื่องให้ผู้อำนาจดำเนินการทางวินัยดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง	- บทบัญญัติตามร่างมาตรา ๘๑ ในวรรคสอง ควรมีการบัญญัติให้ชัดเจนถึงหน้าที่ของบุคคลที่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับกรอำนาจการหรือการประสานงานในการเลือกตั้งโดยตรงเท่านั้น	- หลักการในเรื่องนี้ได้กำหนดไว้ตาม ร่างมาตรา ๘๓ แล้ว

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๘๕ ให้ผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใด ปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งได้เฉพาะ ในสถานที่คณะกรรมการกำหนด และต้องมีขนาดและ จำนวนไม่เกินที่คณะกรรมการกำหนด โดยกำหนด ดังกล่าวให้เท่าหรือกับพรรคการเมืองด้วย</p>	<p>คณะกรรมการ วิสามัญพิจารณาร่าง พ.ร.ป. ว่าด้วย คณะกรรมการเลือกตั้ง พ.ศ. .... สบช. (๒ มิ.ย. ๖๐)</p>	<p>- ความริ่การกำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรการเพื่อให้ กกด. สามารถควบคุมดูแลการหาเสียงเลือกตั้ง อาทิ การควบคุมขนาด จุดตั้งป้าย หรือจำนวนป้ายที่ปิด โฆษณาหาเสียง เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกัน</p>	<p>- หลักการในเรื่องนี้ได้กำหนดไว้ตาม ร่างมาตรา ๘๕ แล้ว</p>
<p style="text-align: center;">หมวด ๕ การออกเสียงลงคะแนนและการนับคะแนน</p>	<p>นายสกุล สือทรงธรรม กรรมการการมูลนิธิองค์กร กลางเพื่อประชาธิปไตย และกรรมการเครือข่าย เอเชียเพื่อการเลือกตั้ง เสรี (คณะอนุกรรมการฯ เชิญมาร่วมประชุม) (๑๔ มี.ค. ๖๐)</p>	<p>- ความริ่บทบัญญัติที่อ่านววยความสะดวกเกี่ยวกับการ ลงคะแนน โดยให้มีการลงทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งผ่าน ช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับผู้ใช้แรงงาน หรือ นักศึกษา หรือผู้ที่อยู่นอกเขตภูมิลำเนาให้สามารถผู้ใช้ สิทธิในวันเลือกตั้งผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้</p>	<p>- ความในหมวดนี้เหมาะสมแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p style="text-align: center;">นายผู้สัคดี จาก Website ของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ (๑๔ พ.ค. ๖๐)</p>	<p style="text-align: center;">นายผู้สัคดี จาก Website ของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ (๑๔ พ.ค. ๖๐)</p>	<p>- ควรกำหนดให้สามารถลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งซึ่ง เป็นพื้นที่ได้ก็ได้ โดยอาศัยระบบข้อมูลทะเบียนราษฎร ที่เชื่อมโยงกันทั่วประเทศ เพื่อเป็นการลดภาระค่า เดินทางของผู้ที่ไปทำงานต่างถิ่นล้าเนา และทำให้การ ซื้อเสียงเป็นไปได้ยากขึ้น รวมถึงเป็นการป้องกันการ ข่มขู่ คุกคาม ของกลุ่มผู้มีอิทธิพลในการลงคะแนนได้ อีกด้วย</p>	<p>- ความในหมวดนี้เหมาะสมแล้ว</p>
<p style="text-align: center;">ส่วนที่ ๑ การออกเสียงลงคะแนน</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เข้าร่วมสัมมนาจาก การจัดสัมมนา ๔ ภาค (๔ - ๕ ก.พ. ๖๐) (๑๘ - ๑๙ ก.พ. ๖๐) (๒๕ - ๒๖ ก.พ. ๖๐) (๔ - ๕ มี.ค. ๖๐)</p>	<p>- ประเด็นคำถาม : ควรกำหนดให้มีการลงคะแนนโดย วิธีการอื่นนอกจากการใช้บัตรลงคะแนนหรือไม่ อย่างไร ประเด็นนี้ผู้เข้าร่วมสัมมนาโดยส่วนใหญ่ เห็นด้วยที่จะมีวิธีการลงคะแนนด้วยวิธีการอื่นได้ เช่น การใช้เครื่องลงคะแนน การลงคะแนนผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต เนื่องจากเป็นวิธีการที่มีความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะจำนวนบัตรเสียจะ</p>	<p>- กำหนดหลักการเป็นวรรคสองเพื่อให้ สามารถลงคะแนนโดยวิธีการอื่น นอกจากการใช้บัตรลงคะแนนตาม ข้อเสนอแนะแล้ว</p>
<p>มาตรา ๘๕ การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำได้ โดยวิธีการลงคะแนนด้วยบัตรเลือกตั้ง คณะกรรมการออกกำหนดให้มีการออกเสียง ลงคะแนนโดยวิธีอื่นก็ได้ หากการออกเสียงลงคะแนนโดย วิธีนั้นสามารถป้องกันการทุจริตในการเลือกตั้งได้ไม่น้อย กว่าและสะดวกกว่าการออกเสียงลงคะแนนด้วยบัตร เลือกตั้งและสมาชิกใช้จ่ายน้อยกว่า และวิธีการนั้น</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>เป็นการออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ</p> <p>การออกเสียงลงคะแนนตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด</p> <p>ในกรณีที่คณะกรรมการกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่มีวิธีการลงคะแนนด้วยบัตรเลือกตั้งให้นำความในมาตรา ๕๒ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๑๐๐ มาใช้บังคับ</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>น้อยลงและจะช่วยเหลือปัญหาเรื่องจำนวนกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง อย่างไรก็ตามประเด็นนี้มีความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาที่มีการตั้งข้อสังเกตและไม่เห็นด้วย เนื่องจากการใช้วิธีการลงคะแนนด้วยวิธีการอื่นต่อคำถามถึงความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อวิธีการดังกล่าว รวมถึงและคำถามถึงเรื่องปัญหาความขัดข้องทางเทคนิคที่อาจส่งผลกระทบต่อการใช้งานเครื่องมือดังกล่าว ประกอบกับปัญหาความไม่เหมาะสมกับบางพื้นที่ เช่น พื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และความไม่เหมาะสมกับบุคคลบางประเภท เช่น ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ</p> <p>- การลงคะแนนเลือกตั้งโดยวิธีอื่นตามร่างมาตรานี้ในวรรคสอง ที่กำหนดให้ “คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งโดยวิธีอื่นก็ได้” หากการลงคะแนนโดยวิธีนั้นสามารถป้องกันการทุจริตในการเลือกตั้งได้ไม่น้อยกว่าและสะดวกกว่าการลงคะแนนด้วยบัตรเลือกตั้งและมีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าและวิธีที่นั่นเป็นการลงคะแนนโดยตรงและลับ” โดยเห็นว่า</p>	<p>- หากการลงคะแนนด้วยวิธีการอื่นสะดวกกว่าและประหยัดค่าใช้จ่ายเป็นการดีกว่าการลงคะแนนด้วยบัตรเลือกตั้ง เพราะจะทำให้ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งลดลง</p>

ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.		ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>มาตรา ๘๖ ที่บัตรเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้งให้ มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนด ในการกำหนด เกี่ยวกับที่บัตรเลือกตั้งต้องกำหนดให้สามารถใช้ที่บัตร เลือกตั้งเดิมได้ด้วย</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>	<p>สภาผู้แทนราษฎร (๒๑ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>หากการลงคะแนนเลือกตั้งโดยวิธีอื่นที่มีค่าใช้จ่ายที่ น้อยกว่า อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาวิธีการ เลือกตั้งแบบอื่น ๆ ที่มีต้นทุนสัมยมากกว่า</p>	
<p>มาตรา ๘๗ ในวันเลือกตั้งให้เปิดการออกเสียง ลงคะแนนตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา</p>	<p>ผู้เข้าร่วมสัมมนาจาก การจัดสัมมนา ๔ ภาค (๔ - ๕ ก.พ. ๖๐) (๑๘ - ๑๙ ก.พ. ๖๐) (๒๕ - ๒๖ ก.พ. ๖๐) (๔ - ๕ มี.ค. ๖๐)</p>	<p>- ประเด็นคำถาม : ระยะเวลาในการลงคะแนน เลือกตั้งควรจะเริ่ม และสิ้นสุดเวลาใด หากกำหนด ระยะเวลาลงคะแนนเลือกตั้ง ตั้งแต่ระยะเวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๐๐ นาฬิกา มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร ประเด็นนี้ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่ เห็นว่าไม่ มีความเหมาะสม เนื่องจากภายหลังเสร็จสิ้นการ เลือกตั้งโดยมีการปิดหีบแล้วยังมีกระบวนการที่ต้อง ดำเนินการต่อจากนั้นอีกหลายขั้นตอน ซึ่งการกำหนด ดังกล่าวจะเป็นช่วงเวลาที่ยื่นจนเกินไป โดยเฉพาะ</p>	<p>- ความในร่างมาตราที่เหมาะสมแล้ว เนื่องจากเคยมีการกำหนดช่วงเวลานี้ ในการลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญครั้ง ที่ผ่านมาแล้ว</p>	

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๘๘ ก่อนเริ่มเปิดให้มีการออกเสียงลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งนั้นับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมดของหน่วยเลือกตั้งนั้น และเปิดประกาศจำนวนบัตรเลือกตั้งไว้ในที่เปิดเผย และเมื่อถึงเวลาเปิดการลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเปิดบัตรเลือกตั้งในที่เปิดเผย แสดงให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งนั้นเห็นว่าบัตรเลือกตั้งเป็นฉบับเปล่า และให้ปิดบัตรเลือกตั้งตามวิธีการที่</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>	<p>บางพื้นที่ที่มีความเสี่ยง เช่น พื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นต้น อย่างไรก็ตามประเด็นนี้มีความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาที่เห็นด้วยว่าการกำหนดระยะเวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๐๐ นาฬิกา มีความเหมาะสมแล้ว เนื่องจากเป็นการขยายระยะเวลาให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเพิ่มมากยิ่งขึ้นซึ่งเป็นประโยชน์แก่ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ประกอบกับและช่วงเวลาดังกล่าวเคยมีการนำมาใช้แล้วในช่วงการลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ โดยไม่ปรากฏว่าพบปัญหาแต่อย่างใด</p>	

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>คณะกรรมการกำหนด แล้วให้ทำการบันทึกการ ดำเนินการดังกล่าว โดยให้ผู้สิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสอง คนซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้งในขณะนั้นลงลายมือชื่อในบันทึกนั้น ด้วย เว้นแต่ไม่มีผู้สิทธิเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้ง</p>	<p style="text-align: center;">ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๘๘ ในระหว่างเวลาเปิดการออกเสียง ลงคะแนน ให้ผู้สิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะออกเสียง ลงคะแนนนำบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรหรือ หลักฐานอื่นใดของทางราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่มี รูปถ่ายและมีเลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตรไปแสดง ตนต่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง แล้วให้กรรมการ ประจำหน่วยเลือกตั้งมอบบัตรเลือกตั้งให้แก่ผู้นั้นเพื่อไป ออกเสียงลงคะแนน</p> <p>บัตรประจำตัวประชาชนแม้จะหมดอายุแล้วก็ให้ สามารถใช้ในการแสดงตนตามวรรคหนึ่งได้</p> <p>ขั้นตอนและวิธีการตรวจสอบการแสดงตนให้ เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด</p>	<p style="text-align: center;">ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๘๐ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใด ให้ออกเสียงลงคะแนนได้ ณ ที่เลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งนั้น และให้มีสิทธิลงคะแนนได้เพียงแห่งเดียว</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๘๑ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยเลือกตั้งอื่นที่อยู่นอกหน่วยเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งเดียวกัน สามารถออกเสียงลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งที่ตนต้องปฏิบัติหน้าที่ โดยให้ประธานกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งบันทึกการลงคะแนนของผู้นั้นไว้ และแจ้งให้ประธานกรรมการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งทราบ ทั้งนี้ ตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๘๒ การออกเสียงลงคะแนน ให้ทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่องทำเครื่องหมายของหมายเลขผู้สมัครในบัตรเลือกตั้ง และในการนี้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งประสงค์จะลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด ให้ทำ</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>เครื่องหมายกากบาทลงในช่องทำเครื่องหมาย “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด”</p>	<p>นายสกุล สือทรงธรรม กรรมการมูลนิธิองค์การ กลางเพื่อประชาธิปไตย และกรรมการเครือข่าย เอเชียเพื่อการเลือกตั้ง เสรี (คณะอนุกรรมการฯ (๑๔ มี.ค. ๖๐)</p>	<p>๑. ควรมีการอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ป่วยใน โรงพยาบาล ผู้สูงอายุในบ้านพักคนชรา หรือบุคคล ใดๆ ในบ้านพักของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่แจ้งความ ประสงค์ ต้องการรับความสะดวก โดยการจัดให้มี หน่วยเลือกตั้งเคลื่อนที่ (mobile electoral unit) เพื่อส่งเสริมระบบประชาธิปไตยอย่างทั่วถึง (universal suffrage) สำหรับประชาชนทุกกลุ่ม ๒. สถานที่ลงคะแนนต้องมีลักษณะของอารยะ สถาปัตยกรรม ซึ่งเอื้อให้คนพิการ และผู้สูงอายุเข้าถึงง่าย มีแสงสว่างเพียงพอ และมีทางเข้าออกแยกจากกัน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างทั่วถึง และเป็นการให้ความสำคัญต่อสิทธิมนุษยชน รวมถึง เป็นการสร้างมาตรฐานการจัดหน่วยเลือกตั้งให้เป็นที่ยอมรับ</p>	<p>- หลักการในเรื่องนี้ได้กำหนดไว้ตาม ร่างมาตรา ๕๓ แล้ว</p>
<p>มาตรา ๕๓ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่คน พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุ ในการออกเสียง ลงคะแนน ให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการ มอบหมายจัดให้มีการอำนวยความสะดวกสำหรับการออก เสียงลงคะแนนของบุคคลดังกล่าวไว้เป็นพิเศษ หรือจัดให้ มีการช่วยเหลือในการออกเสียงลงคะแนนภายใต้การ กำกับดูแลของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ในการ ให้ความช่วยเหลือดังกล่าวต้องให้บุคคลนั้นได้ออกเสียง ลงคะแนนด้วยตนเองตามเจตนาของบุคคลนั้น</p> <p>ในการนี้คณะกรรมการเห็นสมควร อาจกำหนดให้ มีการจัดที่เลือกตั้งสำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือ ผู้สูงอายุ เป็นกรณีพิเศษ โดยจัดให้บุคคลนั้นได้ลงทะเบียน เพื่อขอใช้สิทธิเลือกตั้ง ณ สถานที่ดังกล่าว และเมื่อได้ ลงทะเบียนแล้ว ให้หมดสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่ตน มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>การอำนวยความสะดวกตามวรรคหนึ่ง การจัดที่ เลือกตั้งและการลงทะเบียนเพื่อขอใช้สิทธิตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ กำหนด การลงทะเบียนดังกล่าวให้เป็นไปตามวิธีการที่ คณะกรรมการกำหนด ซึ่งต้องคำนึงถึงความสะดวก ของผู้ลงทะเบียนด้วย</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๘๔ เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเครื่องหมาย กากบาทลงในบัตรเลือกตั้งแล้ว ให้พับบัตรเลือกตั้งเพื่อมิ ให้ผู้อื่นทราบว่าลงคะแนนเลือกผู้สมัครผู้ใดหรือลงคะแนน ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด แล้วให้นำบัตรเลือกตั้งนั้นใส่ลงในหีบ บัตรเลือกตั้งด้วยตนเองต่อหน้ากรรมการประจำหน่วย เลือกตั้ง</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๘๕ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งหรือไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งนั้น พยายามออกเสียงลงคะแนนหรือออกเสียงลงคะแนน โดยแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือหลักฐานอื่นที่มีได้มิไว้สำหรับตนหรือที่ปลอมแปลงขึ้นต่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อออกเสียงลงคะแนน</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๘๖ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดใช้บัตรอื่นที่มีใช้บัตรเลือกตั้งที่ได้รับจากเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งซึ่งมีอำนาจเพื่อออกเสียงลงคะแนน ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งออกไปจากที่เลือกตั้ง</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๘๗ ห้ามมิให้ผู้ใดจงใจทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่ยึดแก่ตนโดยวิธีใด ๆ ที่บัตรเลือกตั้ง</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๘๘ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดๆ ภายใต้อาณัติเลือกตั้ง</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๘๙ ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งใส่ในหีบบัตรเลือกตั้งโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญญัติรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อออกเสียงลงคะแนนโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้บัตรเลือกตั้งเพิ่มขึ้นจากความจริง</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๐๐ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนำบัตรเลือกตั้งที่ออกเสียงลงคะแนนแล้วแสดงต่อผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าได้ลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

ร่าง			
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.			
<p>มาตรา ๑๐๑ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถใช้สิทธิได้ หรือขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไป ณ ที่เลือกตั้ง หรือมิให้ไปถึง ณ ที่ดังกล่าว ภายในกำหนดเวลาที่ออกเสียงลงคะแนนได้</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๐๒ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเรียกรับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อลงคะแนนหรืองดเว้นไม่ลงคะแนน</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>	<p></p>	<p></p>
<p>มาตรา ๑๐๓ ในกรณีที่มีการออกเสียงลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งแห่งใดไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากเกิดกลางล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น ถ้าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนวันเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ที่มีสิทธิเลือกตั้งสามารถไปลงคะแนน</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>	<p></p>	<p></p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>เลือกตั้งได้โดยสะดวก แต่ถ้าไม่อาจกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ได้ ให้ประกาศลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นแล้วรายงานต่อคณะกรรมการโดยเร็ว</p> <p style="text-align: center;">ในกรณีที่เกิดเหตุตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในวันเลือกตั้ง</p> <p>ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการโดยเร็ว</p> <p style="text-align: center;">การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้</p> <p>เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด</p> <p>เมื่อได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ให้คณะกรรมการพิจารณาและกำหนดวันลงคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้นหรือมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นเพื่อประโยชน์แห่งความสุจริตและเที่ยงธรรมในการเลือกตั้งโดยเร็ว</p>	<p>๕</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๐๔ เมื่อถึงกำหนดเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนนแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศปิดการออกเสียงลงคะแนน และงดจ่ายบัตรเลือกตั้ง แล้วให้ทำเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งที่เหลืออยู่ให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ประสงค์จะแนบไม่ได้ แต่ในการนี้ยังมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะออกเสียงลงคะแนนได้มาปรากฏตัวอยู่ในที่เลือกตั้งเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วก่อนเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน แต่ยังไม่ได้แสดงตนหรือรับบัตรเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งปิดช่องใส่บัตรเลือกตั้งของหีบบัตรเลือกตั้ง และจัดทำรายการเกี่ยวกับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมด จำนวนผู้มาแสดงตนและรับบัตรเลือกตั้ง และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือ แล้วประกาศให้ประชาชนที่อยู่ ณ ที่เลือกตั้ง ได้ทราบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๐๕ ตั้งแต่เวลาที่ได้เปิดและปิดที่รับ บัตรเลือกตั้งที่ตั้งไว้เพื่อการออกเสียงลงคะแนน หรือ ภายหลังที่ได้ปิดที่รับบัตรเลือกตั้งนั้นเพื่อรักษาไว้เมื่อการ เลือกตั้งได้เสร็จสิ้นแล้วห้ามมิให้ผู้ใดเปิด ทำลาย ทำให้ เสียหาย ทำให้เปลี่ยนแปลง หรือทำให้รู้ประโยชน์ หรือ นำไปซึ่งที่รับบัตรเลือกตั้ง หรือบัตรเลือกตั้ง หรือเอกสาร หรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งที่คณะกรรมการ ประจำหน่วยเลือกตั้งจัดทำโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วย กฎหมาย</p>	<p style="text-align: center;">ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>	<p style="text-align: center;">.</p>	<p style="text-align: center;">.</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p style="text-align: center;">ส่วนที่ ๒</p> <p style="text-align: center;">การออกเสียงลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้ง</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เข้าร่วมสัมมนา จากการจัดสัมมนา ณ อาคารรัฐสภา ๒ (๒๘ ก.ย. ๕๙)</p>	<p>- ควรมีการกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จะมาลงคะแนนล่วงหน้าก่อนวันเลือกตั้งทั้งในเขตและนอกเขตเลือกตั้งให้มีความชัดเจน</p>	<p>- พิจารณาร่างนี้ได้กำหนดไว้ตามร่าง มาตรา ๑๐๗ และร่างมาตรา ๑๐๘ แล้ว</p>
<p>มาตรา ๑๐๖ การจัดให้มีการออกเสียง ลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้ง นอกจากที่บัญญัติไว้ โดยเฉพาะในส่วนนี้แล้ว ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		<p>- พิจารณาร่างนี้ให้เป็นไปตาม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๕</p>
<p>มาตรา ๑๐๗ ผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขต เลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งติดต่อกันเป็นเวลาน้อยกว่า เก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง ให้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน ในเขตเลือกตั้งที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านติดต่อกันครั้ง สุดท้ายเป็นวงกลมไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน</p> <p>บุคคลตามวรรคหนึ่ง หากประสงค์จะใช้สิทธิ เลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง ให้ยื่นขอ ลงทะเบียนต่อคณะกรรมการเลือกตั้งประจำเขต เลือกตั้งภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด และให้</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๒ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- ควรบัญญัติเพิ่มให้นำบทบัญญัติตามร่างมาตรา ๑๐๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับบุคคลตามร่างมาตรา ๑๐๘ ด้วย</p>	<p>- พิจารณาร่างนี้ให้เป็นไปตาม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๕</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>นำความในมาตรา ๑๐๘ วรรคสองและวรรคสี่ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม</p>			
<p>มาตรา ๑๐๘ ในการเลือกตั้งทั่วไป ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งได้รับคำสั่งจากราชการให้ไปปฏิบัติหน้าที่นอกเขตเลือกตั้งที่มีสิทธิเลือกตั้ง หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านประสงค์จะใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งหรือนอกเขตเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี ให้ยื่นขอลงทะเบียนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด</p> <p>การยื่นขอลงทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่มีสิทธิเลือกตั้ง ถ้าเป็นการขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งที่มีสิทธิเลือกตั้ง จะยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่มีสิทธิเลือกตั้งหรือที่ตนประสงค์จะใช้สิทธิเลือกตั้งก็ได้ หรือคณะกรรมการจะกำหนดให้ลงทะเบียน</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้</p> <p>เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ตรวจสอบการมีสิทธิเลือกตั้งของผู้ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้าเห็นว่าถูกต้อง ให้ทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ประสงค์จะออกเสียงลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้งที่ได้ลงทะเบียนไว้แล้ว และประกาศให้ผู้ลงทะเบียนนั้นสามารถไปถึงจำนวนผู้ขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งนั้น และกำหนดที่เลือกตั้งกลางที่ผู้นั้นจะไปใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนน และแจ้งให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ผู้นั้นมีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบ และหมายเหตุสถานที่ผู้นั้นจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเอกสารที่เกี่ยวข้อง เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งลงทะเบียนผู้ใดแล้ว ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะใช้สิทธิเลือกตั้ง ณ หน่วยเลือกตั้งที่มีสิทธิอยู่เดิม สำหรับการเลือกตั้งครั้งนั้น</p>			<p>การใช้สิทธิเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง สถานที่และ</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>จำนวนที่เลือกตั้งกลาง วันที่กำหนดใหม่ใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนน การออกเสียงลงคะแนน และการนับคะแนน การส่งบัตรเลือกตั้ง และการดำเนินการอื่นที่จำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ วันที่กำหนดใหม่ใช้สิทธิต้องเป็นวันเดียวกันทุกแห่ง และจะกำหนดให้ลงคะแนนกันในวันไม่ได้</p> <p style="text-align: center;">ความในมาตราฉบับนี้ใช้บังคับแก่บุคคลที่มีหลักฐานแสดงว่าในวันเลือกตั้งตนมีหน้าที่จะต้องไปปฏิบัติหน้าที่ ณ ที่อื่นใดนอกเขตเลือกตั้งตนมีสิทธิเลือกตั้ง จงไม่สามารถใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้งได้ด้วย โดยอนุโลม</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>- ควรปรับปรุงถ้อยคำของคำว่า “การเลือกตั้งใหม่” ให้หมายรวมแต่เฉพาะการเลือกตั้งใหม่ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้เลือกตั้งใหม่ เท่านั้น ซึ่งไม่รวมถึงการเลือกตั้งทั่วไปครั้งใหม่ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจน</p>	<p>- ความในร่างมาตราใหม่เหมาะสมแล้ว</p>
<p>มาตรา ๑๐๙ ผู้ลงทะเบียนตามมาตรา ๑๐๘ และเข้าไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว แต่ไม่ได้ใช้สิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งใหม่ ให้ถือว่า การลงทะเบียนนั้นเป็นการแจ้งเหตุอันสมควรและไม่ถูกจำกัดสิทธิตามมาตรา ๓๕</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๑๐ ในการเลือกตั้งทั่วไปอันมิใช่เป็นการเลือกตั้งใหม่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรจะขอลงทะเบียนเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งเฉพาะในครั้งนั้น ณ ประเทศที่ตนมีถิ่นที่อยู่ก็ได้</p> <p>เมื่อได้ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้สิทธิเลือกตั้งได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๑ และมาตรา ๑๑๒</p> <p>ให้นำความในมาตรา ๑๐๘ วรรคสี่ และมาตรา ๑๐๙ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวันที่กำหนดให้มาใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนน คณะกรรมการจะกำหนดให้แตกต่างกันในแต่ละประเทศตามที่เห็นสมควรก็ได้</p>	<p>สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๒ พ.ย. ๖๐)</p> <p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๒ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- บทบัญญัติตามร่างมาตรา ๑๑๐ วรรคหนึ่ง - วรรคห้า บัญญัติให้นำร่างมาตรา ๑๐๘ วรรคหนึ่ง - วรรคห้า มาใช้บังคับกับร่างมาตรา ๑๑๑ วรรคสาม ด้วย</p>	<p>- ความในร่างมาตรา ๑๑๑ วรรคสามแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๑๑ ในกรณีที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ลงทะเบียนเพื่อขอใช้สิทธิเลือกตั้งในประเทศใด ให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายจัดให้ มีการออกเสียงลงคะแนนในประเทศนั้น โดยอาจจัดให้มี สถานที่ลงคะแนน หรือให้มีการออกเสียงลงคะแนนทาง ไปรษณีย์หรือวิธีอื่นใดที่มีใช้ในการจัดให้มีสถานที่ ออกเสียงลงคะแนนก็ได้ ทั้งนี้ ให้พิจารณาตามความ เหมาะสมของประเทศนั้น และให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๑๒ เมื่อขอใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๑๑๐ แล้ว ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นหมดสิทธิออกเสียง ลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มี สิทธิเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งนั้น</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๑๓ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวัน ให้คณะกรรมการประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปถึงจำนวนผู้ลงทะเบียนขอใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรแยกตามประเทศ</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๑๔ ในการออกเสียงลงคะแนนตามส่วนนี้ เมื่อได้ดำเนินการลงคะแนนเสร็จสิ้นแล้ว คณะกรรมการอาจจัดให้มีการดำเนินการล่วงหน้าเพื่อนำบัตรเลือกตั้งมานับรวมในวันเลือกตั้งได้ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเฉพาะท้องถิ่น คณะกรรมการจะกำหนดเป็นอย่างอื่นก็ได้</p> <p style="text-align: center;">ในการออกเสียงลงคะแนนนอกราชอาณาจักร คณะกรรมการโดยความเห็นชอบของกระทรวงการต่างประเทศจะกำหนดให้มีการนับคะแนนนอกราชอาณาจักรก็ได้ หากจะเป็นการสะดวก รวดเร็ว และมีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๑๕ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการออกเสียงลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้งหรือการออกเสียงลงคะแนนนอกราชอาณาจักรที่ได้มีได้ขึ้นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือมีการส่งบัตรเลือกตั้งมาถึงสถานที่นับคะแนนของเขตเลือกตั้งใดหลังจากเริ่มนับคะแนนแล้ว หรือทับหรือส่งบัตรเลือกตั้งมีลักษณะถูกเปิดมาก่อน โดยมีเหตุอันสมควรเชื่อได้ว่าเกิดจากการกระทำที่ไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือมีบัตรเลือกตั้งจากที่ใดสูญหาย ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งมีให้นับคะแนนนั้นโดยให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย</p> <p style="text-align: center;">ในกรณีที่มีการนับคะแนนนอกราชอาณาจักร ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการออกเสียงลงคะแนนที่ได้มีได้ขึ้นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ถือว่ากรรมการนับคะแนนนั้นเป็นโมฆะและให้ถือว่าบัตรเหล่านั้นเป็นบัตรเสีย</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๒ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- การปรับปรุงบทบัญญัติตามร่างมาตรานี้โดยให้ถือว่ากรณีบัตรเลือกตั้งที่มากล้ำง่า มีผลเป็นบัตรเสีย เฉพาะกรณีเท่านั้น</p>	<p>- มีการกำหนดหลักการเรื่องนี้ไว้แล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๖ กรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ตาม มาตรา ๔๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดวัน ลงคะแนนเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๗ มาตรา ๑๐๘ และมาตรา ๑๑๑ เฉพาะในเขตเลือกตั้งนั้น ใหม่ ในกรณีการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๑๑ คณะกรรมการ อาจมอบหมายให้บุคคลใดมีอำนาจประกาศกำหนดวัน ลงคะแนนเลือกตั้งใหม่แทนก็ได้</p> <p>ในกรณีเหตุความวาระหนึ่งสองครั้งติดต่อกัน ให้ คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย สั่งงด การออกเสียงลงคะแนนสำหรับการออกเสียงลงคะแนน ก่อนวันเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งหรือนอกเขตเลือกตั้ง หรือ การออกเสียงลงคะแนนนอกราชอาณาจักรในเขตเลือกตั้ง นั้น ในกรณีเช่นนั้น ถ้าผู้ลงทะเบียนมิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่าการลงทะเบียนนั้นเป็นการแจ้งเหตุอันสมควรและ ไม่ถูกจำกัดสิทธิตามมาตรา ๓๕</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p style="text-align: center;">ส่วนที่ ๓ การนับคะแนนและการรวมคะแนน</p>			
<p>มาตรา ๑๑๗ เมื่อได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๐๕ แล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเปิดหีบบัตรเลือกตั้งต่อหน้าประชาชนที่อยู่ ณ ที่เลือกตั้ง แล้วดำเนินการนับคะแนน</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๑๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๒๒ การนับคะแนนให้กระทำ ณ ที่เลือกตั้งโดยเปิดเผยติดต่อกันจนเสร็จสิ้น และห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงการนับคะแนน</p> <p>การนับคะแนนให้ไปเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดซึ่งต้องกำหนดให้มีการนับคะแนนที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเครื่องหมายในช่องทำเครื่องหมาย “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด” ด้วย</p>	<p>ผู้เข้าร่วมสัมมนา จากการจัดสัมมนา ณ อาคารรัฐสภา ๒ (๒๘ ก.ย. ๕๙)</p> <p>นายสุกล สือทรงธรรม กรรมการมูลนิธิองค์การกลางเพื่อประชาธิปไตย และการรวมการเครือข่ายเอเชียเพื่อการเลือกตั้ง</p>	<p>- การนับคะแนนควรมีการนับที่หน่วยเลือกตั้ง</p> <p>- การนับคะแนนนั้นเมื่อเสร็จสิ้นการลงคะแนนแล้วให้นำบัตรเลือกตั้งไปนับคะแนนที่ศูนย์นับคะแนน ณ เขตเลือกตั้ง โดยให้ดำเนินการเทบัตรเลือกตั้งลงรวมกันแล้วจึงนับ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มาสังเกตการณ์การนับคะแนนในเขตเลือกตั้ง ซึ่งเป็นศูนย์นับคะแนนเพียงจุดเดียว</p>	<p>- หลักการในเรื่องนี้ได้กำหนดไว้ตามร่างมาตรา ๑๑๗ และร่างมาตรา ๑๑๘ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นดังกล่าวแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๑๙ ในการนับคะแนนหาภพปรากฏว่ามี บัตรเสีย ให้แยกบัตรเสียออกไว้ต่างหากและห้ามมิให้นับ บัตรเสียเป็นคะแนนไม่ว่ากรณีใด บัตรเลือกตั้งต้องต่อไปให้ถือว่า เป็นบัตรเสีย</p> <p>(๑) บัตรปลอม (๒) บัตรที่มีการทำเครื่องหมายเพื่อเป็นสัญลักษณ์ หรือเขียนข้อความใด ๆ ลงในบัตรเลือกตั้งนอกจาก เครื่องหมายในการลงคะแนน เว้นแต่เป็นการกระทำโดย ชอบด้วยกฎหมายของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง</p> <p>(๓) บัตรที่มีใต้ทำเครื่องหมายลงคะแนน (๔) บัตรที่ทำเครื่องหมายลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร เกินจำนวนหนึ่งคน (๕) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้แก่ ผู้สมัครใด เว้นแต่เป็นการลงคะแนน “ไม่เลือกผู้สมัคร</p>	<p>เสรี (คณะอนุกรรมการ เชิญมาร่วมประชุม) (๑๔ มี.ค. ๖๐)</p>	<p>- ควรให้ทุกหน่วยเลือกตั้งมีการนับทุกเขตในขณะที่ทำ การนับคะแนน</p> <p>- หากเป็นบัตรเสียตามร่างมาตรา ๑๑๙ วรรคสอง (๗) ที่บัญญัติว่า “(๗) บัตรที่พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้เป็นบัตรเสีย” จะมีแนวทางใน การดำเนินการอย่างไร</p>	<p>- ความในร่างมาตราที่เพิ่มมาแล้ว</p> <p>- มีการกำหนดให้จัดทำบันทึกเหตุแห่ง การเป็นบัตรเสียไว้เป็นหลักฐานแทน การสลักหลังสำหรับกรณีตาม (๗) แล้ว</p>
<p>มาตรา ๑๒๐ ในการนับคะแนนหาภพปรากฏว่ามี บัตรเสีย ให้แยกบัตรเสียออกไว้ต่างหากและห้ามมิให้นับ บัตรเสียเป็นคะแนนไม่ว่ากรณีใด บัตรเลือกตั้งต้องต่อไปให้ถือว่า เป็นบัตรเสีย</p> <p>(๑) บัตรปลอม (๒) บัตรที่มีการทำเครื่องหมายเพื่อเป็นสัญลักษณ์ หรือเขียนข้อความใด ๆ ลงในบัตรเลือกตั้งนอกจาก เครื่องหมายในการลงคะแนน เว้นแต่เป็นการกระทำโดย ชอบด้วยกฎหมายของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง</p> <p>(๓) บัตรที่มีใต้ทำเครื่องหมายลงคะแนน (๔) บัตรที่ทำเครื่องหมายลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร เกินจำนวนหนึ่งคน (๕) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้แก่ ผู้สมัครใด เว้นแต่เป็นการลงคะแนน “ไม่เลือกผู้สมัคร</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๒ พ.ย. ๖๐)</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ผู้ใด”</p> <p>(๖) บัตรที่จัดทำเครื่องหมายลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร แล้วทำเครื่องหมายในช่องทำเครื่องหมาย “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด”</p> <p>(๗) บัตรที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้เป็นบัตรเสีย</p> <p>(๘) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนดว่าเป็นบัตรเสีย</p> <p>ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหลักหลังในบัตรตามมาตรานี้ว่า “เสีย” พร้อมทั้งระบุเหตุผลว่าเป็นบัตรเสียตามความในอนุมาตราใด และลงลายมือชื่อกำกับว่าไม่น้อยกว่าสองคน เว้นแต่เป็นกรณีตาม (๗) ให้จัดทำบันทึกเหตุแห่งการเป็นบัตรเสียไว้เป็นหลักฐานแทนการสลักหลัง</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๒๐ ห้ามมิให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจูงใจนับบัตรเลือกตั้งหรือคะแนนให้ผิดไปจากความจริงหรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำด้วยความประมาทโดยมิได้มีอำนาจกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือ</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p> <p>กระทำการด้วยประการใดแต่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ หรืออ่านบัตรเลือกตั้งให้ผู้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการเลือกตั้งไม่ตรงความเป็นจริง</p>	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>มาตรา ๑๒๑ เมื่อการนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศผลการนับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งนั้น จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือจากการออกเสียงลงคะแนน ทั้งนี้ ให้กระทำโดยเปิดเผย และรายงานผลการนับคะแนนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งโดยเร็ว</p> <p>เพื่อประโยชน์แก่การแจ้งข้อมูลการเลือกตั้งต่อประชาชนให้เกิดความรวดเร็ว คณะกรรมการอาจดำเนินการให้มีการรายงานผลการนับคะแนนอย่างไม่เป็นทางการได้</p> <p>การประกาศผลการนับคะแนน การรายงานผลการนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนอย่างไม่เป็นทางการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด</p>	ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๒๒ ถ้าการนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งได้ ไม่สามารถกระทำได้หรือไม่สามารถนับคะแนนได้จนเสร็จ สิ้น อันเนื่องมาจากเกิดกลางล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่น หรือด้วยความจำเป็นตามสภาพที่ อาจมีผลต่อความปลอดภัย ให้คณะกรรมการประจำหน่วย เลือกตั้งประกาศงดการนับคะแนนสำหรับหน่วยเลือกตั้ง นั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการเลือกตั้งประจำเขต เลือกตั้งเพื่อกำหนดวัน เวลา และสถานที่นับคะแนนต่อไป โดยเร็ว และรายงานผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำ จังหวัดและคณะกรรมการทราบโดยเร็ว ในกรณีเหตุอัน สมควรคณะกรรมการจะเปลี่ยนแปลงกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่คณะกรรมการเลือกตั้งประจำเขต เลือกตั้งกำหนดไว้ก็ได้</p> <p>เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งแล้วพบว่าผู้มีบัตรเลือกตั้งที่ได้มี การออกเสียงลงคะแนนแล้วชำรุดหรือสูญหาย ให้รายงาน คณะกรรมการเพื่อพิจารณาสั่งให้มีการออกเสียง ลงคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>การเก็บรักษาบัตรเลือกตั้ง ทุบบัตรเลือกตั้ง และเอกสารเกี่ยวกับบัตรเลือกตั้ง รวมทั้งวิธีการนับคะแนนใหม่ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด</p>			
<p>มาตรา ๑๒๓ ในกรณีที่เกิดการนับคะแนนปรากฏว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ออกเสียงลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง หากยังไม่ตรงกันอีกให้รายงานพร้อมเหตุผลต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาสั่งให้มีการนับคะแนนใหม่หรือสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น พร้อมทั้งแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งทราบ และนำส่งที่บัตรเลือกตั้งพร้อมวัสดุอุปกรณ์การเลือกตั้งแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งมอบหมาย</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๒๕ เมื่อรวบรวมผลการนับคะแนนทุกหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น รวมทั้งคะแนนที่ได้จากการออกเสียงลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้งและคะแนนที่ได้จากการลงคะแนนเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศผลการนับคะแนนผู้สมัครแบ่งเขตเลือกตั้ง และคะแนนที่ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด แล้วรายงานผลการนับคะแนนต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการโดยเร็ว</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๒๕ เมื่อคณะกรรมการได้รับรายงานผลการนับคะแนนแล้ว ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมีได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือการนับคะแนนเป็นไปโดยถูกต้อง คณะกรรมการจะงดการประกาศผลการเลือกตั้งและจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือมีคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใด หน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นก็ได้</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>หมวด ๖ การประกาศผลการเลือกตั้ง</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๒๖ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งให้ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนน สูงสุดและคะแนนสูงกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็น ผู้ได้รับเลือกตั้ง ในกรณีที่มีผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากัน หลายคน ให้ใช้วิธีการจับสลาก ซึ่งต้องกระทำต่อหน้า คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด</p>	<p>ผู้เข้าร่วมสัมมนา จากการจัดสัมมนา ณ อาคารรัฐสภา ๒ (๒๘ ก.ย. ๕๙)</p>	<p>- ผลการนับคะแนนเสียงของผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งคราวได้ คะแนนเกินร้อยละ ๕๐ ของผู้มาใช้สิทธิ หากได้ คะแนนไม่ถึงร้อยละ ๕๐ ควรจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่</p>	<p>- หลักการในเรื่องนี้แต่กำหนดไว้ตาม มาตรา ๑๒๗ ซึ่งกำหนดให้กรณีที่เขต เลือกตั้งใดที่มีผู้สมัครที่คะแนนแบบแยง มากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้สมัคร ในเขตเลือกตั้งนั้น ให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่</p>
<p>มาตรา ๑๒๗ เขตเลือกตั้งที่ไม่มีผู้สมัครรายใด ได้รับคะแนนเสียงมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งนั้น ให้ คณะกรรมการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ และมีให้คะแนน ของผู้สมัครแต่ละคนที่ได้รับจากการเลือกตั้งครั้งก่อนไปใช้ ในการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบ บัญชีรายชื่อ ในกรณีเช่นนี้ ให้คณะกรรมการดำเนินการให้มี การรับสมัครผู้สมัครใหม่ โดยผู้สมัครเดิมทุกรายไม่มีสิทธิ</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่ ในการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามวรรคหนึ่ง ให้ นำความในมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่งมาใช้บังคับด้วยโดย อนุโลม</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๒๘ ในการเลือกตั้งทั่วไป ให้ คณะกรรมการประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งได้เมื่อตรวจสอบเบื้องต้นแล้ว มีเหตุอันควรเชื่อว่าการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยง ธรรม และมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของเขต เลือกตั้งทั้งหมด ซึ่งคณะกรรมการต้องตรวจสอบเบื้องต้น และประกาศผลการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จโดยเร็ว แต่ต้องไม่ ช้ากว่าหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง</p> <p style="text-align: center;">ในการตรวจสอบเบื้องต้นตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการต้องรับฟังรายงานของผู้ตรวจการเลือกตั้ง และข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากแหล่งต่าง ๆ มา ประกอบการพิจารณาด้วย</p> <p style="text-align: center;">ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่การประกาศ ผลการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างด้วยโดยอนุโลม</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ในกรณีที่มีการเลือกตั้งใหม่ กำหนดเวลาการประชุมสภาผลการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่มีการเลือกตั้งใหม่</p>			
<p>มาตรา ๑๒๙ ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้งแล้ว การคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อจะพึงได้รับ ให้คำนวณตามวิธีการดังต่อไปนี้ โดยในกรณีพิเศษให้ใช้ทัศนียมส์ค่าแห่ง</p> <p>(๑) นำคะแนนรวมทั้งประเทศที่พรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหารด้วยหาร้อยยี่สิบเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>(๒) นำผลลัพธ์ตาม (๑) ไปหารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทุกเขต จำนวนที่ได้รับให้ถือเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้เบื้องต้น</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>(๓) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะพึงมีได้ตาม (๒) ลบด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งในทุกเขตเลือกตั้ง ผลลัพธ์คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นจะได้รับเบื้องต้น</p> <p>(๔) ภายใต้งบบังคับ (๕) ให้จัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองจะได้รับให้ครบหนึ่งร้อยห้าสิบคน โดยจัดสรรให้พรรคการเมืองตามผลลัพธ์ตาม (๓) เป็นจำนวนเต็มก่อน หากยังไม่ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้พรรคการเมืองที่มิเคยจากการคำนวณมากที่สุดได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน</p> <p>(๕) ถ้าพรรคการเมืองใดมิได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ให้พรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการ</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>เลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และไม่มีสิทธิได้รับการ จัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และให้ นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่า จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึง มีได้ตาม (๒) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรค การเมืองใดดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวน ที่จะพึงมีได้ตาม (๒)</p> <p>(๖) ในการจัดสรรตาม (๕) แล้วปรากฏว่ายัง จัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ไม่ครบหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจาก การคำนวณมากที่สุดได้รับการจัดสรรจำนวน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มอีกหนึ่งคน ตามลำดับจนครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน กรณีพิเศษที่ เหลือของแต่ละพรรคการเมืองเท่ากันทำให้ไม่สามารถ จัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้ครบ จำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้นำค่าเฉลี่ยคะแนนของแต่ละ พรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมี</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>หนึ่งคนมาพิจารณา โดยหากพรรคการเมืองใดมีค่าเฉลี่ยคะแนนของพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมากกว่าพรรคการเมืองอื่น ให้พรรคการเมืองนั้นมีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มอีกหนึ่งคน และหากยังมีจำนวนค่าเฉลี่ยดังกล่าวเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับสลาก</p> <p>(๗) ในกรณีที่มีเมื่อคำนวณตาม (๕) แล้วปรากฏว่าพรรคการเมืองทุกพรรคได้รับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อรวมกันแล้วเกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้ดำเนินการคำนวณปรับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใหม่โดยคำนวณอัตราส่วนที่ทุกพรรคจะได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อซึ่งเมื่อรวมแล้วไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน โดยให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองจะได้รับคูณด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบหารด้วยผลบวกของหนึ่งร้อยห้าสิบกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เกินจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบ และให้นำ (๕) มาใช้ในการคำนวณด้วยโดยอนุโลม</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>(๘) เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองแล้ว ให้ผู้สมัครตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>ในกรณีที่ผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตายภายหลังวันปิดรับสมัครรับเลือกตั้งก่อนเวลาปิดการลงคะแนนในวันเลือกตั้ง ให้นำคะแนนที่มีผู้ลงคะแนนให้มาคำนวณตาม (๑) และ (๒) ด้วย</p> <p>ทั้งนี้ การดำเนินการตาม (๑) ถึง (๘) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๓๐ ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งยังไม่ครบทุกเขต แต่มีจำนวนร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมดแล้ว ให้ดำเนินการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะจัดสรรให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ โดยวิธีการดังต่อไปนี้</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>(๑) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่จะประกาศผลการเลือกตั้งหาญด้วยสำนวนร้อยละสิบอันเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมด</p> <p>(๒) นำผลลัพธ์ตาม (๑) คูณด้วยร้อยละอันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร ผลลัพธ์ที่ได้คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะประกาศผลทั้งหมด โดยให้ถือเอาเฉพาะจำนวนเต็ม</p> <p>(๓) นำผลลัพธ์ตาม (๒) มาหักออกด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่จะประกาศผลการเลือกตั้ง ผลลัพธ์ที่ได้คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะจัดสรรให้พรรคการเมือง</p> <p>เมื่อได้ผลลัพธ์ตามวรรคหนึ่งแล้วให้นำมาคำนวณตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒๙ เพื่อจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้แต่ละพรรคการเมือง เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา ๑๒๙ (๗) จำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบ ให้เปลี่ยนเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะจัดสรรตามวรรคหนึ่ง</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้น ให้ดำเนินการคำนวณตามวิธีตามวรรคหนึ่งและวรรคสองใหม่ และจัดสรรจำนวนสมาชิกผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ถูกต้องตรงตามผลการคำนวณนั้นทุกครั้งที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้น เว้นแต่จะพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป</p> <p>ในกรณีที่มีการคำนวณใหม่ตามมาตรานี้ทำให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดลดลง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นในลำดับท้ายตามลำดับพันจากตำแหน่ง</p> <p>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองผู้ใดต้องพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสี่ ให้ถือว่าผู้นั้นยังคงเป็นผู้สมัครตามลำดับหมายเลขเดิมในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๓๑ ในการเลือกตั้งทั่วไป ถ้าต้องมีการเลือกตั้งใหม่ในบางเขตหรือบางหน่วยเลือกตั้งก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง หรือการเลือกตั้งยังไม่แล้วเสร็จมี</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ให้นำผลคะแนนของการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่เป็นเขตดังกล่าวมาคำนวณเพื่อหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในแต่ละพรรคการเมืองที่มี และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อในแต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับ</p> <p style="text-align: center;">ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับแก่กรณีที่ผู้สมัครถูกระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๑๓๓ ด้วยโดยอนุโลม</p>	<p style="text-align: center;">คณะกรรมการพิจารณา พิจารณาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๒ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- ความในร่างมาตรานี้ในวรรคสาม บัญญัติเกินหลักการตามมาตรา ๙๔ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หรือไม่</p>	<p>- เป็นการบัญญัติหลักการที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๔ วรรคสอง แล้ว</p>
<p>มาตรา ๑๓๒ ภายในหนึ่งปีหลังจากวันเลือกตั้งอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ถ้าต้องมีการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งใดครั้งใหม่ เพราะเหตุที่การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใหม่ โดยมีให้นำคะแนนที่ได้รับจากการเลือกตั้งที่เป็นเหตุให้มีการเลือกตั้งใหม่มารวมคำนวณด้วย และให้นำวิธีการคำนวณตามมาตรา ๑๓๐ และมาตรา ๑๓๑ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ภายในหนึ่งปีหลังจากวันเลือกตั้งอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป หากปรากฏว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการอันถือว่าการทุจริตในการเลือกตั้ง และผู้นั้นไม่ได้รับการเลือกตั้ง หากมีการแนะนำและผู้สมัครผู้นั้นได้รับไปรวมจำนวนเพื่อจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้พรรคการเมืองที่ผู้นั้นสังกัดไปแล้ว ให้ดำเนินการคำนวณเพื่อหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองใหม่ โดยมีให้นำคะแนนที่ผู้สมัครดังกล่าวได้รับไปรวมคำนวณด้วย และให้นำความในมาตรา ๑๓๐ วรรคสี่และวรรคห้า มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม</p> <p>การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างไม่ว่าด้วยเหตุใดภายหลังจากพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป มิให้มีผลกระทบกับการคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีตามมาตรา ๑๒๙</p> <p>ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับแก่กรณีที่มีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างด้วยเหตุอื่นใดนอกจากเหตุตามวรรคหนึ่งก่อนพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ด้วยโดยอนุโลม</p> <p style="text-align: center;">หมวด ๗</p> <p style="text-align: center;">การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริต หรือเที่ยงธรรม</p>	<p>เครือข่ายประชาชน ปกป้องประเทศ (๑๔ ก.ย. ๕๙)</p> <p>เครือข่ายประชาชน ปกป้องประเทศ (๑๔ ก.ย. ๕๙)</p> <p>นายสรรรถ กลิ่นประทุม นายกสมาคมแห่ง สถาบันพัฒนาการเมือง และการเลือกตั้ง</p>	<p>- ควรมีรางวัลนำจับในกรณีที่มีการซื้อสิทธิขายเสียง รวมถึงการกระทำทุจริตอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งด้วย เช่น การโกงคะแนน การผลิตบัตรปลอม</p> <p>- ควรจัดให้ مبلغประมาณสำหรับเครือข่ายภาคประชาชนเพื่อร่วมตรวจสอบการเลือกตั้ง</p> <p>- การทุจริตการเลือกตั้งของผู้สมัคร หรือผู้มีตำแหน่งในพรรคการเมือง ควรลงโทษผู้กระทำผิดทั้งผู้ให้และผู้รับให้รุนแรง ทั้งจำคุกและตัดสิทธิทางการเมือง แต่ไม่ควรยุบพรรคการเมืองเพราะเหตุดังกล่าวนี้ และไม่ควรถ่วงโทษบุคคลอื่นที่ไม่ได้ร่วมกระทำผิดด้วย</p>	<p>- มีการกำหนดหลักการเรื่อง “สินบนนำจับ” ในมาตรา ๑๕๘ แล้ว</p> <p>- มีการเพิ่มหลักการเพื่อกำหนดให้สภาองค์กรชุมชน ชุมชนอื่น และประชาชนทั่วไป เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตรวจสอบและเฝ้าระวังในการเลือกตั้งตามมาตรา ๙ แล้ว</p> <p>- กรณีที่ทุจริตในการเลือกตั้งจะลงโทษผู้กระทำความผิดโดยกำหนดโทษทางอาญาและเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๕ ปี ๑๐ ปี หรือ ๒๐ ปี แล้วแต่กรณี และเพิกถอนสิทธิสมัคร</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p> <p style="text-align: center;">(๑๒ ต.ค. ๕๙)</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p> <p style="text-align: center;">ไม่ว่าทางปกครองหรือทางอาญา</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p> <p>รับเลือกตั้งตลอดชีวิต ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๕๒ (๑๓) สำหรับกรณีที่พรรคการเมืองเรียกหรือรับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์ และทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองรู้เห็นเป็นใจด้วย กรณีนี้ถือว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง จึงเป็นเหตุที่จะยุบพรรคการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง</p>
	<p style="text-align: center;">สพท.</p> <p style="text-align: center;">(๒๓ ม.ค. ๖๐)</p>	<p>- ควรให้ กต. และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวนมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวน โดยมิสถานะเป็นเจ้าของพนักงานประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ป.วิอาญา)</p>	<p>- มีการบัญญัติหลักการในลักษณะเดียวกับข้อเสนอแนะนี้แล้วในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๒ วรรคสี่</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
	<p style="text-align: center;">สพท. (๒๓ ม.ค. ๖๐)</p> <p style="text-align: center;">สพท. (๒๓ ม.ค. ๖๐)</p>	<p>- ควรให้ กกต. และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการ สืบสวนสอบสวนซึ่งมีสถานะเป็นเจ้าพนักงานตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจเข้า ไปตรวจค้นสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม ทางการเมืองและจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายเลือกตั้ง โดยไม่ต้องมีหมายค้น หรือหมายจับในระหว่างที่มีการ เลือกตั้ง เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างรวดเร็ว</p> <p>- ควรให้กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดี เลือกตั้ง เพื่อให้พยานมั่นใจว่าจะปลอดภัยจากการมา เป็นพยานให้แก่ กกต.</p>	<p>- เป็นอำนาจของคณะกรรมการการ เลือกตั้งซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจ เข้าไปในที่เกิดเลือกตั้ง เพื่อออกเสียงประกาศ หรือสถานที่นับคะแนนได้</p> <p>- มีการบัญญัติหลักการในลักษณะ เดียวกับข้อเสนอนี้แล้วใน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๕</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
	<p>ผู้เข้าร่วมสัมมนาจาก การจัดสัมมนา ๔ ภาค (๔ - ๕ ก.พ. ๖๐) (๑๘ - ๑๙ ก.พ. ๖๐) (๒๕ - ๒๖ ก.พ. ๖๐) (๔ - ๕ มี.ค. ๖๐)</p>	<p>- ประเด็นคำถาม : ควรมีมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตเลือกตั้งในรูปแบบต่างๆ การซื้อเสียง การข่มขืนกลางคณะมน ฯลฯ อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตเลือกตั้ง อาทิ</p> <ul style="list-style-type: none"> - บัตรเลือกตั้งควรมีการเปิดเผยสถานที่และจำนวนบัตรที่พิมพ์อย่างชัดเจน รวมทั้งต้องมีการออกแบบบัตรเลือกตั้งที่ซับซ้อน - ควรมีผู้แทนจากผู้สมัครรับเลือกตั้งเข้าไปร่วมสังเกตการณ์ในหน่วยเลือกตั้งทั้งการลงคะแนนและการนับคะแนน - ควรมีการติดกล้องวงจรปิดในทุกหน่วยเลือกตั้ง - ควรมีมาตรการคุ้มครองสำหรับผู้รับเงินซื้อเสียงแล้วนำมาแจ้งต่อเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อมิให้เป็นพยาน - ควรเพิ่มมาตรการป้องกันมิให้เกิดช่องทางทุจริตผ่านองค์กรการกุศล หรือบริษัทเอกชนที่รับจ้างบริการหาเสียงแก่ผู้สมัคร 	<p>- ความในร่างหมวดนี้เหมาะสมแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
	<p>ผู้เข้าร่วมสัมมนาจาก การจัดสัมมนา ๔ ภาค (๕ - ๕ ก.พ. ๖๐) (๑๘ - ๑๙ ก.พ. ๖๐) (๒๕ - ๒๖ ก.พ. ๖๐) (๕ - ๕ มี.ค. ๖๐)</p>	<p>- ประเด็นคำถาม : ในกรณีที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งกระทำการทุจริต พรรคการเมืองต้องรับผิดชอบด้วยหรือไม่ อย่างไร ประเด็นนี้ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่ : เห็น ด้วยในการกำหนดให้พรรคการเมืองต้องรับผิดชอบใน กรณีที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งมีการทุจริต เนื่องจากพรรค การเมืองเป็นผู้คัดเลือกบุคคลมาเป็นผู้สมัคร โดยมี ข้อเสนอแนะ เช่น พรรคการเมือง หรือกรรมการ บริหารพรรคต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายหากต้องมีการ เลือกตั้งใหม่ เป็นต้น</p>	<p>- ความในร่างหมวดนี้เหมาะสมแล้ว</p>
<p>นายสกุล สือทรงธรรม กรรมการมูลนิธิธิดาองค์การ กลางเพื่อประชาธิปไตย และกรรมการเครือข่าย เอเชียเพื่อการเลือกตั้ง เสรี (คณะอนุกรรมการฯ เชิญมาร่วมประชุม) (๑๔ มี.ค. ๖๐)</p>	<p>- ความมีบทบัญญัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับเกี่ยวกับมาตรการ ส่งเสริมสถาบันการศึกษา หรือองค์กรเอกชน (องค์กร ภาคประชาสังคม) ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างผู้ เลือกตั้งให้มีคุณภาพ ซึ่งจะทำหน้าที่เผยแพร่ รณรงค์ และตรวจสอบการเลือกตั้ง ทั้งนี้ อาจมีมาตรการ ส่งเสริม เช่น การจัดตั้งกองทุนสนับสนุนองค์กรภาค ประชาสังคมตรวจสอบการเลือกตั้งโดยอิสระ เป็นต้น</p>	<p>- มีการเพิ่มหลักการเพื่อกำหนดให้ สภาองค์กรชุมชน ชุมชนอื่น และ ประชาชนทั่วไป เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อ การตรวจสอบและเฝ้าระวังในการ เลือกตั้งตามมาตรา ๙ แล้ว</p>	

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๓๓ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง คณะกรรมการสืบสวนหรือไต่สวนแล้วเห็นว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการอันเป็นเหตุให้การเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดก่อให้ผู้อื่นกระทำ สบับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่าการกระทำดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการเพื่อระงับ การกระทำนั้น ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับ เลือกตั้งของผู้สมัครที่กระทำการเช่นนั้นทุกรายไว้เป็นการ ชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ คณะกรรมการมีคำสั่ง และในกรณีผู้ใดได้คะแนนอยู่ใน ลำดับที่จะได้รับการเลือกตั้ง ให้สั่งยกเลิกการเลือกตั้งและ ให้มีการเลือกตั้งใหม่</p> <p style="text-align: right;">คำสั่งของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็น ที่สุด</p> <p>ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏ หลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีส่วนรู้เห็น หรือปล่อย ปลະละเลยหรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้วมิได้ยับยั้งหรือ</p>	<p style="text-align: center;">ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>แก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการดำเนินการเสนอคำร้องต่อศาล รัฐธรรมนูญเพื่อให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ในกรณีที่ศาล รัฐธรรมนูญคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ให้ศาล รัฐธรรมนูญคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้นด้วย</p> <p style="text-align: center;">ในกรณีที่ปรากฏต่อคณะกรรมการว่ามีการกระทำ อันเป็นการฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการกระทำ ของผู้ใด ถ้าเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดจะ ได้รับประโยชน์จากการกระทำนั้น คณะกรรมการมีอำนาจ สั่งให้ผู้สมัครผู้นั้นหรือพรรคการเมืองนั้นระงับหรือ ดำเนินการใดเพื่อแก้ไขความไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมนั้น ภายในเวลาที่กำหนด ในกรณีที่ผู้สมัครผู้นั้นหรือพรรค การเมืองนั้นไม่ดำเนินการตามคำสั่งของคณะกรรมการโดย ไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานว่าผู้สมัครผู้นั้นเป็น ผู้สนับสนุนการกระทำนั้นหรือพรรคการเมืองนั้นมีส่วนร่วม เห็นในการกระทำนั้น เว้นแต่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง นั้นพิสูจน์ได้ว่าไม่มีส่วนรู้เห็นในการกระทำดังกล่าว</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>เมื่อศาลรัฐธรรมนูญคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดแล้ว ให้คณะกรรมการพิจารณาดำเนินการให้มีการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้สมัครหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้นั้นด้วย ในการนี้ ให้ถือว่าคณะกรรมการเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา</p> <p>ในการนี้ที่มีคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๓๖ ภายหลังจากวันลงคะแนนเลือกตั้งแต่ก่อนวันประกาศผลการเลือกตั้ง และผู้สมัครที่ถูกระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้สมัครในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่โต๊ะแนะนำเลือกตั้งในลำดับซึ่งจะเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้คณะกรรมการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่เพื่อให้ผู้ได้รับเลือกตั้งครบจำนวนที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ผู้ตรวจการเลือกตั้งหรือเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งผู้ใดพบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่รายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยพลัน</p>			
<p>มาตรา ๑๓๕ เมื่อประกาศผลการเลือกตั้งแล้วปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม แต่ไม่ได้ความชัดว่าเป็นการกระทำของผู้ได้รับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณา ในกรณีศาลฎีกาวินิจฉัยว่าการเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ศาลสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับเขตเลือกตั้งนั้น และให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งจากเขตเลือกตั้งนั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันศาลมีคำวินิจฉัย และให้คณะกรรมการดำเนินการให้มีการเลือกตั้งใหม่โดยเร็ว และให้นำความในมาตรา ๑๓๔ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๓๕ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนหรือสอบสวนให้เป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม คณะกรรมการอาจแต่งตั้งข้าราชการอัยการ ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ หรือผู้ซึ่งเคยเป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐดังกล่าวตามจำนวนที่เหมาะสม เป็นคณะกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะตามความจำเป็น เพื่อช่วยคณะกรรมการในการดำเนินการตรวจสอบสำนวนการสืบสวนหรือสอบสวน รวมทั้งรับฟังคำชี้แจงหรือพยานหลักฐานแทนคณะกรรมการได้</p> <p>การแต่งตั้ง การปฏิบัติหน้าที่ ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ และค่าตอบแทนของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด</p>	<p style="text-align: center;">ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๓๖ ในกรณีที่ปรากฏต่อคณะกรรมการว่าผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด อันอาจทำให้การเลือกตั้งมีได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้สมัครรับราชการกระทำหรือมีคำสั่งให้แก้ไขการกระทำตาม</p>	<p style="text-align: center;">ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>เงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนดได้</p> <p>ถ้ามีผู้แจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าพนักงานตำรวจพบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่งและการกระทำนั้นเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมและดำเนินคดีโดยเร็ว และแจ้งต่อคณะกรรมการเพื่อให้พิจารณาดำเนินการต่อไป</p>			
<p>มาตรา ๑๓๗ ในกรณีที่ผู้มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงินทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ เพื่อจูงใจให้ผู้สมัครผู้ใดเลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครผู้ใด หรือให้ลงคะแนนแบบเลือกตั้งผู้สมัครผู้ใด หรือให้ลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง</p> <p style="text-align: center;">ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งที่การยึดหรืออายัดอยู่ในเขตศาลภายในสามวันนับแต่วันยึดหรืออายัดตามวรรคหนึ่ง เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้ว ให้ดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวให้แล้วเสร็จภายในห้า</p>	<p>เครือข่ายประชาชนปกป้องประเทศ (๑๔ ก.ย. ๕๙)</p>	<p>- ความมีศาลเลือกตั้งเพื่อพิจารณาคดีเลือกตั้งเป็นการเฉพาะ</p>	<p>- การกำหนดให้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งมีความสะดวกและมีความเหมาะสมแล้ว เพราะหากมีความผิดเกิดขึ้นในท้องที่ใดก็ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ ซึ่งการกำหนดดังกล่าวย่อมมีความสะดวกมากกว่า</p>

ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.		ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>วันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง ถ้าศาลเห็นว่าเงินหรือทรัพย์สินตามคำร้องน่าจะได้ใช้หรือจะใช้เพื่อการเลือกตั้งโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้ศาลมีคำสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินนั้นไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกตั้งฐานเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในอันที่จะใช้อำนาจยึดหรืออายัดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สถานีปฏิบัติการแห่งชาติ (๒๒ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- การจะถือว่าเป็นกรณีของคำว่า “สัญญาว่าจะให้” ตามร่างมาตรานี้ ควรจะตีความว่า “สัญญาว่าจะให้” หมายถึง สัญญาที่ผู้สมัครตกลงจะให้เงิน หรือทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใดให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยมีเจตนาพิเศษเพื่อบูชาใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครผู้ใดหรือให้ลงคะแนนเลือกผู้สมัครผู้ใดเท่านั้น ซึ่งไม่รวมถึงการให้ในลักษณะของการหาเสียงเชิงนโยบายของพรรคการเมือง</p>	<p>- ความในร่างนี้มาตราเหมาะสมแล้ว</p>	
<p>มาตรา ๑๓๘ ก่อนหรือในวันเลือกตั้ง เมื่อคณะกรรมการสืบสวนหรือได้สวนแล้ว หรือพบเห็นการกระทำที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือกรรมการแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำหรือการลงคะแนนการกระทำใดอันอาจเป็นเหตุให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมหรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ในมีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือกตั้ง และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้งใหม่หรือนับคะแนนใหม่ในหน่วย</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p> <p>เลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วยเลือกตั้งได้ สำหรับการดำเนินการของกรรมการ ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๓๙ เมื่อมีการดำเนินการตามมาตรา ๑๓๓ หรือภายหลังประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง หรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้พิทักษ์สิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น</p> <p>การพิจารณาของศาลฎีกาให้ว่าสำนวนการสืบสวนหรือไต่สวนของคณะกรรมการเป็นหลักในการพิจารณา และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้ศาลมีอำนาจสั่งไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้</p> <p>เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะพิพากษาว่าผู้นั้นมีได้กระทำความผิด</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ในการนี้ศาลฎีกาพิพากษาว่าบุคคลตามวรรคหนึ่งกระทำความผิดตามที่ถูกร้อง ให้ศาลฎีกาเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และในการนี้ที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้สมาชิกภาพของผู้นั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ถูกตัดสิทธิหน้าที่ และให้คณะกรรมการจัดให้มีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง</p>	<p style="text-align: center;">สพท. (๒๓ ม.ค. ๖๐)</p>	<p>- ในคดีเลือกตั้งให้ศาลวินิจฉัยให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าเสียหายในการจัดการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาแทนค่าใช้จ่ายในการจัดการเลือกตั้งใหม่ เพื่อให้พยานต้องไปให้การในคดีแพ่งอีก</p>	<p>- หลักการของมาตรานี้มีกรณีที่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะแล้ว</p>
<p>มาตรา ๑๕๐ ในการนี้ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดและเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ ไม่ว่าจะสมัครขอหรือไม่ให้ศาลฎีกาสั่งให้ผู้นั้นรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งดังกล่าวเป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่งเช่นนั้น จำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้ศาลฎีกาพิจารณาจากหลักฐานการใช้จ่ายที่คณะกรรมการเสนอต่อศาล</p> <p style="text-align: center;">เงินที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่งให้นำส่งเข้ากองทุน</p>	<p style="text-align: center;">คณะกรรมการพิจารณา พิจารณาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>- เงินที่ได้รับจากบุคคลที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดจนเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ไม่นับควรรนำส่งเข้ากองทุนตามร่างมาตรานี้ในวรรคสอง แต่ควรรนำเงินดังกล่าวส่งคืนคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน เนื่องจากเงินที่ใช้ในการจัดการเลือกตั้งทั่วไปเป็นงบประมาณของแผ่นดิน</p>	<p>- ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๕๑ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือ พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งมีสิทธิยื่นคัดค้านต่อ คณะกรรมการว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งของตนมีสิทธิ เลือกตั้ง หรือที่ตนสมัครรับเลือกตั้ง หรือที่พรรคการเมือง ส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดย สุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย</p>	<p>สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๒ พ.ย. ๖๐) คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๓ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- หากศาลพิจารณาลแล้วเห็นว่าการพิจารณาดังกล่าวขอ จะทำให้คดีล่าช้าและส่งผลให้คณะกรรมการยกไปฟ้อง เป็นอีกคดีหนึ่งก็ได้ ในการนี้ควรฟ้องคดีใน ศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้ง ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับ หลักการของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... โดย ยึดถือข้อเท็จจริงในสำนวนคดีเดิมนี้เป็นหลัก</p>	<p>- ความในร่างมาตราใหม่เหมาะสมแล้ว (เป็นการเสนอข้อสังเกตตามร่างเดิม มาตรา ๑๖๖ ซึ่งมีการตัดมาตรา ดังกล่าวออก โดยหลักการสำคัญมีการ กำหนดไว้อยู่แล้วในมาตรานี้)</p>
<p>มาตรา ๑๕๑ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือ พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งมีสิทธิยื่นคัดค้านต่อ คณะกรรมการว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งของตนมีสิทธิ เลือกตั้ง หรือที่ตนสมัครรับเลือกตั้ง หรือที่พรรคการเมือง ส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดย สุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน</p>	<p>- ควรปรับปรุงถ้อยคำ คำว่า “พรรคการเมือง” เป็นคำ ว่า “พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง” ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับผู้ที่จะมีสิทธิยื่นคัดค้านการเลือกตั้งต้อง</p>	<p>- แก้ไขเพิ่มเติมเป็นคำว่า “พรรค การเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง” ตามข้อเสนอแนะแล้ว</p>

ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>ผู้มีสิทธิยื่นคัดค้านการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งอาจยื่นคัดค้านได้ตั้งแต่วันที่คณะกรรมการประกาศกำหนดวันเลือกตั้งจนถึงสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เว้นแต่</p> <p>(๑) การคัดค้านเพราะเหตุตามมาตรา ๖๕ หรือ มาตรา ๖๙ ให้ยื่นได้ตั้งแต่วันเลือกตั้งจนถึงร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง</p> <p>(๒) การคัดค้านเกี่ยวกับการนับคะแนนให้คัดค้านในระหว่างเวลาที่ยังนับคะแนนไม่แล้วเสร็จหรือในกรณีคัดค้านการรวมคะแนน ให้คัดค้านก่อนประกาศผลการนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง</p> <p>เมื่อคณะกรรมการได้รับคำคัดค้านการเลือกตั้งให้ดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวนเพื่อหาข้อเท็จจริงโดยพยานและพิจารณาดำเนินการตามหมวดนี้ แล้วแต่กรณี ต่อไป ทั้งนี้ การยื่นคำคัดค้านการเลือกตั้งและการพิจารณาให้เป็นไปตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด</p>	<p>ราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๒ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการเลือกตั้งเท่านั้น</p>	

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p style="text-align: center;">หมวด ๕</p> <p style="text-align: center;">บทกำหนดโทษ</p>			
<p>มาตรา ๑๕๒ ผู้ซึ่งรับโทษตามมาตรา ๑๕๙ และ มาตรา ๑๖๖ ให้ถือว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการ เลือกตั้ง</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๕๓ ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างผู้ใด ขัดขวาง หรือหน่วงเหนี่ยว หรือไม่ให้ความสะดวก พอสมควรต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้บังคับบัญชา หรือลูกจ้าง แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.		ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>มาตรา ๑๕๔ ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ ผู้ยื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี</p> <p>ถ้าการกระทำความผิดหนึ่งเป็นการเพื่อจะแก่งแย่งให้ผู้สมัครนั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพื่อให้มีการประกาศผลการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสี่สิบปี</p> <p>ถ้าการกระทำความผิดหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสี่สิบปี</p> <p>ถ้าการกระทำตามวรรคสองหรือวรรคสามเป็น การกระทำหรือก่อให้เกิดอันกระทำความเสียหายหรือรู้เห็นเป็นใจของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรค</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (๒๓ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>๑. ควรเพิ่มเติมองค์ประกอบของการกระทำความผิดให้ครอบคลุมไปถึงการกลั่นแกล้งให้ผู้สมัครถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งด้วย และควรเพิ่มเติมโทษทางปกครองให้ศาลสามารถให้ศาลยุบเลิกในการที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดด้วยการสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้ แล้วแต่พฤติการณ์ของการกระทำความผิดนั้น ๆ โดยแก้ไขความในร่างมาตรานี้เป็นวรรคสอง ดังนี้</p> <p>“ถ้าการกระทำความผิดหนึ่งเป็นการเพื่อจะแก่งแย่งให้ผู้สมัครนั้นถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือเพื่อให้มีการประกาศผลการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี”</p> <p>๒. ควรปรับถ้อยคำในร่างมาตราเป็นวรรคสาม เพื่อให้สอดคล้องกับถ้อยคำตามวรรคสอง กรณีของการเพิ่มเติมโทษทางปกครองให้ศาลสามารถให้ศาลยุบเลิกใน</p>	<p>- เพิ่มคำว่า “หรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง” ในวรรคสอง ส่วนต้นตามข้อสังเกตแล้ว ส่วนเรื่องโทษทางปกครองเพื่อให้ศาลมีดุลยพินิจนั้นเห็นว่าไม่มีความจำเป็น</p>	<p>- ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>การเมืองให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการอันเป็นการ บ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักรตามกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง</p>		<p>การที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดด้วยการสั่งเพิกถอน สิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ดังนี้ “ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ ถ้อยคำต่อคณะกรรมการต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ เจ็ดปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึง สองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับ เลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ยี่สิบปี”</p> <p>๓. ตามบทบัญญัติของร่างมาตรานี้ในวรรคสี่ ความว่า “กระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐตาม กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง” นั้น ไม่ปรากฏฐานความผิดดังกล่าวบัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ เพียงแต่อาจเทียบเคียงได้ตาม บทบัญญัติของมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ เท่านั้น</p>	<p>- ความในร่างมาตรานี้เหมาะสมแล้ว</p>

ร่าง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....

ผู้เสนอความเห็น

ความเห็นที่เสนอ

ผลการพิจารณาของ
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๕๕ ผู้ใดจงใจกระทำความผิดใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำความผิดประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าพนักงาน ผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น

มาตรา ๑๕๖ ผู้ใดไม่ได้เป็นเจ้าพนักงาน ผู้ดำเนินการเลือกตั้งซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บรักษาบัตรเลือกตั้ง มีหรือครอบครองไว้ซึ่งบัตรเลือกตั้งโดยมิชอบ ไม่ว่าจะบัตรเลือกตั้งนั้นจะเป็นบัตรเลือกตั้งที่สำคัญงานเป็นผู้จัดให้มีขึ้นหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ร่าง		ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.				
<p>ในการนี้ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็น เจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นอีกถึงหนึ่ง และให้ ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น</p>				
<p>มาตรา ๑๕๗ ในระหว่างเวลาเปิดการออกเสียง ลงคะแนนจนถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน ถ้า กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเปิดเผยให้แก่ผู้ใดทราบว่าผู้ มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดมาลงคะแนนหรือยังไม่มาลงคะแนนเพื่อ เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่น บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>		<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๕๘ ผู้ใดขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือ จัดเลี้ยงสุราทุกชนิด ในเขตเลือกตั้งไม่ว่าระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึง เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ</p>		<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

ร่าง			
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่วันลงคะแนนตามมาตรา ๑๐๗ และมาตรา ๑๐๘ ด้วย			
มาตรา ๑๔๙ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขั้นต่อดี ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้เล่นมีกำหนดสิบปีและเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้จัดให้มีการเล่น	คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (๒๓ พ.ย. ๖๐)	“ ควรเพิ่มบทบัญญัติของความผิดในกรณีของความผิดที่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองเป็นผู้เล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขั้นต่อดี ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือกตั้งเพราะอาจส่งผลให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ทั้งนี้ ควรเพิ่มความผิดของของร่างมาตรา ๑๕๐ ดังนี้ “ ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครหรือของกรรมการบริหารพรรค ”	- เพิ่มหลักการขึ้นใหม่เป็นวรรคสองตามข้อสังเกตแล้ว

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๕๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี ถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ยี่สิบปี</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๐ ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้ง จำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมี กำหนดห้าปี</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๕๒ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัคร รับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม มิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้สมัครรับเลือกตั้งหรือทำหน้าที่สอยยยอมให้พรรค การเมืองเสนอรายชื่อเพื่อสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชี รายชื่อ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และ ปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่ง เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

ร่าง			
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.			
ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ	
ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
<p>มาตรา ๑๕๓ ผู้สมัครผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสี่สิบปี</p>	ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น		
<p>มาตรา ๑๕๔ ผู้สมัครผู้ใดทำหนังสือยื่นรับการไม่ได้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๘ อันเป็นเหตุ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี</p>	ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น		
<p>มาตรา ๑๕๕ ผู้สมัครผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือปรับเป็นจำนวนสามเท่าของจำนวนเงินที่เกินค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการกำหนด แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่ากัน หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี</p>	ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>ในกรณีที่พรรคการเมืองกระทำความผิดตามวรรค หนึ่ง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้าน บาท หรือปรับเป็นจำนวนสามเท่าของจำนวนเงินที่เกิน ค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการกำหนด แล้วแต่จำนวนใดจะ มากกว่ากัน</p> <p>ในกรณีที่พรรคการเมืองกระทำความผิดตามวรรค สอง ถ้าหัวหน้าพรรคการเมือง เลขที่การพรรคการเมือง หรือเหตุร้ายของพรรคการเมืองรู้เห็นเป็นใจด้วยการ กระทำความผิด ต้องรับโทษและถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๕๖ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมือง ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและรายจ่ายต่อคณะกรรมการภายใน ระยะเวลาที่กำหนด หรือตั้งใจยื่นเอกสารหรือหลักฐานไม่ ถูกต้องครบถ้วนตามมาตรา ๖๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และ ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.		ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ถ้าบัญญัติรายรับและรายจ่ายที่ขึ้นตามมาตรา ๖๘ เป็นเห็ง ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมือง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี				
มาตรา ๑๕๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ และมาตรา ๘๐ หรือหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๗๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น			
มาตรา ๑๕๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๔ หรือเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งจนถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน	- ควรปรับปรุงอัตราโทษกับผู้กระทำความผิดในการเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้งในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งจนถึงเวลาปิดการลงคะแนนเลือกตั้งตามมาตรานี้ โดยกำหนดอัตราโทษให้มีการจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่น	- ร่างมาตรา ๘๗ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ได้ปรับปรุงอัตราโทษให้สอดคล้องกับร่างมาตรานี้แล้ว	

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๕๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๕ (๑) หรือ (๒) มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ และมาตรา ๘๕ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี</p> <p style="text-align: center;">ในการนี้ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๗๕ ให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบน นำจับไม่เกินถึงหนึ่งจากจำนวนเงินค่าปรับแก่ผู้แจ้งความนำจับ</p> <p style="text-align: center;">ในการนี้ที่พรรคการเมืองกระทำความผิดตามมาตรา ๗๖ หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองของพรรคการเมืองนั้นซึ่งรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้า</p>	<p style="text-align: center;">ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>	<p>บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องเท่ากับอัตราโทษในฐานความผิดเดียวกันตามร่างมาตรา ๘๗ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....</p>	

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>พรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองของ พรรคการเมืองนั้น และให้ถือเป็นเหตุที่จะยุบพรรค การเมืองนั้นตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง</p>			
<p>มาตรา ๑๖๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๕ (๓) (๔) หรือ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่ สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และ ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นกำหนดยี่สิบปี</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๖๑ ผู้ซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา ๗๕ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และ ปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๖๒ ผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใด ปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งไม่เป็นไป ตามที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๘๔ ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>			
<p>มาตรา ๑๖๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๖ วรรคหนึ่งหรือมาตรา ๑๐๕ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสี่ปี</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๖๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๖ วรรคสอง มาตรา ๙๗ มาตรา ๙๘ มาตรา ๑๐๑ หรือมาตรา ๑๐๒ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสี่ปี</p> <p>ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นผู้รับหรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ถ้าได้แจ้งถึงการกระทำดังกล่าวต่อคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายก่อนถูกจับกุม ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษและไม่ต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๓ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- เหตุได้จึงเพิ่มเติมความ “และให้ในความในมาตรา ๑๕๐ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม” ในวรรคสองของร่างมาตรานี้ด้วย</p>	<p>- ความดังกล่าวในวรรคสองได้ตัดออกตามข้อสังเกตแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p> <p>ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับแก่ผู้ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งที่คณะกรรมการเห็นสมควรกันได้เป็นพยานด้วยโดยอนุโลม</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๖๕ ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๙๘ หรือมาตรา ๑๐๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๖๖ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๑๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสี่สิบปี</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๖๗ ในการสืบสวนหรือไต่สวน หากปรากฏว่าการให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลของบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้รายใดจะเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้กระทำผิดคนอื่นที่เป็นตัวการสำคัญ และสามารถที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยการกระทำความผิดของผู้กระทำผิดคนนั้น คณะกรรมการจะกันบุคคลนั้นไว้เป็นพยานไม่ได้ดำเนินคดีก็ได้</p> <p>เมื่อคณะกรรมการมีมติไม่ดำเนินคดีกับบุคคลใดแล้วให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาเป็นอันระงับไป เว้นแต่ปรากฏในภายหลังว่าผู้ถูกกันไว้เป็นพยานได้ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือไม่ไปเบิกความ หรือไปเบิกความแต่ไม่เข้าไปตามที่ได้ให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลไว้ ให้การกันบุคคลไว้เป็นพยานนั้นสิ้นสุดลง และคณะกรรมการอาจดำเนินการตามกฎหมายกับบุคคลนั้นต่อไปได้</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๓ พ.ย. ๖๐)</p>	<p>- เพื่อให้มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ควรแก้ไขความในวรรคสามให้ถูกต้อง ดังนี้ “ มาตราการในการกันบุคคลไว้เป็นพยานตามวรรคหนึ่ง และการเพิกถอนการกันไว้เป็นพยานตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ”</p>	<p>- ได้แก้ไขความดังกล่าวในวรรคสามตามข้อสังเกตแล้ว</p>

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรการในการกันบุคคลไว้เป็นพยานตามวรรคหนึ่ง และการเพิกถอนการกันไว้เป็นพยานตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คณะกรรมการกำหนด</p>			
<p>มาตรา ๑๖๘ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งให้การเพิกถอนสิทธิดังกล่าวมีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น</p>	<p style="text-align: center;">ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๖๙ ในกรณีที่ปรากฏว่าการกระทำ ความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เกิดขึ้นในเขตเลือกตั้งใด ให้ถือว่าผู้สมัครหรือพรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกของตนลงสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา</p>	<p style="text-align: center;">ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๗๐ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้นอกจากศาลฎีกาจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นตัวแทนด้วยกัน ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตัวการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>บทเฉพาะกาล</p>			
<p>มาตรา ๑๗๑ ในวาระเริ่มแรก ให้ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภามีผลใช้บังคับ และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวันเลือกตั้งซึ่งต้องไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีผลใช้บังคับ</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๗๒ ในวาระเริ่มแรก เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาเพื่อสมัครรับเลือกตั้ง ในกรณีที่มีผู้เข้าชื่อร่วมกันเพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและได้ชำระเงินทุนเพิ่มเติมหรือค่าบำรุงพรรคการเมืองไปแล้ว หากภายหลังนายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองนั้น ให้ถือว่าผู้เข้าชื่อร่วมกันนั้นเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนับมาตั้งแต่วันที่ยื่นคำขอลงทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๗๓ ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก ภายหลังจากที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ระยะเวลาในการคำนวณค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๖๖ และมาตรา ๗๐ ให้นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีผลใช้บังคับจนถึงวันเลือกตั้ง</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๗๔ บุคคลใดถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ถือว่าผู้นั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๗๕ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเสียสิทธิเนื่องจากไม่เข้าไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้การเสียสิทธิของผู้นั้นเป็นอันสิ้นสุดลงนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๗๖ เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดประชุมหารือกับหัวหน้าพรรคการเมืองเพื่อกำหนดเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองและผู้สมัคร ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ</p>	<p style="text-align: center;">ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๗๗ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่มีผลกระทบท่อการดำเนินคดีแพ่งต่อบุคคลใดที่มีความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้ถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังมีผลใช้บังคับอยู่</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>การกระทำใด ๆ อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ถ้าการกระทำนั้นยังเป็นการผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ คณะกรรมการการเลือกตั้ง และศาล มีอำนาจดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยให้ถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังมีผลใช้บังคับอยู่</p>			

<p style="text-align: center;">ร่าง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....</p>	<p style="text-align: center;">ผู้เสนอความเห็น</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นที่เสนอ</p>	<p style="text-align: center;">ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๗๘ บรรดาระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือมติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p>	<p style="text-align: center;">ไม่มีผู้เสนอความคิดเห็น</p>		

การวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....

กฎหมายใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ..... คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ.....

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

เพื่อให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา ๑๓๐ (๑) และมาตรา ๒๖๗ (๑) ของรัฐธรรมนูญ เพื่อกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในส่วนที่ ๒ สภาผู้แทนราษฎร ของหมวด ๗ รัฐสภา และบทบัญญัติในส่วนที่ ๒ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ของหมวด ๑๒ องค์กรอิสระ ของรัฐธรรมนูญ และเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และเพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง สามารถดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งและควบคุมดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไป โดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

มาตรา ๑๓๐ (๑) ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประกอบกับมาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายใน สองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

เป็นการไม่ดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง

แต่ละทางเลือกมีข้อดีข้อเสียอย่างไร

ไม่มีทางเลือกอื่น

๑.๔ มาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

(๑) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไป ขึ้นใช้บังคับ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน สามร้อยห้าสิบคน และดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละ พรรคการเมืองรวมจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยในการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น ให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งมีหน้าที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (๑) กำหนดวันเลือกตั้ง (๒) กำหนดวันรับสมัครรับ เลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง (๓) จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่แต่ละ

จังหวัดจะพึงมีและจำนวนเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด และ (๔) กำหนดสถานที่ที่พรรคการเมืองจะส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ ทั้งนี้ ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปใช้บังคับ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งทั่วไปพร้อมกันทั่วราชอาณาจักรตามวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดไว้ หากคณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าสองในสามว่าการดำเนินการเลือกตั้งต่อไปตามกำหนดวันเดิมจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมหรือเรียบร้อย คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ก็ได้ แต่ต้องจัดให้มีการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง

ส่วนกรณีที่มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อกำหนดวันเลือกตั้งและกำหนดวันรับสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง แต่ในกรณีของการเลือกตั้งทั่วไปหรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หากคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกประกาศกำหนดวันเลือกตั้ง รวมทั้งออกประกาศให้ยื่นหรือขยายระยะเวลาหรืองดเว้นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งเฉพาะในการเลือกตั้งนั้นได้ เพื่อให้เหมาะสมและจำเป็นแก่การดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยรวดเร็ว สุจริตและเที่ยงธรรม

(๒) กำหนดให้มีเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ได้แก่ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย เพื่อปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด โดยในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งผู้ใดขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ หรือละทิ้งหน้าที่ หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้กรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่แล้ว รายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ

(๓) กำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดจะพึงมีและกำหนดวิธีการแบ่งเขตเลือกตั้ง และเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้เขตเลือกตั้งนั้นจนกว่าจะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งใหม่

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้เนื่องจากมีเหตุอันสมควร สามารถแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งไว้ในแต่ละเขตเลือกตั้งภายในเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งหรือภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือกตั้ง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจแจ้งได้ภายในเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้ง ให้ดำเนินการแจ้งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ทั้งนี้ การแจ้งเหตุดังกล่าวไม่เป็นการตัดสิทธิที่ผู้นั้นจะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง นอกจากนี้ ได้กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว แต่เหตุนั้นมีใช่เหตุอันสมควร ต้องถูกจำกัดสิทธิบางประการ ได้แก่ (๑) สิทธิยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (๒) สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น หรือสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา และ (๓) สิทธิสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

โดยการจำกัดสิทธิดังกล่าวให้มีกำหนดเวลาสองปีนับแต่วันเลือกตั้งครั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และหากในการเลือกตั้งครั้งต่อไปผู้นั้นไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอีกให้นับเวลาการจำกัดสิทธิครั้งหลังนี้ต่อจากกำหนดเวลาครั้งก่อน

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยกำหนดให้ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต้องเป็นผู้ซึ่งพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกส่งสมัครรับเลือกตั้งและได้รับการสรรหาตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง โดยจะสมัครรับเลือกตั้งเกินหนึ่งเขตมิได้และต้องไม่เป็นบุคคลที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ นอกจากนี้ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัคร โดยในกรณีที่ผู้สมัครรายใดได้คะแนนมากกว่าร้อยละห้าของจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครให้เป็นรายได้ของพรรคการเมืองที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก เว้นแต่ผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นอันทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ โดยกำหนดให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมีสิทธิส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อได้พรรคละหนึ่งบัญชีมีจำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบลายชื่อ และต้องดำเนินการสรรหาผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง นอกจากนี้ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัคร โดยในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อได้รับเลือกตั้ง ให้คืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครให้เป็นรายได้ของพรรคการเมืองนั้นห้าพันบาทต่อผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อหนึ่งคน เว้นแต่พรรคการเมืองหรือผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นอันทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคำนวณค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง วิธีการหาเสียงเลือกตั้ง การออกเสียงลงคะแนน การออกเสียงลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้ง การนับคะแนน การรวมคะแนน และการประกาศผลการเลือกตั้ง เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและกำกับ การเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๘) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ทั้งในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้ง และกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งยังไม่ครบทุกเขต แต่มีจำนวนถึงร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมด ส่วนในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นให้ดำเนินการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามวิธีการที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้ใหม่และจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ถูกต้องตรงตามผลการคำนวณนั้นทุกครั้งที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้น เว้นแต่จะพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่มีการคำนวณใหม่แล้วทำให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดลดลง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นในลำดับท้ายตามลำดับ พ้นจากตำแหน่ง โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองผู้ใดที่ต้องพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวนี้ ให้ถือว่ายังคงเป็นผู้สมัครตามลำดับหมายเลขเดิมในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง

(๙) กำหนดมาตรการในการดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม โดยในกรณีก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวนหรือไต่สวน

แล้วเห็นว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดกระทำการอันเป็นเหตุให้การเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สันนิษฐาน หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่าการกระทำดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งรับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครที่กระทำการเช่นนั้นทุกรายไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำสั่ง และในกรณีที่ผู้สมัครผู้นั้นได้คะแนนอยู่ในลำดับที่จะได้รับการเลือกตั้ง ให้สั่งยกเลิกการเลือกตั้งและให้มีการเลือกตั้งใหม่ แต่ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ส่วนในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว หากปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม แต่ไม่ได้ความชัดว่าเป็นการกระทำของผู้ได้รับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณา ในกรณีที่ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าการเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ศาลสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับเขตเลือกตั้งนั้น และให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งจากเขตเลือกตั้งนั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัย และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการให้มีการเลือกตั้งใหม่โดยเร็ว แต่ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นด้วย

นอกจากนี้ ได้กำหนดให้กรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดและเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ ไม่ว่าจะมิคำร้องขอหรือไม่ ให้ศาลฎีกาสั่งให้ผู้นั้นรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่งเช่นนั้น จำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้ศาลฎีกาพิจารณาจากหลักฐานการใช้จ่ายที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอต่อศาล

๑.๕ การกีดกันจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

การดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดจะทำให้การจัด หรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ตลอดจนปรับปรุงกลไกการทำงานของผู้มีหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนมากยิ่งขึ้น

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร

สามารถจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองได้ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และดำเนินการเรียกประชุมรัฐสภาได้

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

การจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทย มีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

ไม่มี

การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นผลดีหรือก่อให้เกิดภาระแก่ประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชน ทำภารกิจนี้

เนื่องจากมาตรา ๒๒๔ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ การเลือกตั้งในการจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมีสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการเพื่อสนับสนุนงานของคณะกรรมการ การเลือกตั้ง

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชน หรือไม่ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ ส่งเสริม สนับสนุนให้สภาองค์กรชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยสภาองค์กรชุมชน และชุมชนอื่น รวมตลอดทั้งประชาชนทั่วไป ให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและเฝ้าระวัง เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไป โดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำ ภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะบุคคล หรือบุคคล จากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และเอกชน เพื่อให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วย

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ จะได้ประโยชน์แก่ประชาชน มากกว่าหรือไม่

โดยที่มาตรา ๒๒๔ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ การเลือกตั้งในการจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการ การเลือกตั้งจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ทำภารกิจนี้

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนี้มีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ ((ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่อง การเลือกตั้ง

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่
ไม่ได้ เนื่องจากมาตรา ๑๓๐ (๑) ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้การดำเนินการในเรื่องนี้
ต้องจัดทำเป็นกฎหมาย

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายในขณะนี้
เนื่องจากมาตรา ๑๓๐ (๑) ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้การดำเนินการในเรื่องนี้ต้องจัดทำ
เป็นกฎหมาย และมาตรา ๒๖๗ บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวัน
นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจากการจัดหรือดำเนินการให้มีการ
จัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปต้องจัดพร้อมกันทั่วประเทศ

ทயอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก.....

ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก.....

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจากต้องดำเนินการจัดให้มีการ
เลือกตั้งตามกรอบระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญกำหนด

มีการทอระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด.....

ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด.....

๓.๕ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นกฎในลักษณะอื่น เช่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น

เนื่องจากมาตรา ๑๓๐ (๑) ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้การดำเนินการในเรื่องนี้ต้องตราเป็น
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

ควบคุม (ข้ามไปข้อ ๓.๗) กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘) ส่งเสริม

ระบบผสม (ทั้งควบคุมและส่งเสริม)

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว

เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ
ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ตลอดจนป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำอันเป็นการทุจริต
ในการเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง
มีหน้าที่และอำนาจในการควบคุมดูแลการเลือกตั้งและมีอำนาจในการสืบสวนหรือไต่สวน โดยในกรณี
ที่พบเห็นการกระทำที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิได้เป็นไปโดยสุจริต
หรือเที่ยงธรรม ให้มีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกการเลือกตั้ง และสั่งให้
ดำเนินการเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วยได้ นอกจากนี้ ยังกำหนดให้

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจในการส่งเสริมและสนับสนุนให้สภาองค์กรชุมชน ตามกฎหมายว่าด้วยสภาองค์กรชุมชน และชุมชนอื่น รวมตลอดทั้งประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วม ในการตรวจสอบและเฝ้าระวังเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

ไม่มี

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่

มีการใช้ระบบคณะกรรมการ ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง และคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

มีความจำเป็นอย่างไร

คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งมีหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนด หน่วยเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การเพิ่มชื่อ และการถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง รวมทั้งมีหน้าที่กำกับดูแลการออกเสียงลงคะแนน การนับคะแนน และการประกาศผลการนับคะแนน ส่วนคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีหน้าที่เกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนในที่เลือกตั้งและนับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งแต่ละแห่ง ทั้งนี้ การนำระบบคณะกรรมการ มาใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวจะทำให้เกิดความรอบคอบ มีความโปร่งใส และเกิดการตรวจสอบ การดำเนินการต่าง ๆ มากกว่าการให้เจ้าหน้าที่คนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่

ไม่ซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการอื่น

หากมีความซ้ำซ้อน จะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น

ไม่มี

๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือ นายกรัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่

ไม่มี

เหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ

ไม่มี

๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง และคณะกรรมการ ประจำหน่วยเลือกตั้งต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

โทษทางอาญา

โทษทางปกครอง

ระบบผสม

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด
 การกำหนดโทษทางอาญาย่อมทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคการเมือง เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลใด ๆ คำนึงถึงผลร้ายจากการกระทำความผิดและโทษที่จะได้รับที่รุนแรง

๓.๑๒ ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงอย่างไร
 เนื่องจากการกระทำผิดที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และการกระทำอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งนั้นส่งผลกระทบต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งจะเป็นผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติ และย่อมจะส่งผลต่อการได้มาซึ่งฝ่ายบริหารของประเทศ ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการทุจริตในเรื่องนี้จึงมีความร้ายแรงและจำเป็นต้องกำหนดโทษทางอาญาสำหรับการกระทำความผิดไว้

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่

ไม่มี

๔.๒ กรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

มีการยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐ พรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และประชาชน

ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจและสังคม

- เชิงบวก

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย เพื่อให้การเลือกตั้งดังกล่าวเป็นไปอย่างสุจริต

และเที่ยงธรรม เมื่อการเลือกตั้งดังกล่าวเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ประชาชนก็จะมีผู้แทนที่มีความรู้ความสามารถและมีความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งจะสามารถทำหน้าที่ดูแลรักษาผลประโยชน์ของประชาชนได้อย่างเต็มที่ อันจะทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้นและส่งผลดีต่อการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทย

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนทุกภาคส่วน

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง หรือประชาชนที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ที่อาจมีโทษทางอาญา การถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง หรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

(๑) สิทธิและเสรีภาพในความเสมอกันในกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ

กำหนดให้พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง มีหน้าที่ต้องตรวจสอบดูแลการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีที่พบเห็นการกระทำใดมิได้เป็นไปตามบทบัญญัติเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งต้องรายงานให้คณะกรรมการทราบโดยทันทีเพื่อดำเนินการต่อไป ถ้าหากไม่รายงานโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดทางวินัยและให้คณะกรรมการส่งเรื่องให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจแก่ผู้นั้นโดยเร็ว (มาตรา ๘๓)

(๒) เสรีภาพในเคหสถานตามมาตรา ๓๓ ของรัฐธรรมนูญ

ในการสืบสวนหรือไต่สวน เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งอาจมีความจำเป็นต้องเข้าไปในเคหสถาน หรือสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจ ค้น ยึด หรืออายัด ทรัพย์สินหรือพยานหลักฐานใด ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมนั้น (หมวด ๗ การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม)

(๓) เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญ

การกำหนดข้อจำกัดในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยการหาเสียงเลือกตั้งให้ทำได้จนถึงวันก่อนวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๗๐) และห้ามการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ (ร่างมาตรา ๗๑) และห้ามมิให้ผู้ใดหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อประโยชน์หรือเป็นโทษแก่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดภายในสามวันก่อนวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๗๒) ทั้งนี้เพื่อป้องกันการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างพรรคการเมืองและเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๔) สิทธิในทรัพย์สินและการสืบมรดกตามมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญ

กำหนดให้อำนาจคณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดให้ เสนอให้

สัญญาว่าจะให้หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครผู้ใด หรือให้งดเว้นลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครผู้ใด หรือให้ลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด (ร่างมาตรา ๑๓๗)

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ อย่างไร

เพื่อให้การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงจำเป็นต้องจำกัดสิทธิและเสรีภาพบางประการของบุคคลที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่ว่าจะป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ พรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และประชาชนทั่วไป

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นเพียงใด และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์หลายประการเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้แก่

- การกำหนดหน่วยเลือกตั้งที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้งต้องคำนึงถึงคำนึงถึงความสะดวกในการเดินทางมาใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (มาตรา ๓๐)

- ในการแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถแจ้งต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งหรือกำหนดให้แจ้งทางอิเล็กทรอนิกส์ได้เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน (มาตรา ๓๓)

- เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการออกเสียงลงคะแนนให้แก่คนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ ให้คณะกรรมการหรือผู้ที่คณะกรรมการมอบหมายจัดให้มีการอำนวยความสะดวกสำหรับการออกเสียงลงคะแนนของบุคคลดังกล่าวไว้เป็นพิเศษ โดยอาจกำหนดให้มีการจัดที่เลือกตั้งสำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุ ไว้เป็นกรณีพิเศษก็ได้ (มาตรา ๔๓)

- คณะกรรมการจะกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงทะเบียนใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งหรือนอกเขตเลือกตั้งผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ (มาตรา ๑๐๘)

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

กระบวนการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรมจะทำให้สามารถคัดเลือกผู้แทนประชาชนที่มีความรู้ความสามารถและความซื่อสัตย์สุจริต อันจะสามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยได้โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งในการพิจารณากฎหมายและการตรวจสอบควบคุมฝ่ายบริหาร อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศและประชาธิปไตยอย่างยั่งยืน

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด

-
ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อยเพียงใด

และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาอย่างน้อยเพียงใด

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

- กำหนดให้การดำเนินงานที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งในหลายขั้นตอนกระทำได้โดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะเกิดความสะดวกรวดเร็ว และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

- กำหนดให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งพบเห็นการกระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มีหน้าที่ต้องแจ้งการกระทำความผิดดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อดำเนินการต่อไป (ร่างมาตรา ๘๓) โดยการมีบทบัญญัติในลักษณะนี้จะทำให้เกิดการทำงานเชิงรุก

- ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เปิดโอกาสให้สภาองค์กรชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยสภาองค์กรชุมชน และชุมชนอื่น รวมตลอดทั้งประชาชนทั่วไป มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและเฝ้าระวังการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมร่วมกับคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วย (ร่างมาตรา ๙) นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสให้พรรคการเมืองส่งผู้แทนไปประจำอยู่ ณ ที่เลือกตั้งเพื่อสังเกตการณ์การออกเสียงลงคะแนนและการนับคะแนนได้อีกด้วย (ร่างมาตรา ๕๖) กระบวนการดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการโดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้าร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐด้วย

สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้อย่างน้อยเพียงใด

กำหนดให้การดำเนินการจัดการเลือกตั้งในขั้นตอนต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าเป็นหลัก ได้แก่ การกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องกำหนดให้สามารถใช้หีบบัตรเลือกตั้งเดิมได้ด้วย (ร่างมาตรา ๘๖) และการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นนอกจากการลงคะแนนโดยบัตรเลือกตั้งก็ได้ หากการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีนั้นสามารถป้องกันการทุจริตในการเลือกตั้งได้ไม่น้อยกว่าและสะดวกกว่าการออกเสียงลงคะแนนด้วยบัตรเลือกตั้งและมีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าการใช้บัตรเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๘๕) นอกจากนี้ ในการออกเสียงลงคะแนนนอกราชอาณาจักร คณะกรรมการโดยความเห็นชอบของกระทรวงการต่างประเทศอาจกำหนดให้มีการนับคะแนนนอกราชอาณาจักรก็ได้ หากจะเป็นการสะดวก รวดเร็ว และมีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าการนับคะแนนในราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๑๑๔)

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการในการจัดการเลือกตั้งไปจากเดิมบางประการ เช่น การลงคะแนนเลือกตั้ง การคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ การสรรหาตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ ดังนั้น ผู้ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติตามทั้งในส่วนเจ้าหน้าที่หรือพรรคการเมือง และผู้สมัครรับเลือกตั้งจึงต้องปรับเปลี่ยนการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นภารกิจสำคัญในการคัดเลือกผู้แทนของประชาชนในการใช้อำนาจนิติบัญญัติ แม้ว่าการดำเนินการดังกล่าวจะต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก แต่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในการดำเนินการดังกล่าว นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนบางประการ แต่การจำกัดสิทธิดังกล่าวเป็นการจำกัดสิทธิเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความสุจริตและเที่ยงธรรม

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าจะต้องใช้ เป็นไปตามโครงสร้างองค์กรและกรอบอัตรากำลังของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีอยู่เดิม

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

มีการกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยว่าจะต้องได้รับการฝึกอบรมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด (ร่างมาตรา ๑๙)

(ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในระยะห้าปีโดยแยกเป็นงบดำเนินงานและงบลงทุน เป็นไปตามงบประมาณปกติของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๖.๒ ในกรณีที่เป็นร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณ หรือไม่ อย่างไร

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดให้คณะกรรมการประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปเกี่ยวกับขั้นตอนต่าง ๆ ในการจัดการเลือกตั้ง ดังนี้

- ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดวันเลือกตั้ง กำหนดวันรับสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด พึงมีและจำนวนเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด และกำหนดสถานที่ที่พรรคการเมืองจะส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ ในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๑๒)

- ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี พร้อมกับชื่อของพรรคการเมืองให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป (ร่างมาตรา ๑๓)

- ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศเขตเลือกตั้งในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๒๘)

- ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งปิดประกาศการกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งไว้ ณ ที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๓๐)

- ให้บุคคลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และมีได้แจ้งเหตุหรือแจ้งเหตุไว้แล้วแต่เหตุนั้นมีเหตุอันสมควร ในกรณีที่ประกาศรายชื่อดังกล่าวมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง ให้ผู้มีส่วนได้เสียยื่นคำร้องต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือบุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งเพื่อดำเนินการแก้ไขได้ (ร่างมาตรา ๓๔)

- ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง และปิดประกาศไว้ ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่ที่ประชาชนสะดวกในการตรวจสอบก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าวัน กับให้แจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในทะเบียนบ้านไปยังเจ้าบ้านให้ทราบก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน (ร่างมาตรา ๓๖)

- ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศวิธีการหรือสถานที่รับสมัครภายในสามวันนับแต่วันที่คณะกรรมการกำหนดวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๔๔)

- ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งอย่างน้อยให้มีชื่อตัว ชื่อสกุล และรูปถ่ายของผู้สมัคร พรรคการเมืองที่สังกัด และหมายเลขประจำตัวผู้สมัครที่จะใช้ในการออกเสียงลงคะแนน ภายในเจ็ดวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร (ร่างมาตรา ๔๗) เมื่อคณะกรรมการรับสมัครผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดแล้ว ให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในสามวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร (ร่างมาตรา ๖๐)

- ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแต่ละคน และของพรรคการเมืองที่จะใช้จ่ายในการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๖๔)

- ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้เป็นตัวอย่างให้ผู้สมัคร พรรคการเมือง และประชาชนทราบเป็นการทั่วไป (ร่างมาตรา ๖๖)

- ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเปิดเผยรายงานสรุปรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครแต่ละคนและพรรคการเมืองแต่ละพรรคโดยประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป (มาตรา ๖๙)

- ก่อนเริ่มเปิดให้มีการออกเสียงลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งนับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมดของหน่วยเลือกตั้งนั้น และปิดประกาศจำนวนบัตรเลือกตั้งไว้ในที่เปิดเผย (ร่างมาตรา ๘๘)

- ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้งจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือแล้วประกาศให้ประชาชนที่อยู่ ณ ที่เลือกตั้ง ได้ทราบ (ร่างมาตรา ๑๐๔)

- ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปถึงจำนวนผู้ขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๐๘)

- ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวัน ให้คณะกรรมการประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปถึงจำนวนผู้ลงทะเบียนขอใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรแยกตามประเทศ (ร่างมาตรา ๑๑๓)

- เมื่อการนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ประกาศผลการนับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งนั้น จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ และจำนวนบัตรเลือกตั้ง ที่เหลือจากการออกเสียงลงคะแนน ทั้งนี้ ให้กระทำโดยเปิดเผย (ร่างมาตรา ๑๒๑)

- เมื่อรวบรวมผลการนับคะแนนทุกหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น รวมทั้งคะแนนที่ได้จากการออกเสียงลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้งและคะแนนที่ได้จากการลงคะแนนเลือกตั้ง นอกราชอาณาจักรแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศผลการนับคะแนน ผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๒๔)

การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการเลือกตั้งได้สะดวก มากยิ่งขึ้น เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถประกาศหรือเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้ หรืออาจประกาศ หรือเผยแพร่ผ่านระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกก็ได้ โดยหาก ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ให้ระเบียบ ประกาศ หรือ คำสั่งดังกล่าวมีผลใช้บังคับเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว และให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบ เป็นการทั่วไปด้วย (ร่างมาตรา ๕)

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการ ดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

ไม่มี

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประสาน ข้อมูลหลักฐานการทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มาใช้เป็นฐานในการ กำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัดพึงมี (ร่างมาตรา ๒๖) และจัดทำบัญชีรายชื่อ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๓๖) นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดให้สำนักงาน ศาลยุติธรรมแจ้งคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลใดต่อสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้ง เพื่อดำเนินการแก้ไขทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้สอดคล้องกัน (ร่างมาตรา ๓๙)

๗.๔ ผู้รักษาการตามกฎหมายได้แก่

ประธานกรรมการการเลือกตั้ง

การกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายเนื่องจาก

ตำแหน่งดังกล่าวเป็นประธานองค์การอิสระซึ่งมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบการดำเนินการ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

- เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง แต่ละขั้นตอนใช้เวลาในการดำเนินการเท่าใด

(๑) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดวันเลือกตั้งกำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดจะมีและจำนวนเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด และกำหนดสถานที่ที่พรรคการเมืองจะส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ ในราชกิจจานุเบกษา ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๒)

(๒) กรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งทั่วไปพร้อมกันทั่วราชอาณาจักรตามวันที่คณะกรรมการประกาศกำหนด และคณะกรรมการมีมติด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าสองในสามว่าการดำเนินการเลือกตั้งต่อไปตามกำหนดวันเดิมจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมหรือเรียบร้อย คณะกรรมการจะกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ก็ได้ แต่ต้องจัดให้มีการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง (ร่างมาตรา ๑๕)

(๓) การฟ้องคดีหรือการยื่นคำร้องเกี่ยวกับการดำเนินการของคณะกรรมการในการจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งอันมิใช่เป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นต่อศาลปกครองสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เหตุที่จะฟ้องคดีหรือยื่นคำร้อง (ร่างมาตรา ๑๗)

(๔) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กำหนดหน่วยเลือกตั้งที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้ง และที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าวัน (ร่างมาตรา ๓๐)

(๕) ในกรณีที่บุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่า เหตุที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งอ้างว่าไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งมิใช่เหตุอันสมควร ให้แจ้งให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง (ร่างมาตรา ๓๓)

(๖) เมื่อมีการประกาศกำหนดวันเลือกตั้งครั้งใดแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง และปิดประกาศไว้ ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่ที่ประชาชนสะดวกในการตรวจสอบก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าวัน กับให้แจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในทะเบียนบ้านไปยังเจ้าบ้านให้ทราบก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน (ร่างมาตรา ๓๖)

(๗) หากคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อในรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งก็ให้สั่งยกคำร้อง และแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในสามวันนับแต่วันที่รับคำร้องโดยแสดงผลไว้ด้วย (ร่างมาตรา ๓๗)

(๘) กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศวิธีการหรือสถานที่รับสมัครภายในสามวันนับแต่วันที่คณะกรรมการกำหนดวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๔๔)

(๙) กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในเจ็ดวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร (ร่างมาตรา ๔๗)

(๑๐) เมื่อคณะกรรมการรับสมัครผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดแล้ว ให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในสามวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร (ร่างมาตรา ๖๐)

(๑๑) ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวัน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปถึงจำนวนผู้ลงทะเบียนขอใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร แยกตามประเทศ (ร่างมาตรา ๑๑๓)

(๑๒) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จโดยเร็ว แต่ต้องไม่ช้ากว่าหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๒๘)

(๑๓) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งที่การยึดหรืออายัดอยู่ในเขตศาลภายในสามวันนับแต่วันยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินของผู้ให้ เสนอให้สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครผู้ใด หรือให้งดเว้นลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครผู้ใด หรือให้ลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด โดยเมื่อศาลได้รับคำร้องแล้ว ให้ดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวให้แล้วเสร็จภายในห้าวันนับแต่วันได้รับคำร้อง (ร่างมาตรา ๑๓๗)

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรม อย่างไร

กำหนดให้การใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องเป็นไปโดยสุจริตเที่ยงธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวง ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๒๑๕ ของรัฐธรรมนูญ

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อย่างไร ไม่มี

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

(๑) ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ตรวจการเลือกตั้งพบเห็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกระทำการใดที่จะเป็นเหตุทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้รายงานคณะกรรมการหรือกรรมการโดยทันที และให้คณะกรรมการหรือกรรมการมีอำนาจสั่งเปลี่ยนกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือ

เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยได้ตามที่เห็นสมควร ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งมีอำนาจแจ้งเตือนให้ปฏิบัติให้ถูกต้องได้ ถ้าไม่มีการดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องให้รายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยเร็ว (ร่างมาตรา ๑๙)

(๒) ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งผู้ใดขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ หรือละทิ้งหน้าที่ หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้กรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ (ร่างมาตรา ๒๒)

(๓) ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน ผู้ตรวจการเลือกตั้ง และเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง ที่จะต้องตรวจสอบดูแลการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หากพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานหรือเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งมีหน้าที่ตามวรรคหนึ่งผู้ใดไม่รายงานให้คณะกรรมการทราบโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดทางวินัย และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งเรื่องให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจแก่ผู้นั้นโดยเร็ว และแจ้งผลให้คณะกรรมการทราบด้วย ในกรณีที่ผู้ไม่ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นผู้ตรวจการเลือกตั้ง ให้ถือว่าละทิ้งหน้าที่หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๘๓)

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีสิทธิยื่นคัดค้านต่อคณะกรรมการว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง หรือที่ตนสมัครรับเลือกตั้ง หรือที่พรรคการเมืองส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้งแล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย (ร่างมาตรา ๑๔๑) นอกจากนี้ เปิดโอกาสให้สภาองค์กรชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยสภาองค์กรชุมชน และชุมชนอื่นประชาชนทั่วไป และผู้แทนพรรคการเมือง มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและเฝ้าระวัง เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมอีกด้วย (ร่างมาตรา ๙ และร่างมาตรา ๕๖)

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

๙.๑ ได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา ตลอดจนกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองนั้นหรือไม่

ได้ยกร่างกฎหมายลำดับรองในเรื่องใดบ้าง

๙.๒ มีกรอบในการตราอนุบัญญัติเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่บุคคลเกินสมควรอย่างไร

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอื่นใดที่จำเป็นได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งหรือที่มีได้มีบัญญัติไว้แล้วเป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้	คณะกรรมการกำหนดภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่แตกต่างกันได้ และให้เลขาธิการดำเนินการบันทึกเสียงและภาพเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๙ การส่งเสริม สนับสนุน การรวมตัวกัน และการดำเนินการ ให้สภาองค์กรชุมชน ชุมชนอื่น และประชาชนทั่วไปให้มีส่วนร่วม ในการตรวจสอบและเฝ้าระวัง เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรม และการรายงานหรือแจ้งเบาะแสของสภาองค์กรชุมชน ชุมชนอื่น และประชาชนทั่วไปให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่คณะกรรมการกำหนด โดยอย่างน้อยต้องมีมาตรการคุ้มครองมิให้เกิด อันตรายแก่ผู้แจ้งเบาะแส รวมตลอดทั้งมาตรการรักษาความลับให้แก่ ผู้แจ้งเบาะแสด้วย	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๘ การแต่งตั้ง และการพ้นจากตำแหน่งของผู้อำนวยการ การเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ เขตเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ กำหนด	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๙ (๑) ในกรณีที่หน่วยเลือกตั้งใดมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกิน แปดร้อยคนอาจแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มได้ตาม หลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๙ วรรคสอง การแต่งตั้งและการฝึกอบรมคณะกรรมการ ประจำหน่วยเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๙ วรรคสี่ หากกรรมการพบเห็นกรรมการประจำ หน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยผู้ใดกระทำความ ผิดกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง หรือกระทำการใด ที่จะเป็นเหตุทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือ เป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย กรรมการจะสั่งให้ระงับหรือยับยั้ง การดำเนินการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วย ในเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำนั้น ก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการเพื่อทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ตาม	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้

มาตรา	กำหนดเวลา
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด	
มาตรา ๒๑ การแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง และการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๒๗ เปิดโอกาสให้พรรคการเมืองและประชาชนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการแบ่งเขตเลือกตั้งตาม (๑) และ (๒) ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๓๓ การแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งวิธีการแจ้งเหตุทางอิเล็กทรอนิกส์ บุคคลที่จะรับแจ้งเหตุ สถานที่รับแจ้งเหตุ การพิจารณาการแจ้งเหตุ และการอุทธรณ์ในกรณีที่บุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งนั้นมิใช่เหตุอันสมควรให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ในการกำหนดดังกล่าวให้คำนึงถึงการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนด้วย ในการนี้ให้คณะกรรมการกำหนดรายละเอียดของเหตุที่ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาของบุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งด้วย	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๓๔ ในกรณีที่ประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง ให้ผู้มีส่วนได้เสียยื่นคำร้องต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือบุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง เพื่อดำเนินการแก้ไข ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๔๐ การห้ามย้ายบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายในสองปีนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน ตามมาตรา ๔๐ (๑) ไม่ให้ใช้บังคับกับหน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา หรือสถานประกอบการ หรือสถานที่อื่นใดที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ที่ย้ายเจ้าหน้าที่ นักศึกษา หรือพนักงานของตน หรือบุคคลที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เข้ามาในทะเบียนบ้านของหน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา หรือสถานประกอบการ หรือสถานที่อื่นใดดังกล่าวแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๔๔ กรณีมีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ อาจมีการเปลี่ยนวิธีการหรือสถานที่รับสมัครก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก

มาตรา	กำหนดเวลา
กำหนดโดยจะกำหนดให้การรับสมัครของแต่ละเขตเลือกตั้งในจังหวัดเดียวกันกระทำในสถานที่เดียวกันก็ได้	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๕๑ ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจะถอนการสมัครหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครได้เฉพาะกรณีผู้สมัครตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม และต้องกระทำก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๕๒ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่อในประกาศรายชื่อที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ประกาศตามมาตรา ๔๗ ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร เมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยเช่นใดแล้ว ให้แจ้งคำวินิจฉัยไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเพื่อดำเนินการตามคำวินิจฉัยต่อไปโดยเร็ว ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๕๖ การปฏิบัติงานของผู้แทนพรรคการเมืองเพื่อสังเกตการณ์การออกเสียงลงคะแนนและการนับคะแนนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๖๗ พรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง และสมาชิกพรรคการเมืองซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใด ให้เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคลซึ่งเป็นการให้ตามปกติประเพณีหรือเมื่อมีเหตุอันสมควรไม่ถือว่าเป็นการใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามจำนวน หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๗๐ เพื่อประโยชน์แห่งความเที่ยงธรรมและความเป็นระเบียบเรียบร้อย คณะกรรมการจะกำหนดวิธีการหาเสียงให้ผู้สมัครและพรรคการเมืองต้องกำหนดก็ได้	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๗๒ การหาเสียงเลือกตั้งจะกระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก

มาตรา	กำหนดเวลา
คณะกรรมการกำหนด โดยต้องหารือกับพรรคการเมือง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสื่อมวลชนทั้งสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ ด้วย	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๗๓ การหาเสียงเลือกตั้งด้วยวิธีการอื่นใดนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๓ มาตรา ๗๒ มาตรา ๘๒ และมาตรา ๘๔ คณะกรรมการจะกำหนดให้ต้องทำตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้โดยคำนึงถึงความเท่าเทียม ความเสมอภาค และความเที่ยงธรรมของพรรคการเมืองและผู้สมัคร	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๘๒ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่สนับสนุนการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครและพรรคการเมือง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ในกรณีนี้ คณะกรรมการจะขอให้หน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ดำเนินการสนับสนุนด้วยก็ได้	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๘๕ การออกเสียงลงคะแนนด้วยบัตรเลือกตั้งและโดยวิธีอื่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๙๓ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการลงคะแนนให้แก่คนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุและการออกเสียงลงคะแนนแทนบุคคลดังกล่าวการอำนวยความสะดวกโดยการจัดที่เลือกตั้งเป็นกรณีพิเศษและการลงทะเบียนเพื่อขอใช้สิทธิเลือกตั้ง ณ สถานที่ดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๐๓ กำหนดที่เลือกตั้งใหม่หรือประกาศงดลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งเนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๐๔ เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเสร็จสิ้นแล้วให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งปิดช่องใส่บัตรเลือกตั้งของหีบบัตรเลือกตั้ง และจัดทำรายการเกี่ยวกับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมด จำนวนผู้มาแสดงตนและรับบัตรเลือกตั้ง และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือ แล้วประกาศให้ประชาชนที่อยู่ ณ ที่เลือกตั้งได้ทราบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๐๘ วรรคสอง คณะกรรมการจะกำหนดให้ลงทะเบียนใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งหรือนอกเขตเลือกตั้งผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติ

มาตรา	กำหนดเวลา
กำหนดก็ได้	ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๐๘ พรรคสี การขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งหรือนอกเขตเลือกตั้งสถานที่และจำนวนที่เลือกตั้งกลาง วันที่กำหนดให้มาใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนน การออกเสียงลงคะแนน และการนับคะแนน การส่งบัตรเลือกตั้ง และการดำเนินการอื่นที่จำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด วันที่กำหนดให้มาใช้สิทธิต้องเป็นวันเดียวกันทุกแห่งและจะกำหนดให้ลงคะแนนเกินหนึ่งวันมิได้	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๑๐ การขอใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร สถานที่และจำนวนที่เลือกตั้งกลาง วันที่กำหนดให้มาใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนน การออกเสียงลงคะแนน และการนับคะแนน การส่งบัตรเลือกตั้ง และการดำเนินการอื่นที่จำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๑๑ ในกรณีที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงทะเบียนเพื่อขอใช้สิทธิเลือกตั้งในประเทศใด ให้คณะกรรมการหรือผู้ที่คณะกรรมการมอบหมายจัดให้มีการออกเสียงลงคะแนนในประเทศนั้น โดยอาจให้มีสถานที่ลงคะแนน หรือให้มีการออกเสียงลงคะแนนทางไปรษณีย์ หรือโดยวิธีอื่นใดที่มีใช่เป็นการจัดตั้งสถานที่ออกเสียงลงคะแนนก็ได้ ทั้งนี้ให้พิจารณาตามความเหมาะสมของประเทศนั้น และให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๑๔ ในการออกเสียงลงคะแนนนอกราชอาณาจักร คณะกรรมการโดยความเห็นชอบของกระทรวงการต่างประเทศอาจกำหนดให้มีการนับคะแนนนอกราชอาณาจักรก็ได้ หากจะเป็นการสะดวก รวดเร็ว และมีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนด เมื่อกรณีเห็นเป็นการ สมควร
มาตรา ๑๑๘ การนับคะแนนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดซึ่งต้องกำหนดให้มีการนับคะแนนที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเครื่องหมายในช่อง “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด” ด้วย	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๒๑ การประกาศผลการนับคะแนน การรายงานผลการนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนอย่างไม่เป็นทางการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนด ภายใน ๖๐ วันหลังจาก พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๑๒๖ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต	คณะกรรมการกำหนด

มาตรา	กำหนดเวลา
เลือกตั้ง หากมีผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากันหลายคน ให้ใช้วิธีการจับสลาก ซึ่งต้องกระทำต่อหน้าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด	ภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๑๓๘ ก่อนหรือในวันเลือกตั้ง เมื่อกรรมการแต่ละคนพบเห็นการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำใดอันอาจเป็นเหตุให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมหรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้มีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือกตั้ง และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้งใหม่หรือนับคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วยเลือกตั้งได้ สำหรับการดำเนินการของกรรมการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนดภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๑๖๖ มาตรการในการกันบุคคลไว้เป็นพยาน และการเพิกถอนการกันไว้เป็นพยาน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนดภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

 มีการรับฟังความคิดเห็น

 ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

รายละเอียดของการรับฟังความคิดเห็นปรากฏตามสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้ดำเนินการตามแนวทางการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)

ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

พฤษภาคม ๒๕๖๐

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๖ (นายนาถะฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๒๖๒

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญขอเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

เพื่อให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยกำหนดให้มีการดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๒.๑ การดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้ง

(๑) เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นใช้บังคับแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสามร้อยห้าสิบคน และดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองรวมจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (ร่างมาตรา ๑๑) และภายในห้าวันนับแต่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวใช้บังคับให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดวันเลือกตั้งวันรับสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในแต่ละจังหวัดจะมีและจำนวนเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด และสถานที่ที่พรรคการเมืองจะส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ (ร่างมาตรา ๑๒) ทั้งนี้ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร่างมาตรา ๔๑ และร่างมาตรา ๔๒)

(๒) ในการเลือกตั้งทั่วไป ให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแจ้งรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีไม่เกินสามรายชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป โดยจะถอนรายชื่อหรือเปลี่ยนแปลงรายชื่อได้เฉพาะกรณีบุคคลนั้นตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม และต้องกระทำก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง ทั้งนี้ พรรคการเมืองจะไม่เสนอรายชื่อก็ได้ (ร่างมาตรา ๑๓)

๒.๒ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

กำหนดให้ในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ให้มีการแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ประกอบด้วยผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหนึ่งคน และคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้แต่งตั้ง ไม่น้อยกว่าสามคน และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งห้าคน ในกรณีที่หน่วยเลือกตั้งใดมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกินแปดร้อยคนอาจแต่งตั้งเพิ่มเติมได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอย่างน้อยหนึ่งคนซึ่งแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ร่างมาตรา ๑๘ และร่างมาตรา ๑๙)

๒.๓ การกำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการแบ่งเขตเลือกตั้ง

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งไว้ทุกจังหวัด เพื่อให้ประชาชนได้ทราบล่วงหน้า ทั้งนี้ ต้องแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตเลือกตั้งให้ติดต่อกันและต้องจัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งใกล้เคียงกัน (ร่างมาตรา ๒๖ และร่างมาตรา ๒๗) และเมื่อได้ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ใช้เขตเลือกตั้งนั้นจนกว่าจะมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งใหม่ ในกรณีที่มีการกำหนดเขตเลือกตั้งใหม่และมีผลให้พื้นที่ของเขตเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงไป ให้การดำเนินการใดที่ได้ดำเนินการไปโดยชอบด้วยกฎหมายแล้วก่อนมีการกำหนดเขตเลือกตั้งใหม่เป็นอันใช้ได้ (ร่างมาตรา ๒๘)

๒.๔ การกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง

ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งกำหนดหน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (ร่างมาตรา ๓๐)

(๑) ให้ใช้เขตหมู่บ้านเป็นเขตของหน่วยเลือกตั้ง เว้นแต่ในกรณีที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนน้อย จะรวมหมู่บ้านที่อยู่ติดกันตั้งแต่สองหมู่บ้านขึ้นไปเป็นหน่วยเลือกตั้งเดียวกันก็ได้ สำหรับในเขตเทศบาล เขตกรุงเทพมหานคร หรือเขตชุมชนหนาแน่น อาจกำหนดให้ใช้เขตชุมชน แนวถนน ตรอก ซอย คลอง หรือแม่น้ำ เป็นเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้ โดยคำนึงถึงความสะดวกในการเดินทางมาใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(๒) ให้ถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหน่วยละหนึ่งพันคนเป็นประมาณ แต่ถ้าเห็นว่าไม่เป็นการสะดวกหรือไม่ปลอดภัยในการไปลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อาจกำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากกว่าจำนวนดังกล่าวก็ได้ หรือจะกำหนดหน่วยเลือกตั้งเพิ่มขึ้นโดยให้มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งน้อยกว่าจำนวนดังกล่าวก็ได้

(๓) ที่เลือกตั้งต้องเป็นสถานที่ที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าออกได้สะดวก เพื่อการออกเสียงลงคะแนน มีความเหมาะสม มีขนาดพอสมควร และควรตั้งอยู่ในย่านกลางของหน่วยเลือกตั้ง พร้อมทั้งให้มีป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของที่เลือกตั้งไว้ด้วย ตามลักษณะของท้องที่และภูมิประเทศในการออกเสียงลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในท้องที่ได้ ถ้าเห็นว่าจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือเพื่อความปลอดภัยของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อาจประกาศกำหนดที่เลือกตั้งนอกเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้ แต่ต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับหน่วยเลือกตั้งนั้น

๒.๕ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีในวันเลือกตั้ง และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๓๑) และกำหนดให้บุคคลที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้งเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ได้แก่ ภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช หรืออยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่ หรือต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ (ร่างมาตรา ๓๒)

๒.๖ การแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และการจำกัดสิทธิบางประการ

(๑) กำหนดให้ในการเลือกตั้งครั้งใด ถ้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้เนื่องจากมีเหตุอันสมควร ให้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งไว้ในแต่ละเขตเลือกตั้งภายในเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งหรือภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือกตั้ง ทั้งนี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิที่ผู้นั้นจะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง (มาตรา ๓๓) และเมื่อครบกำหนดหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง ให้ประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุ หรือแจ้งเหตุไว้แล้วแต่เหตุนั้นมีใช้เหตุอันสมควร (ร่างมาตรา ๓๔)

(๒) ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วแต่เหตุนั้นมีใช้เหตุอันสมควร ผู้นั้นถูกจำกัดสิทธิบางประการ โดยให้มีกำหนดเวลาครั้งละสองปีนับแต่วันเลือกตั้งครั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และหากในการเลือกตั้งครั้งต่อไปผู้นั้นไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอีก ให้นับเวลาการจำกัดสิทธิครั้งหลังนี้ต่อจากกำหนดเวลาครั้งก่อน เว้นแต่กำหนดเวลาครั้งก่อนได้สิ้นสุดลงแล้วก่อนมีการเลือกตั้งครั้งใหม่ (ร่างมาตรา ๓๕)

๒.๗ การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

เมื่อได้ประกาศกำหนดวันเลือกตั้งครั้งใดแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง และปิดประกาศไว้ ณ ที่เลือกตั้ง หรือสถานที่ที่ประชาชนสะดวกในการตรวจสอบก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าวัน กับให้แจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในทะเบียนบ้านไปยังเจ้าบ้านให้ทราบก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าวัน (ร่างมาตรา ๓๖) และในกรณีที่เจ้าบ้านหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเห็นว่าตนไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ให้ยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน (ร่างมาตรา ๓๗) หรือในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเห็นว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้ประกาศมีชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่ามีชื่อบุคคลอื่นอยู่ในทะเบียนบ้านของตน ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน เพื่อให้ถอนชื่อนั้นออกได้ (ร่างมาตรา ๓๘) ทั้งนี้ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการหรือยินยอมให้มีการย้ายบุคคลใดเข้ามาในทะเบียนบ้านของตนเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ (ร่างมาตรา ๔๐)

๒.๘ การสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

กำหนดให้ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต้องเป็นผู้ซึ่งพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกส่งสมัครรับเลือกตั้งและได้รับการสรรหาตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง โดยจะสมัครรับเลือกตั้งเกินหนึ่งเขตมิได้ และต้องไม่เป็นบุคคลที่เป็นผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ (ร่างมาตรา ๔๓) โดยผู้สมัครจะต้องยื่นสมัครรับเลือกตั้ง

ตามวิธีการและสถานที่รับสมัครที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดภายในระยะเวลาการรับสมัคร พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร (ร่างมาตรา ๔๔ และร่างมาตรา ๔๕) แล้วให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบการสมัครว่าเอกสารและหลักฐานถูกต้อง ครบถ้วนหรือไม่ และให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในเจ็ดวันนับแต่วันปิดรับสมัคร (ร่างมาตรา ๔๗) โดยให้ผู้สมัครได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครเรียงตามลำดับเลขที่ของหลักฐานการรับสมัคร ที่ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งออกให้ (ร่างมาตรา ๔๙) ในกรณีที่ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่รับสมัครผู้ใดหรือไม่ประกาศรายชื่อบุคคลใดเป็นผู้สมัคร ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับสมัครหรือวันที่ประกาศรายชื่อ และให้ศาลฎีกาพิจารณาและวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวัน และแจ้งคำวินิจฉัยไปยังผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง เพื่อดำเนินการตามคำวินิจฉัยต่อไปโดยเร็ว แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติก่อนทราบคำวินิจฉัยของศาล (ร่างมาตรา ๕๐) แต่ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่อในประกาศรายชื่อไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งคำวินิจฉัยไปยังผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง เพื่อดำเนินการตามคำวินิจฉัยต่อไปโดยเร็ว แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติก่อนทราบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำวินิจฉัยให้ถอนการรับสมัครของผู้ใด ให้ผู้นั้นยื่นอุทธรณ์ต่อศาลฎีกาได้ภายในสามวันนับแต่วันที่ถูกลบการรับสมัคร และในกรณีที่ศาลฎีกายังมิได้มีคำวินิจฉัยก่อนวันเลือกตั้ง ให้การพิจารณาเป็นอันยุติ และให้ดำเนินการเลือกตั้งไปตามคำสั่งของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๕๒)

๒.๙ การตรวจสอบสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

(๑) ก่อนวันเลือกตั้ง หากผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา ให้ถอนชื่อผู้นั้นออกจากประกาศรายชื่อผู้สมัคร หากถึงวันเลือกตั้งแล้วปรากฏว่าศาลฎีกายังมิได้วินิจฉัย ให้ดำเนินการเลือกตั้งไปตามประกาศรายชื่อผู้สมัครที่มีผลอยู่ในวันนั้น (ร่างมาตรา ๕๓)

(๒) ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง หากผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งและผู้สมัครผู้นั้นได้คะแนนอยู่ในลำดับที่จะได้รับการเลือกตั้ง ให้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อวินิจฉัย ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยแล้วว่ามีเหตุดังกล่าว ให้มีคำสั่งยกเลิกการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นและส่งให้ดำเนินการเลือกตั้งใหม่ ในกรณีนี้มีให้นำคะแนนที่ผู้สมัครแต่ละคนได้รับไปใช้ในการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่หากเป็นกรณีที่ผู้สมัครได้คะแนนไม่อยู่ในลำดับที่จะได้รับการเลือกตั้ง มิให้นำคะแนนที่ผู้สมัครนั้นได้รับไปใช้ในการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้สมัครผู้นั้นรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราว และดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น (ร่างมาตรา ๕๔)

(๓) หลังประกาศผลการเลือกตั้ง หากผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบแล้วพบว่าผู้ได้รับการเลือกตั้งผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติ

หรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแล้วปกปิดไม่แจ้งข้อความจริงนั้น ให้ถือว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นมีได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น ในกรณีที่ปรากฏเหตุอันควรสงสัย ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย (ร่างมาตรา ๕๕)

๒.๑๐ การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ

(๑) พรรคการเมืองใดส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแล้ว ให้มีสิทธิส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อได้ พรรคละหนึ่งบัญชี มีจำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบบรายชื่อ โดยให้ยื่นบัญชีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ตามวิธีการและสถานที่รับสมัครที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร (ร่างมาตรา ๕๗ และร่างมาตรา ๕๘) และเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งรับสมัครแล้ว ให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในเจ็ดวันนับแต่วันปิดรับสมัคร (ร่างมาตรา ๖๐) ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่รับสมัครบุคคลใดเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ประกาศรายชื่อบุคคลใด ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาภายในเจ็ดวันนับแต่วันปิดรับสมัคร และให้ศาลฎีกาพิจารณาและวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวัน และแจ้งคำวินิจฉัยไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อดำเนินการตามคำวินิจฉัยต่อไปโดยเร็ว แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติก่อนทราบคำวินิจฉัยของศาล (ร่างมาตรา ๖๑) ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร (ร่างมาตรา ๖๒)

(๒) หากคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา ให้ถอนชื่อผู้นั้นออกจากประกาศรายชื่อผู้สมัคร (ร่างมาตรา ๖๓)

๒.๑๑ การควบคุมค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและการหาเสียงเลือกตั้ง

(๑) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแต่ละคนและพรรคการเมือง โดยให้หารือกับหัวหน้าพรรคการเมือง และทบทวนให้สอดคล้องกับความจำเป็นและสภาวะทางเศรษฐกิจอย่างน้อยทุกสี่ปี (ร่างมาตรา ๖๔) โดยห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือพรรคการเมืองใช้จ่ายเกินจำนวนที่กำหนด (ร่างมาตรา ๖๕) ในการคำนวณ ให้คำนวณสำหรับการเลือกตั้งแต่ละครั้งตามที่ใช้จ่ายจริงในการเลือกตั้งระหว่างเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (ร่างมาตรา ๖๖) และเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้วหากพรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง และสมาชิกพรรคการเมืองซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใด ให้เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคล ให้ถือว่าเป็นการใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยให้นำไปรวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้นในการเลือกตั้งครั้งต่อไป เว้นแต่เป็นการให้ตามปกติประเพณีหรือเมื่อมีเหตุอันสมควรตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา ๖๗)

(๒) กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละคน และหัวหน้าพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ ต้องยื่นบัญชีรายชื่อรับและรายจ่าย ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ภายในกำหนดเก้าสิบวัน หลังจากวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๖๙)

(๓) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและพรรคการเมืองต้องปฏิบัติก็ได้ โดยให้มีผลภายใน กำหนดเวลาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (ร่างมาตรา ๗๐) ทั้งนี้ การหาเสียงเลือกตั้ง จะกระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ การเลือกตั้งกำหนด แต่หากเป็นการหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยคำนึงถึงความเท่าเทียม ความเสมอภาค และความเที่ยงธรรมของผู้สมัครและพรรคการเมืองด้วย (ร่างมาตรา ๗๒ และร่างมาตรา ๗๓) และเพื่อให้การหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งได้ (ร่างมาตรา ๘๑) โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่สนับสนุนการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครและ พรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๘๒) และห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใดไม่ว่า จะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง นับตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวัน เลือกตั้งหนึ่งวันจนถึงสิ้นสุดวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๘๐)

๒.๑๒ การออกเสียงลงคะแนน

(๑) กำหนดให้การออกเสียงลงคะแนนกระทำได้โดยวิธีการลงคะแนน ด้วยบัตรเลือกตั้ง และคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นก็ได้ หากการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีนั้นสามารถป้องกันการทุจริตในการเลือกตั้งได้ไม่น้อยกว่า และสะดวกกว่าการออกเสียงลงคะแนนด้วยบัตรเลือกตั้งและมีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่า และวิธีการนั้น เป็นการออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ การเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา ๘๕) โดยในวันเลือกตั้ง ให้เปิดการออกเสียงลงคะแนนตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา (ร่างมาตรา ๘๗)

(๒) กำหนดกรณีที่ทำให้มีการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้ง โดยต้องขอลงทะเบียนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา ๑๐๖ ร่างมาตรา ๑๐๗ ร่างมาตรา ๑๐๘ และ ร่างมาตรา ๑๐๙) สำหรับในการเลือกตั้งทั่วไปอันมิใช่เป็นการเลือกตั้งใหม่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักรจะลงทะเบียนเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งเฉพาะในครั้งนั้น ณ ประเทศที่ตน มีถิ่นที่อยู่ก็ได้ (ร่างมาตรา ๑๑๐) และเมื่อได้ดำเนินการลงคะแนนเสร็จสิ้นแล้ว คณะกรรมการ การเลือกตั้งอาจจัดให้มีการดำเนินการล่วงหน้าเพื่อนำบัตรเลือกตั้งมานับรวมในวันเลือกตั้งได้ เว้นแต่มี เหตุจำเป็นเฉพาะท้องที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดเป็นอย่างอื่นก็ได้ ทั้งนี้ ในการออกเสียง ลงคะแนนนอกราชอาณาจักร คณะกรรมการการเลือกตั้งโดยความเห็นชอบของกระทรวง การต่างประเทศอาจกำหนดให้มีการนับคะแนนนอกราชอาณาจักรก็ได้ หากจะเป็นการสะดวก รวดเร็ว และมีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าการดำเนินการนำบัตรเลือกตั้งมานับรวมในวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๑๔)

(๓) กรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการออกเสียงลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้ง หรือการออกเสียงลงคะแนนนอกราชอาณาจักรที่ได้มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือมีการส่ง บัตรเลือกตั้งมาถึงสถานที่นับคะแนนของเขตเลือกตั้งใดหลังจากเริ่มนับคะแนนแล้ว หรือหีบห่อที่ส่ง

บัตรเลือกตั้งมีลักษณะถูกเปิดมาก่อน โดยมีเหตุอันสมควรเชื่อได้ว่าเกิดจากการกระทำที่ไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือมีบัตรเลือกตั้งจากที่ใดสูญหาย ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งมิให้นำคะแนนนั้นโดยให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย และในกรณีที่มีการนับคะแนนนอกราชอาณาจักร ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการออกเสียงลงคะแนนที่ใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ถือว่าบัตรนับคะแนนนั้นเป็นโมฆะและให้ถือว่าบัตรเหล่านั้นเป็นบัตรเสีย (ร่างมาตรา ๑๑๕)

๒.๑๓ การนับคะแนน

(๑) กำหนดให้การนับคะแนนกระทำ ณ ที่เลือกตั้ง โดยเปิดเผยติดต่อกันจนเสร็จสิ้น ห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงการนับคะแนน และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการนับคะแนน ซึ่งต้องกำหนดให้มีการนับคะแนนในช่อง “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด” ด้วย (ร่างมาตรา ๑๑๘) ทั้งนี้ ในการนับคะแนนหากปรากฏว่ามีบัตรเสีย ให้แยกไว้ต่างหากและห้ามมิให้นำบัตรเสียเป็นคะแนนไม่ว่าในกรณีใด (ร่างมาตรา ๑๑๙)

(๒) เมื่อนับคะแนนเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศผลการนับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งนั้น จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือจากการออกเสียงลงคะแนน ทั้งนี้ ให้กระทำโดยเปิดเผย และรายงานผลการนับคะแนนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งโดยเร็ว โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจดำเนินการให้มีการรายงานผลการนับคะแนนอย่างไม่เป็นทางการได้ (ร่างมาตรา ๑๒๑) และเมื่อรวบรวมผลการนับคะแนนทุกหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น รวมทั้งคะแนนที่ได้จากการออกเสียงลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้ง และคะแนนที่ได้จากการลงคะแนนเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศผลการนับคะแนนผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และคะแนนที่ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด แล้วรายงานผลการนับคะแนนต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการโดยเร็ว (ร่างมาตรา ๑๒๔)

(๓) เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับรายงานผลการนับคะแนนแล้ว ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือการนับคะแนนเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง คณะกรรมการการเลือกตั้งจะงดการประกาศผลการเลือกตั้ง และจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือนับคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใดหน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นก็ได้ (ร่างมาตรา ๑๒๕)

๒.๑๔ การประกาศผลการเลือกตั้ง

(๑) ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนสูงกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง กรณีที่มีผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากันหลายคน ให้ใช้วิธีการจับสลาก ซึ่งต้องกระทำต่อหน้าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๒๖) ในกรณีที่เขตเลือกตั้งที่ไม่มีผู้สมัครรายใดได้รับคะแนนเสียงมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ และมีให้นำคะแนนของผู้สมัครแต่ละคนที่ได้รับจากการเลือกตั้งครั้งก่อนไปใช้ในการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ในกรณีเช่นนี้ ให้คณะกรรมการดำเนินการให้มีการรับสมัครผู้สมัครใหม่ โดยผู้สมัครเดิมทุกรายไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่นั้น (ร่างมาตรา ๑๒๗)

(๒) เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบเบื้องต้นแล้วมีเหตุอันควรเชื่อว่าการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของเขต

เลือกตั้งทั้งหมด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องตรวจสอบเบื้องต้นและประกาศผลการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จโดยเร็วแต่ต้องไม่ช้ากว่าหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๒๗) และเมื่อได้ประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้งแล้ว ให้คำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจะพึงได้รับตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ต่อไป (ร่างมาตรา ๑๒๙) ในกรณีที่ยังประกาศผลการเลือกตั้งไม่ครบทุกเขตแต่มีจำนวนถึงร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมดแล้ว ให้คำนวณเพื่อหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะจัดสรรให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อตามวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ต่อไป (ร่างมาตรา ๑๓๐) ทั้งนี้ ในกรณีที่ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ในบางเขตหรือบางหน่วยเลือกตั้งก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง หรือการเลือกตั้งยังไม่แล้วเสร็จ มีให้นำผลคะแนนของการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่เป็นเหตุดังกล่าวมาคำนวณเพื่อหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองพึงมี และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับ (ร่างมาตรา ๑๓๑)

(๓) ภายในหนึ่งปีหลังจากวันเลือกตั้งอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ถ้าต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งใดขึ้นใหม่ เพราะเหตุที่การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใหม่ โดยมีให้นำคะแนนที่ได้รับจากการเลือกตั้งที่เป็นเหตุให้มีการเลือกตั้งใหม่มารวมคำนวณด้วย ทั้งนี้ ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการอันถือว่าการทุจริตในการเลือกตั้ง และผู้นั้นไม่ได้รับการเลือกตั้ง หากมีการนำคะแนนที่ผู้สมัครผู้นั้นไปรวมคำนวณเพื่อจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้พรรคที่ผู้นั้นสังกัดไปแล้ว ให้ดำเนินการคำนวณเพื่อหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคใหม่ โดยมีให้นำคะแนนที่ผู้สมัครดังกล่าวได้รับไปรวมคำนวณด้วย และในกรณีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างไม่ว่าด้วยเหตุใดภายหลังจากหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป หรือกรณีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างด้วยเหตุอื่นใดนอกจากเหตุที่การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ก่อนพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป มิให้มีผลกระทบกับการคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมี (ร่างมาตรา ๑๓๒)

๒.๑๕ การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

(๑) ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๓๓)

- ถ้าเป็นการกระทำของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้การเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่ามีกระทำการดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครที่กระทำการเช่นนั้นทุกรายไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่ง และในกรณีที่ผู้นั้นได้คะแนนอยู่ในลำดับที่จะได้รับการเลือกตั้ง ให้สั่งยกเลิกการเลือกตั้งและให้มีการเลือกตั้งใหม่

- ถ้าเป็นกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีส่วนร่วมรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลยหรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้วมิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้

การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้นด้วย และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินคดีอาญาแก่ผู้สมัครหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้นด้วย

- ถ้าเป็นการกระทำของผู้ใดที่เป็นการฝ่าฝืนเป็นเหตุให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดจะได้รับประโยชน์จากการกระทำนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งอำนาจสั่งให้ผู้สมัครผู้นั้นหรือพรรคการเมืองนั้นระงับหรือดำเนินการใด เพื่อแก้ไขความไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมนั้นภายในเวลาที่กำหนด หากไม่ดำเนินการตามคำสั่งโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานว่าผู้สมัครเป็นผู้สนับสนุน หรือพรรคการเมืองมีส่วนรู้เห็น เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าไม่มีส่วนรู้เห็นในการกระทำความผิด

(๒) กรณีประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม แต่ไม่ได้ความชัดว่าเป็นการกระทำของผู้ได้รับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา ในกรณีที่ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าการเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ศาลสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับเขตเลือกตั้งนั้น และให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งจากเขตเลือกตั้ง นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัย และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการให้มีการเลือกตั้งใหม่โดยเร็ว (ร่างมาตรา ๑๓๔)

(๓) กรณีมีการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่มีได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมก่อนประกาศผลการเลือกตั้งหรือภายหลังประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น ถ้าผู้นั้นเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้หยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะพิพากษาว่าผู้นั้นมีได้กระทำความผิด และเมื่อศาลฎีกาพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิด ให้สมาชิกภาพของผู้นั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง (ร่างมาตรา ๑๓๕)

(๔) กรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดและเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ ไม่ว่าจะมิได้คำร้องขอหรือไม่ ให้ศาลฎีกาสั่งให้ผู้นั้นรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่งเช่นนั้น และให้นำเงินส่งเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๑๔๐)

(๕) เมื่อปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือพรรคการเมืองใด อันอาจทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ระงับการกระทำหรือแก้ไขการกระทำตามเงื่อนไขและเวลาที่กำหนดได้ (ร่างมาตรา ๑๓๖) ทั้งนี้ ในกรณีที่มิได้หลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครผู้ใด หรือให้ลงคะแนนลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครผู้ใด หรือให้ลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง

มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมี คำพิพากษา หรือคำสั่ง (ร่างมาตรา ๑๓๗)

(๖) ก่อนหรือในวันเลือกตั้ง หากคณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวนหรือไต่สวน แล้ว หรือพบเห็นการกระทำที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือกรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำได้อันอาจเป็นเหตุ ให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมหรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้มีอำนาจสั่ง ระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือกตั้ง และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้งใหม่หรือนับคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วยเลือกตั้งได้ (ร่างมาตรา ๑๓๘)

๒.๑๖ การคัดค้านการเลือกตั้ง

กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีสิทธิยื่นคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง หรือที่ตนสมัครรับเลือกตั้ง หรือที่พรรคการเมือง ส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วย กฎหมาย โดยยื่นคัดค้านได้ตั้งแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดวันเลือกตั้งจนถึง สามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๔๑)

๒.๑๗ บทกำหนดโทษ

(๑) กำหนดโทษทางอาญาสำหรับกรณีที่เกี่ยวข้องว่ากระทำการอันเป็นการทุจริต ในการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี (ร่างมาตรา ๑๔๒ ร่างมาตรา ๑๕๔ และร่างมาตรา ๑๖๖)

(๒) กำหนดโทษทางอาญา ในกรณีที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (ร่างมาตรา ๑๔๓ ร่างมาตรา ๑๔๗ ร่างมาตรา ๑๔๘ ร่างมาตรา ๑๔๙ ร่างมาตรา ๑๕๔ ร่างมาตรา ๑๖๑ ร่างมาตรา ๑๖๒ และร่างมาตรา ๑๖๕)

(๓) กำหนดโทษทางอาญา ในกรณีที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี สิบปี หรือยี่สิบปี แล้วแต่กรณี (ร่างมาตรา ๑๔๔ ร่างมาตรา ๑๕๕ ร่างมาตรา ๑๕๖ ร่างมาตรา ๑๕๐ ร่างมาตรา ๑๕๑ ร่างมาตรา ๑๕๒ ร่างมาตรา ๑๕๓ ร่างมาตรา ๑๕๔ ร่างมาตรา ๑๕๕ ร่างมาตรา ๑๕๖ ร่างมาตรา ๑๕๗ ร่างมาตรา ๑๖๐ ร่างมาตรา ๑๖๓ และร่างมาตรา ๑๖๔)

(๔) กำหนดกรณีที่เกิดคณะกรรมการการเลือกตั้งจะกักบุคคลไว้เป็นพยาน โดยไม่ดำเนินคดีก็ได้ (ร่างมาตรา ๑๖๗)

(๕) ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมี กำหนดระยะเวลาหรือเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้การเพิกถอนสิทธิดังกล่าวมีผลในทันทีและเริ่ม นับระยะเวลา นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะมีคำสั่งหรือ คำพิพากษาเป็นอย่างอื่น (ร่างมาตรา ๑๖๘)

๒.๑๘ บทเฉพาะกาล

(๑) กำหนดบทเฉพาะกาลโดยในวาระเริ่มแรก ให้ตราพระราชกฤษฎีกา กำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภามีผลใช้บังคับ และให้

คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวันเลือกตั้ง ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีผลใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๗๑)

(๒) กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองในวาระเริ่มแรกเพื่อประโยชน์ในการนับเวลาเพื่อสมัครรับเลือกตั้ง โดยผู้ที่เข้าชื่อกันเพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและได้ชำระทุนประเดิมหรือค่าบำรุงพรรคการเมืองไว้แล้ว หากภายหลังนายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองนั้น ให้ถือว่าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้นมาตั้งแต่วันที่ยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๑๗๒)

(๓) กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับให้การเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ระยะเวลาในการคำนวณค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและการหาเสียงเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๖๖ และมาตรา ๗๐ ให้นับตั้งแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีผลใช้บังคับจนถึงวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๗๓)

(๔) กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับให้บุคคลที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ถือว่าผู้นั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (ร่างมาตรา ๑๗๔)

(๕) กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเสียสิทธิเนื่องจากไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้การเสียสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นอันสิ้นสุดลงนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๗๕)

(๖) กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดประชุมหารือกับหัวหน้าพรรคการเมือง เพื่อกำหนดเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองและของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๗๖)

(๗) กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินคดีแพ่งต่อบุคคลใดที่มีความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้ถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังมีผลใช้บังคับอยู่ และการกระทำใด ๆ อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ถ้าการกระทำนั้นยังเป็นการผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ คณะกรรมการการเลือกตั้ง และศาล มีอำนาจดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยให้ถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังมีผลใช้บังคับอยู่ (ร่างมาตรา ๑๗๗)

(๘) กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับให้บรรดาระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือมติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (ร่างมาตรา ๑๗๘)
